

ศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องจักสานทะเลน้อย

TALAYNOI BASKETRY HANDICRAFT PROMOTION CENTER

กรกช คำศรี

KORAKOT KAMSRI

วิทยานิพนธ์ทางสถาปัตยกรรม
หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2559

ศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องจักสานทะเลน้อย

TALAYNOI BASKETRY HANDICRAFT PROMOTION CENTER

กรกช คำศรี

KORAKOT KAMSRI

วิทยานิพนธ์ทางสถาปัตยกรรม
หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2559

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องจักสานทะเลน้อย
ชื่อนักศึกษา กรกช คำศรี
หลักสูตร สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
ปีการศึกษา 2559
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กนกวรรณ อุสนันโน

คณะกรรมการดำเนินงานวิทยานิพนธ์

ประธานคณะกรรมการ	
อาจารย์ ชีรบูลย์ ฉลองมณีรัตน์	
คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์	
คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา	คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กนกวรรณ อุสนันโน	อาจารย์ ชานินทร์ วรเนตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฉวีวุฒิ อัสวโกวิทวงศ์	อาจารย์ ศักดิ์ชัย ยวงตระกูล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธราดล เสาร์ชัย	อาจารย์ วทัญญู เทพหัตถ์
อาจารย์ ปิยะ ไฉ่หลีกพาล	

โดยคณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบและผ่านการสอบแล้ว

เมื่อวันที่ 14 เดือน ๖.๓.....พ.ศ. 2559

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์รับรองแล้ว

(อาจารย์ ชีรบูลย์ ฉลองมณีรัตน์)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

วันที่ 5 เดือน ๖.๓.....พ.ศ. 2560

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : ศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องจักสานทะเลน้อย
ชื่อนักศึกษา : กรกช คำศรี
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กนกวรรณ อุสนโน
หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2559

บทคัดย่อ

โครงการ“ศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องจักสานทะเลน้อย”เกิดขึ้นเนื่องจากเห็นถึงความสำคัญในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชนทะเลน้อยกับการใช้งานเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่มี วิถีชีวิต วัฒนธรรม ความเชื่อ และ สิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันนั้นนับว่าหาได้ยากด้านการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ด้านหัตถกรรมเครื่องจักสานในวิถีชีวิตประจำวันประโยชน์ความสำคัญทางด้านงานหัตถกรรมเครื่องจักสานในปัจจุบันนั้นเห็นถึงคุณค่าด้อยลง เพราะปัจจุบันมีเครื่องมือเครื่องใช้จากแหล่งอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นเพื่อในการตอบสนองต่อความต้องการด้านตลาดค่านิยมของสังคมอาจก่อให้เกิดการล้มเครื่องมือพื้นถิ่นที่มีคุณค่าความงามและเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นได้ในอนาคต

โครงการ จึงมุ่งเน้นให้มีการออกแบบอาคารสถาปัตยกรรมเพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาหัตถกรรมเครื่องจักสานให้มีการพัฒนาต่อยอดงานหัตถกรรมเครื่องจักสานอย่างมีเอกลักษณ์ด้านความงามและคุณค่าจึงได้หาแนวคิดในการนำเสนอ องค์ความรู้ทางด้านความคิดสร้างสรรค์ในการทำเครื่องจักสานน่ายมัย และอนุรักษ์เครื่องจักสานในแบบดั้งเดิมไว้ โดยการนำเสนอกิจกรรมผ่านสถาปัตยกรรมอาคารในส่วนต่างๆ ที่สอดคล้องเพื่อเป็นพื้นที่สร้างกิจกรรมงานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสานเชิงการเรียนรู้ เพื่อเป็นการถ่ายทอดและเผยแพร่องค์ความรู้ ข้อมูลให้ประชากรกรผู้ที่สนใจนักเรียนนักศึกษานักท่องเที่ยวได้ศึกษาและพัฒนาหัตถกรรมเครื่องจักสานให้เห็นถึงคุณค่าด้านภูมิปัญญากระดับคุณภาพงานหัตถกรรมเครื่องจักสานให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงเป็นการศึกษาโครงการ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้สนใจฝึกอาชีพงานจักสานด้านฝีมือ ในรูปแบบหนึ่งที่ตอบกระแสอนุรักษ์งานหัตถกรรมเครื่องจักสาน และเห็นคุณค่าทรัพยากรในท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับงานหัตถกรรมเครื่องจักสาน ซึ่งกิจกรรมภายในโครงการ เป็นกิจกรรมส่งเสริมงานฝีมือหัตถกรรมเชิงการศึกษาเรียนรู้ โครงการศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมจึงเป็นโครงการที่ส่งเสริมงานฝีมือและฝึกปฏิบัติงานหัตถกรรมเชิงการศึกษาเรียนรู้ เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่สำคัญต่อการงานหัตถกรรมภายในพื้นที่ ให้มีความสำคัญทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการงานฝีมือและงานหัตถกรรมให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของการศึกษาวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้รับการสนับสนุนและความช่วยเหลือในการดำเนินงานวิทยานิพนธ์ ทั้งในส่วนภาคการศึกษาข้อมูลและภาคออกแบบจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้าพเจ้าขอขอบคุณในความเมตตากรุณา ความเสียสละที่มีต่อข้าพเจ้าตลอดเวลาในการศึกษาออกแบบวิทยานิพนธ์ทางสถาปัตยกรรม จนสำเร็จลุล่วง เป็นผลงานวิทยานิพนธ์การออกแบบทางสถาปัตยกรรมที่สมบูรณ์ได้แก่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กนกวรรณ อุสันโน	(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีรชาติ เสาร์ชัย	(คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีรวัฒน์ อัครวิฑูริ	(คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์)
อาจารย์ ปิยะ ไล่หลีกपाल	(คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์)
อาจารย์ ธาณินทร์ วรเนตร	(คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์)
อาจารย์ วฑูฒญ เทพหัตถิ	(คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์)
อาจารย์ ศักดิ์ชัย ยวงตระกูล	(คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์)
กรมโยธาธิการ จังหวัดพัทลุง	(หน่วยงานให้ข้อมูลและสัมภาษณ์)
องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย	(หน่วยงานให้ข้อมูลและสัมภาษณ์)
องค์การบริหารส่วนตำบลพนางตุง	(หน่วยงานให้ข้อมูลและสัมภาษณ์)
นายชวรัตน์ชัย จันทร์หนู	(ผู้ให้ข้อมูลและสัมภาษณ์)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญภาพ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาความสำคัญของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์โครงการ	2
1.3 ขอบเขตโครงการ	2
1.4 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.5 ขอบเขตของการศึกษาโครงการ.....	2
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.7 การประยุกต์แนวคิดกับอาคารประเภทอาคาร	3
บทที่ 2 การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์บริบทพื้นที่	
2.1 ความหมายคุณค่าของศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน	4
2.1.1. ความหมายของศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน	4
2.1.2. คุณค่าของศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน	4
2.2 ข้อมูลบริบทพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลน้อย	6
2.2.1 พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลน้อย	6
2.2.2 หัตถกรรมเครื่องจักสานในวิถีชีวิตลุ่มน้ำทะเลน้อย	15
2.2.3 ประเภทของงานหัตถกรรมเครื่องจักสานกับวิถีชีวิตชุมชนทะเลน้อย... ..	16
2.2.4 ประเภทของงานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน	16
2.2.5 วัตถุประสงค์ชุมชนทะเลน้อยที่สร้างคุณค่ากับหัตถกรรมเครื่องจักสาน	20
2.2.6 รูปแบบลวดลาย และกรรมวิธีการสาน	27
2.2.7 กระบวนการเตรียม และวิธีการทำ	37
2.2.8 สรุปการวิเคราะห์โอกาสโครงการในพื้นที่	51
2.3 การวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการ	52
2.3.1 การวิเคราะห์การอภิปรายบริบทพื้นที่.....	52
2.3.2 เกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งโครงการ	54
2.3.3 ตัวเลือกที่ตั้งโครงการ 1	55
2.3.4 ตัวเลือกที่ตั้งโครงการ 2	56
2.3.5 ตัวเลือกที่ตั้งโครงการ 3	57

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
2.3.6 สรุปการเลือกที่ตั้งโครงการ	58
2.4 การวิเคราะห์กรณีศึกษา	59
2.4.1 วิเคราะห์กรณีศึกษาที่1	59
2.4.2 วิเคราะห์กรณีศึกษาที่2	60
2.4.3 วิเคราะห์กรณีศึกษาที่3	62
บทที่ 3 การวิเคราะห์เนื้อหาโครงการ	
3.1 แนวคิดในการพัฒนาประเด็นโจทย์การออกแบบ	64
3.1.1 นิเวศน์สิ่งแวดล้อม	64
3.1.2 นิเวศน์วัฒนธรรม	65
3.2 สรุปองค์ประกอบของความยั่งยืนที่นำไปใช้กับโครงการ	66
บทที่ 4 การนำไปใช้ในองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม	
4.1 การกำหนดโปรแกรมโครงการ	67
4.1.1 ลักษณะโครงการกิจกรรมโครงการ	67
4.1.2 กำหนดองค์ประกอบของโครงการ	71
4.1.3 การวิเคราะห์ผู้ใช้สอย	74
4.1.4 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย	78
4.1.5 การอภิปรายองค์ประกอบอื่นๆ	82
4.2 การนำไปใช้ในองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม	88
4.2.1 การกำหนดที่ว่างและส่วนปิดล้อม	88
4.2.2 การใช้วัสดุ	88
4.2.3 การกำหนดโครงสร้างและการก่อสร้าง	89
4.2.4 วิเคราะห์งานระบบอาคารใช้ในอาคาร	89
บทที่ 5 ขั้นตอนการออกแบบ	
5.1 แนวคิดในการออกแบบ	95
5.2 วิเคราะห์ที่ตั้งเพื่อในการออกแบบ	95
5.3 จัดวางโซนนิ่งของอาคาร(zoning)	99
5.4 การออกแบบอาคาร	100
5.4.1 LAYOUT	101
5.4.2 FIRST FLOOR PLAN	102
5.4.3 SECOND - THIRD FLOOR PLAN	103
5.4.4 SECTION	104
5.4.5 ELEVATION	105

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
5.4.6 PERSPECTIVE1	106
5.4.7 PERSPECTIVE2	107
5.4.8 PERSPECTIVE3	108
5.4.9 PERSPECTIVE4	109
5.4.10 INTERIOR PERSPECTIVE1	110
5.4.11 INTERIOR PERSPECTIVE2	111
5.4.12 INTERIOR PERSPECTIVE3	112
5.4.13 INTERIOR PERSPECTIVE4.....	113
บรรณานุกรม	114
ประวัติอาจารย์ที่ปรึกษา	115
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	116

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 คุณค่าด้านหัตถกรรมเครื่องจักสาน	5
2.2 ที่ตั้งของจังหวัดพัทลุง.....	6
2.3 ที่ตั้งของกลุ่มน้ำทะเลน้อย	7
2.4 ผังอาณาเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลน้อย	8
2.5 พืชพันธุ์ลุ่มน้ำทะเลน้อย	8
2.6 ผังพื้นที่วัตถุติบของชุมชน	10
2.7 วัตถุติบจากพื้นที่	10
2.8 เส้นทางการคมนาคม	11
2.9 การปกคลองตำบลทะเลน้อยและตำบลพนางตุง	12
2.10 ลักษณะคร้วเรือนชุมชนทะเลน้อย	13
2.11 สภาพความเป็นอยู่ทางสังคมชุมชนทะเลน้อย	14
2.12 การจักสานเครื่องใช้ภายในชุมชนทะเลน้อย	15
2.13 ตัวอย่างงานจักสานเครื่องใช้ภายในบ้าน	16
2.14 ตัวอย่างงานจักสานเครื่องใช้การเลี้ยงสัตว์	17
2.15 ตัวอย่างเครื่องมือจับสัตว์น้ำ	17
2.16 ตัวอย่างเครื่องมือการเกษตรกรรม	17
2.17 ตัวอย่างเครื่องจักสานในคร้วเรือน	18
2.18 ตัวอย่างเครื่องจักสานที่ใช้ในการประมง	18
2.19 ตัวอย่างเครื่องจักสานที่ใช้เครื่องประดับเครื่องใช้.....	19
2.20 ตัวอย่างเครื่องจักสานที่ใช้เครื่องตกแต่งบ้าน	19
2.21 ต้นกระจูด.....	20
2.22 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากกระจูด	20
2.23 ต้นไผ่ปล้อง	21
2.24 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากไผ่	21
2.25 ต้นหวาย	22
2.26 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากหวาย.....	23
2.27 ต้นผักตบชวา	23
2.28 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา.....	23
2.29 ต้นลิเภา	23
2.30 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากลิเภา	24
2.31 ต้นหนามเตย	25
2.32 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากหนามเตย	25

สารบัญญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.33 ต้นก้านหรือก้านรูปทฤษฎี	26
2.34 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากก้านรูปทฤษฎีรูปที่1	26
2.35 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากก้านรูปทฤษฎีรูปที่2	26
2.36 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากก้านรูปทฤษฎีรูปที่3	26
2.37 ลายขั้วขีด	27
2.38 ลายสาม	27
2.39 ลายตาชะลอม	28
2.40 .ลายปลอดสาม	28
2.41 ลายเฉลวเกล็ดเต่า.....	28
2.42 ลายเวียนรัศมี	28
2.43 ลายลายสอง	29
2.44 ลายลายส้ม	29
2.45 ลายขั้วตาโปร่ง.....	29
2.46 ลายลายเฉลวแปลง	29
2.47 .ลายขั้วแตะสลัป	30
2.48 ลายเฉลวดาว	30
2.49 ลายขึ้นต้น	30
2.50 ลายดีหล่มคว่ำ	31
2.51 ลายตาชะลอมคู่	31
2.52 ลายขึ้นต้น	31
2.53 ลายดีตะแคง	31
2.54 ลายเวียนรัศมี	23
2.55 ลายเฉลวยอนดอก.....	32
2.56 ลายยกดอก	33
2.57 ลายยกดอก	33
2.58 ลายขีดดอกจัน.....	33
2.59 ลายดาวล้อมเดือน	33
2.60 ลายดาวกุม	34
2.61 ลายดาวกุม	34
2.62 ลายสวัสดิ์กะของจีน	35
2.63 อุปกรณ์เครื่องมืองานหัตถกรรมการจักสาน	37
2.64 ภาพประกอบแม่แบบไม้	37

สารบัญญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.66 การนำมาแช่น้ำโคลน	38
2.67 การนำมาตากแห้ง.....	38
2.68 การนำมาย้อมสี	38
2.69 การบดแบบล้อคอนกรีต	39
2.70 การบดแบบเครื่องจักร	39
2.71 การจักสานผลิตภัณฑ์	40
2.72 การเหลาเส้นไหมและหวาย	40
2.73 การแช่สารส้ม	40
2.74 การตากแห้งไหมและหวาย	40
2.75 การสานผลิตภัณฑ์งานไหมและงานหวาย	41
2.76 ตัวอย่างการรถไฟ	41
2.77 การลงน้ำยาเคลือบเงา	41
2.78 การนำผักตบชวาตากแดดให้แห้ง	42
2.79 การนำผักตบชวอบกัมมะถัน	42
2.80 การนำผักตบชว้าย้อมสี	42
2.81 การนำผักตบชวาทากแห้ง	43
2.82 การนำผักตบชวามาจักสาน	43
2.83 การนำผักตบชวามาจักสาน	43
2.84 การลอกเปลือกลิเกา	44
2.85 การนำเส้นลิเกามาชักเลียดให้ได้ความบางตามต้องการ	44
2.86 การใช้มีดขูดเส้นลิเพาให้บางและเรียบเสมอกันทั้งเส้น	44
2.87 การนำลิเกามาสานกับโครง.....	45
2.88 การนำลิเกามาลงน้ำมันเคลือบผิวหรือชักเงา	45
2.89 การเอาหนามใบออกและรีดใบให้เรียบ	46
2.90 การตากแห้งหนามเตย	46
2.91 การแสดงชุดใบเตยหนาม	46
2.92 การจักสานเสื่อหนามเตย	46
2.93 การเตรียมวัสดุเพื่องานหัตถกรรมเครื่องจักสาน	47
2.94 ลายขัด	47
2.95 ลายขัด	48
2.96 ลายหัวส้ม	48
2.97 ลายก้นหอย	48

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.98 การสานด้วยการขัดเป็นวง	49
2.99 การสานด้วยการเปีย	49
2.100 กระบวนการสานหัตถกรรม.....	50
2.101 กระบวนการประกอบงานให้เกิดความสมบูรณ์	50
2.102 วิเคราะห์สภาพพื้นที่โครงการ	51
2.103 เส้นทาง การเข้าถึงชุมชน.....	52
2.104 พื้นที่ชุมชนที่มีความหนาแน่นและสถานที่หลักของชุมชน	53
2.105 การเลือกพื้นที่.....	53
2.106 พื้นที่เลือก site	54
2.107 มุมมองทางเข้าที่ตั้ง Site1	155
2.108 ผังพื้นที่ตั้งโครงการ Site2	155
2.109 พื้นที่โครงการ Site 3.....	55
2.110 มุมมองทางเข้าที่ตั้ง Site2	56
2.111 ผังพื้นที่ตั้งโครงการ Site2	56
2.112 พื้นที่โครงการ Site2	56
2.113 มุมมองทางเข้าที่ตั้ง Site3	57
2.114 ผังพื้นที่ตั้งโครงการ Site3	57
2.115 พื้นที่โครงการ Site 3	57
2.116 ศูนย์ศิลปะบางไทร	59
2.117 ภาพรวมศูนย์ศิลปะบางไทร	59
2.118 ตัวอาคารศูนย์ศิลปะบางไทร	60
2.119 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี	60
2.120 การจัดนิทรรศการแบบจำลองวิถีชีวิต	61
2.121 ลักษณะตัวอาคารพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี	61
2.122 อาคาร Cam Thanh community house	62
2.123 พื้นที่เรียนรู้อาคาร Cam Thanh community house	62
2.124 ลักษณะอาคาร Cam Thanh community house	63
2.125 แปลนอาคาร Cam Thanh community house	63
4.1 ตัวอย่างนิทรรศการชั่วคราว	68
4.2 ตัวอย่างนิทรรศการการจำลองวิถีชีวิตกับงานหัตถกรรมแบบถาวร.....	68
4.3 ตัวอย่างการทดลองสาธิตการปลูกพืชที่ใช้ในงานหัตถกรรม	69
4.4 ตัวอย่างการจัดเตรียมวัสดุดิบ	69

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.5 ตัวอย่างสาริตการปฏิบัติที่การย้อมสี	69
4.6 ตัวอย่างการอบรมและปฏิบัติแปรรูปหัตถกรรมเครื่องจากสาน	70
4.7 ตัวอย่างการทำกิจกรรมด้านหัตถกรรมเครื่องจักสาน	70
4.8 ตัวอย่างงานหัตถกรรมเครื่องจักสานที่เกิดขึ้นโครงการ	70
4.9 ผังแสดงโครงสร้างองค์กร	76
4.10 รูปแบบผู้ใช้โครงการ	77
4.11 ระยะเวลาอาคาร.....	83
4.12 รูปแบบการจอดรถทั่วไป	84
4.13 ทางลาดลักษณะ 45 องศา	85
4.14 ทางลาดแบบตรง	85
4.15 ลักษณะระยะห้องน้ำคนพิการ	86
4.16 ระยะอ่างล้างมือ	87
4.17 ระยะอ่างล้างมือ	88
4.18 ระบบปรับอากาศแบบ Split Type System	89
4.19 การใช้ระบบจ่ายน้ำแบบ up feed distribution system	90
4.20 ระบบบำบัดน้ำเสียแบบเอสบีอาร์	90
4.21 การบำบัดและระบายน้ำทิ้ง	91
4.22 เปลี่ยนน้ำฝนให้เป็นน้ำที่ใช้ภายในอาคาร	91
4.23 หม้อแปลงไฟฟ้าชนิดฉนวนเป็นน้ำมัน (Oil Type Transformer)	92
4.24 ระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้	93
4.25 ระบบดับเพลิงด้วยน้ำระบบที่มีการเก็บกักน้ำสำรอง	93
4.26 ถังดับเพลิงแบบมือถือชนิดผงเคมีแห้ง	94
4.27 การทำงานของกล้องวงจรปิด (CCTV)	94
5.1 วิเคราะห์กิจกรรมในพื้นที่	95
5.2 วิเคราะห์พื้นที่	96
5.3 วิเคราะห์พื้นที่	96
5.4 วิเคราะห์พื้นที่	97
5.5 วิเคราะห์มุมมองภายนอกที่มีผลต่อ site	98
5.6 Function diagram	99
5.7 การจัดวางโซนนิ่งของอาคาร (Zoning)	99
5.8 ภาพโดยรวมของการออกแบบอาคารรวม	100
5.9 LAY OUT	101

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.10 FIRST FLOOR PLAN	102
5.11 SECOND –THIRD FLOOR PLAN	103
5.12 SECTION	104
5.13 ELEVATION	105
5.14 PERSPECTIVE1	106
5.15 PERSPECTIVE2	107
5.16 PERSPECTIVE3	108
1.17 PERSPECTIVE4	109
5.18 INTERIOR PERSPECTIVE1	110
5.19 INTERIOR PERSPECTIVE2	111
5.20 INTERIOR PERSPECTIVE3	112
5.21 INTERIOR PERSPECTIVE4	113

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 การปกคลดองตำบลทะเลน้อยกับตำบลพนังตุง	10
2.2 ตารางแสดงจำนวนประชากรแยกเพศตำบลทะเลน้อยและตำบลพนางตุง)	11
2.3 กรรมวิธีसानลาย	36
2.4 สรุปรการเลือก site	58
4.1.แสดงองค้ประกอบโครงการ	71
4.2.แสดงเวลาการใช้โครงการ	76
4.3.สรุปจำนวนผู้ใช้โครงการทั้งหมด	77
4.4.แสดงพื้นที่ใช้สอยในโครงการ	78
4.5.สรุปพื้นที่ใช้สอยในโครงการ	82

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ที่มาความสำคัญของโครงการ

ชุมชนทะเลน้อยตั้งอยู่ อำเภอทะเลน้อย และอำเภอพนางตุง จังหวัดพัทลุง ชุมชนทะเลน้อยเป็นชุมชนมีเอกลักษณ์ของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ด้านกายภาพทางสังคมและทางด้านภูมิปัญญาวัฒนธรรมพื้นถิ่นที่โดดเด่นในการดำรงชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสายน้ำทะเลน้อยที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่หลากหลายถือว่าเป็นแหล่งน้ำสำคัญแห่งการดำรงชีวิตทั้งด้านการประมง เกษตรกรรม และปศุสัตว์ และงานหัตถกรรมทอเสื่อ และยังมีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจชุมชนในด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งลุ่มน้ำทะเลน้อยเป็นส่วนหนึ่งของทะเลสาบสงขลา ตอนในเป็นทะเลสาบน้ำจืด ค่าเฉลี่ยความลึกของน้ำอยู่ที่ 1.2 เมตร มีพื้นที่ประมาณ 30 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 5,297 ครัวเรือนความเป็นอยู่ทางด้านชุมชนมีหลักการวิถีชีวิตและความเป็นอยู่แบบพึ่งพาธรรมชาติเป็นหัวใจหลักสำคัญ

เนื่องจากมองเห็นถึงความสำคัญในพื้นที่ของชุมชนทะเลน้อยที่มีคุณค่าเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่เพื่อส่งเสริมด้านภูมิปัญญาด้านหัตถกรรมเครื่องจักสานในพื้นที่ซึ่งมีในการทำหัตถกรรมเพื่อจักสานเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันเพราะในปัจจุบันหัตถกรรมเครื่องจักสานได้รับความสนใจน้อยลงเพราะมีเครื่องมือเครื่องใช้จากแหล่งอุตสาหกรรม และวัสดุสังเคราะห์มีมากขึ้นในท้องตลาดราคาถูกและผลิตได้มาก หาซื้อได้สะดวกและตอบสนองต่อความต้องการในตลาดอย่างมากในปัจจุบัน

ดังนั้นควรมีพื้นที่รองรับกิจกรรมส่งเสริมงานหัตถกรรมเครื่องจักสานให้กับชุมชน โดยส่งเสริมพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ในงานหัตถกรรมเครื่องจักสาน และส่งเสริมให้งานหัตถกรรมตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในปัจจุบันพัฒนาให้มีรูปแบบที่หลากหลายและทันสมัยขึ้นในการเพิ่มประสิทธิภาพทางการตลาดและส่งเสริมพัฒนารูปแบบหัตถกรรมเครื่องจักสานให้มีความน่าสนใจและเป็นเอกลักษณ์ในงานศิลปะเครื่องจักสานที่เพิ่มคุณค่าในรูปแบบใหม่และรูปแบบดั้งเดิมของพื้นถิ่นเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาและพัฒนาต่อยอดงานหัตถกรรมในด้านสร้างสรรค์ภูมิปัญญาพื้นถิ่นที่เป็นการเรียนรู้ละถายทอดงานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสานให้เห็นถึงคุณค่าทางด้านภูมิปัญญาด้านฝีมือและส่งเสริมให้กลุ่มผู้สนใจมีอาชีพในการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาแบบยั่งยืน

1.2. วัตถุประสงค์โครงการ

- 1.2.1. เพื่อเป็นสถานที่ส่งเสริมพัฒนาช่างฝีมือรุ่นใหม่ในงานหัตถกรรมเครื่องจักสานท้องถิ่น
- 1.2.2. เพื่อเป็นสถานที่ส่งเสริมให้เป็นแหล่งการศึกษาเรียนรู้และเผยแพร่ถ่ายทอดให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานหัตถกรรมเครื่องจักสานให้กับนักเรียนนักศึกษาและผู้ที่สนใจได้เรียนรู้และเข้าถึงในภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 1.2.3. เพื่อเป็นสถานที่ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเข้ามาทำกิจกรรมเครื่องจักสานสร้างการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของชุมชนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
- 1.2.4. เพื่อเป็นสถานที่ส่งเสริมให้อนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านศิลปหัตถกรรมจักสาน
- 1.2.5. เพื่อเป็นสถานที่ส่งเสริมให้วัตถุดิบธรรมชาติจากพื้นถิ่นมีคุณค่า
- 1.2.6. เพื่อเป็นสถานที่ส่งเสริมให้คนว่างงานและผู้สูงอายุผู้พิการได้มีโอกาสเข้ามาฝึกอบรมปฏิบัติและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตโดยนางงานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสานมาประกอบอาชีพเลี้ยงชีพในหลักพึ่งพาตนเองได้

1.3. ขอบเขตโครงการ

เป็นการออกแบบอาคารสถาปัตยกรรมในรูปแบบการส่งเสริมด้านหัตถกรรมเครื่องจักสานเรียนรู้ภูมิปัญญาโดยที่อาคารสถาปัตยกรรมไม่ทำลายหรือส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและเป็นตัวเป็นต้นสนับสนุนกิจกรรมให้ชุมชนในการเป็นพื้นที่อบรมปฏิบัติและพัฒนางานหัตถกรรมและยกระดับงานหัตถกรรมให้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

1.4. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.4.1. เพื่อศึกษาแนวคิดในการออกแบบอาคารสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาหัตถกรรมจักสานพืชพื้นถิ่นในรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบยั่งยืน
- 1.4.2. เพื่อศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมที่ช่วยประหยัดพลังงานอาคาร
- 1.4.3. เพื่อศึกษาแนวการออกแบบสร้างพื้นที่เรียนรู้เชิงภูมิปัญญาให้เกิดความรู้ความเข้าใจให้เกิดคุณค่าอนุรักษ์

1.5. ขอบเขตของการศึกษาโครงการ

1.5.1. ขอบเขตด้านทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหัตถกรรมเครื่องจักสานโดยหลักเลือกศึกษาเฉพาะในวิถีชีวิตชุมชนทะเลน้อยที่มีการใช้หัตถกรรมเครื่องจักสาน ในการดำรงชีวิตประจำวัน และศึกษาวิธีการจักสานในรูปแบบต่างๆ เครื่องใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน เครื่องประดับตกแต่ง และอาคาร การดูแลรักษา รวมไปถึงศึกษาเรื่องราวเป็นมาของเครื่องจักสานในอดีต ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบงานสถาปัตยกรรมที่สะท้อนความสัมพันธ์ของงาน

จักสานและศึกษาการพัฒนาต่อยอดงานหัตถกรรมเครื่องจักสานและศึกษาพืชในพื้นที่นั้นเพื่อนำมาสาธิตและทดลองพัฒนาให้เกิดคุณค่าศึกษาแนวการออกแบบให้เกิดความรู้ความเข้าใจให้เกิดคุณค่าอนุรักษ์ ศึกษาการใช้งาน,กิจกรรม, บริหารจัดการ, งานระบบ,กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาคาร,รูปแบบอาคารสถาปัตยกรรมแบบยั่งยืน

1.5.2. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาพื้นที่วิถีชีวิตลุ่มน้ำทะเลน้อยที่มีความเป็นอยู่และงานหัตถกรรมเครื่องจักสานในชีวิตประจำวัน ศึกษาพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลน้อยมีอาณาเขตอยู่ 2 ตำบลตำบลพนาสูงและตำบลทะเลน้อย

1.6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1. ต่อตนเอง

- ได้เรียนรู้ถึงวิธีการจัดการและออกแบบสถาปัตยกรรมที่สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมภูมิปัญญาด้านหัตถกรรมเครื่องจักสาน
- ได้เรียนรู้ถึงการผสมผสานอาคารสถาปัตยกรรมโดยดึงเอาเอกลักษณ์ของหัตถกรรมเครื่องจักสานมาใช้กับตัวอาคาร

1.6.2. ต่อสังคม

การพัฒนาผลงานหัตถกรรมเครื่องจักสานเพื่อส่งเสริมอาชีพและคุณภาพชีวิตให้กับชุมชนและให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีกระบวนการผลิตและการสาธิตเพื่อได้เรียนรู้ศึกษาและปฏิบัติให้ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรมเครื่องจักสานอยู่คู่กับวิถีชีวิตชุมชนและสังคมแบบยั่งยืน

1.6.3. ต่อสิ่งแวดล้อม

สร้างหลักการเรียนรู้วิถีชีวิตระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติมีการพึ่งพิงเพื่อสร้างความสมดุลของวิถีทางธรรมชาติโดยการนำวัสดุจากทรัพยากรจากธรรมชาติท้องถิ่นมาใช้เพื่อเป็นประโยชน์การใช้สอยเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเอกลักษณ์ความเป็นท้องถิ่น

1.7. การประยุกต์แนวคิดกับประเภทอาคาร

อาคารเป็นอาคารประเภทศูนย์ส่งเสริมอาชีพอบรมให้ความรู้และถ่ายทอดความรู้พัฒนางานหัตถกรรมเครื่องจักสานที่มีพื้นที่นิทรรศการเพื่อศึกษาและเรียนรู้ให้เห็นถึงคุณค่าและอนุรักษ์ในผลิตภัณฑ์จากการจักสานด้วยมือและมีพื้นที่สาธิตทดลองและให้ความรู้สอนการจักสานงานหัตถกรรมเครื่องจักสาน

บทที่ 2

ข้อมูลศึกษาและการอภิปรายบริบทพื้นที่

2. ข้อมูลศึกษาและการอภิปรายบริบทพื้นที่ทะเลน้อย

2.1. ความหมายและคุณค่าของศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน

เครื่องจักสาน มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของชุมชนทะเลน้อย ตั้งแต่อดีต เนื่องจากชีวิตความเป็นอยู่ของพื้นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับสิ่งของ เครื่องใช้ ซึ่งเป็นงานประดิษฐ์ที่สร้างขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิต งานหัตถกรรมจักสาน จึงสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่

2.1.1. ความหมายของศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน

หัตถกรรมเครื่องจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีต ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ที่ใช้ภูมิปัญญาสามารถนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีประโยชน์ในการดำรงชีวิต

2.1.2. คุณค่าของศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน

เครื่องจักสานเป็นหัตถกรรมที่มีคุณค่าในตัวเองเพราะใช้วัตถุดิบจากตามธรรมชาติ ในด้านคุณค่าทางศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสานทำขึ้นด้วยมือของมนุษย์ ซึ่งต่างจากผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโรงงานจึงมีคุณค่าเฉพาะตัวในแต่ละชิ้น ลวดลายจากการสาน สอด ทอ ถัก และรูปแบบเครื่องจักสานแสดงถึงลักษณะพื้นเมือง พื้นบ้านที่แตกต่างกัน

2.1.1.1. คุณค่าด้านจิตใจ

คุณค่าด้านจิตใจ เครื่องจักสานเป็นงานหัตถกรรมที่มีคุณค่าอย่างยิ่งหนึ่งของไทยที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ เป็นงานหัตถกรรมที่ทำจากวัสดุที่หาได้ไม่ยาก ราคาไม่แพง และมีกรรมวิธีทำที่พื้นๆ โดยการสานด้วยมือเป็นหลักและใช้เครื่องมือเพียงไม่กี่ชิ้น ไม่มีขั้นตอนและกรรมวิธียุ่งยากซับซ้อนเหมือนงานหัตถกรรมประเภทอื่น แต่สิ่งเหล่านี้กลับทำให้เครื่องจักสานเป็นงานหัตถกรรมที่มีคุณค่าทางจิตใจ เพราะสร้างขึ้นอย่างตรงไปตรงมา “จากสมองสู่มือ” และไม่ใช่งานที่ผลิตขึ้นเป็นจำนวนมากด้วยเครื่องจักร

2.1.1.2. คุณค่าด้านการใช้สอย

คุณค่าด้านการใช้สอย เครื่องจักสานเป็นงานหัตถกรรมที่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่องมือจับสัตว์ เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องประดับ เครื่องใช้ตกแต่ง เครื่องใช้ในบ้าน

2.1.1.3. คุณค่าด้านภูมิปัญญา

คุณค่าด้านภูมิปัญญา เครื่องจักสานเป็นงานหัตถกรรมที่สะท้อนให้เห็นภูมิปัญญาชาวบ้านหลายอย่าง เช่น ความฉลาดในการเลือกใช้วัสดุแต่ละชนิด และนำมาใช้ได้เหมาะสม ความสามารถในการประดิษฐ์ที่สนองประโยชน์ ใช้สอยได้อย่างสมบูรณ์ลงตัว และประณีตสวยงาม แม้ปัจจุบันจะมีวัสดุสังเคราะห์หลายชนิด และมีเครื่องจักรที่นำมาใช้และผลิตก็ไม่อาจจะทดแทนเครื่องจักสานบางอย่างได้

2.1.1.4. คุณค่าด้านศิลปะและความงาม

คุณค่าด้านศิลปะและความงาม คุณค่าสำคัญอีกประการหนึ่งของเครื่องจักสานไทย คือ คุณค่าทางศิลปะและความงาม เครื่องจักสานหลายชนิดมีรูปทรง โครงสร้าง และลวดลายที่ลงตัวงดงาม ยากที่จะหาเครื่องมือเครื่องใช้ประเภทอื่นที่สร้างด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่มาทดแทนได้ โดยเฉพาะการแสดงออกทางอารมณ์ของช่างจักสาน ที่ปรากฏให้เห็นในเครื่องจักสานแต่ละชนิดแตกต่างกันไป เครื่องจักสานบางชนิดแสดงให้เห็นอารมณ์ที่เยือกเย็นด้วยรูปแบบที่อ่อนช้อยและลวดลายที่ละเอียดประณีต

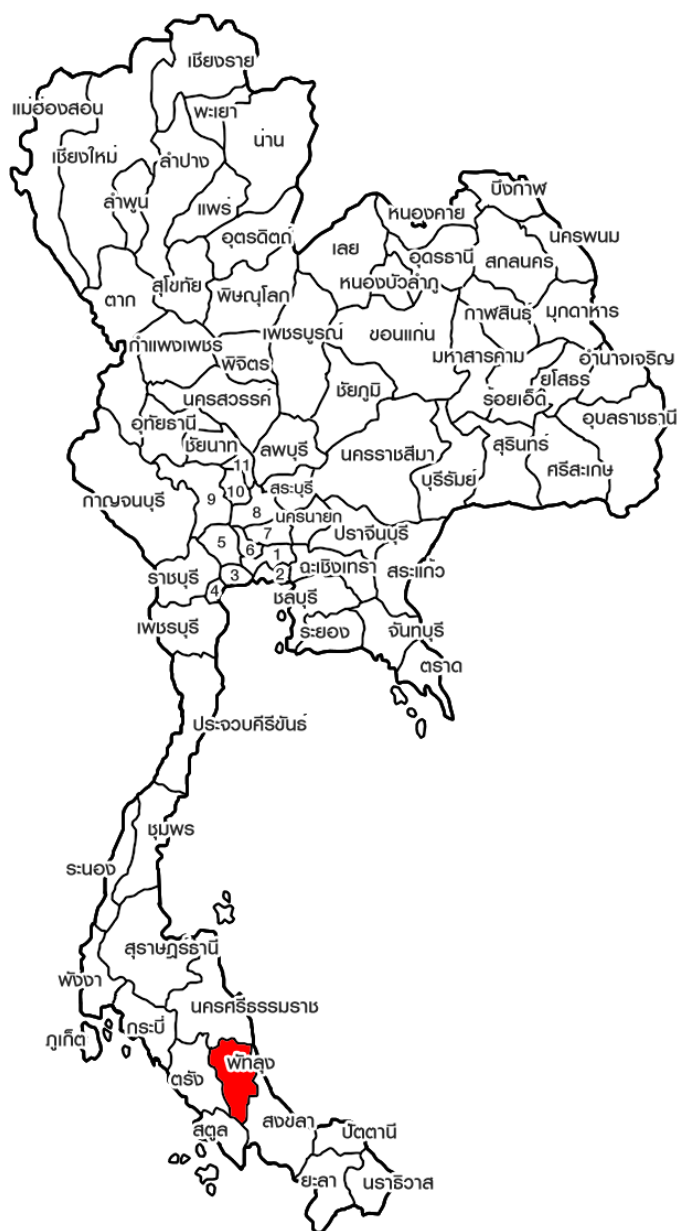
ภาพที่ 2.1 คุณค่าด้านหัตถกรรมเครื่องจักสาน

2.2. ข้อมูลบริบทพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลน้อย

ทะเลน้อย เป็นทะเลสาบน้ำจืด มีพื้นที่ประมาณ 30 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในตำบลนางตุง และตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง อันมีคุณค่ายิ่งต่อระบบนิเวศ และการดำรงชีวิตของประชาชนรอบพื้นที่ชุ่มน้ำแห่งนี้

2.2.1. พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลน้อย

2.2.1.1. ที่ตั้งและอาณาเขต

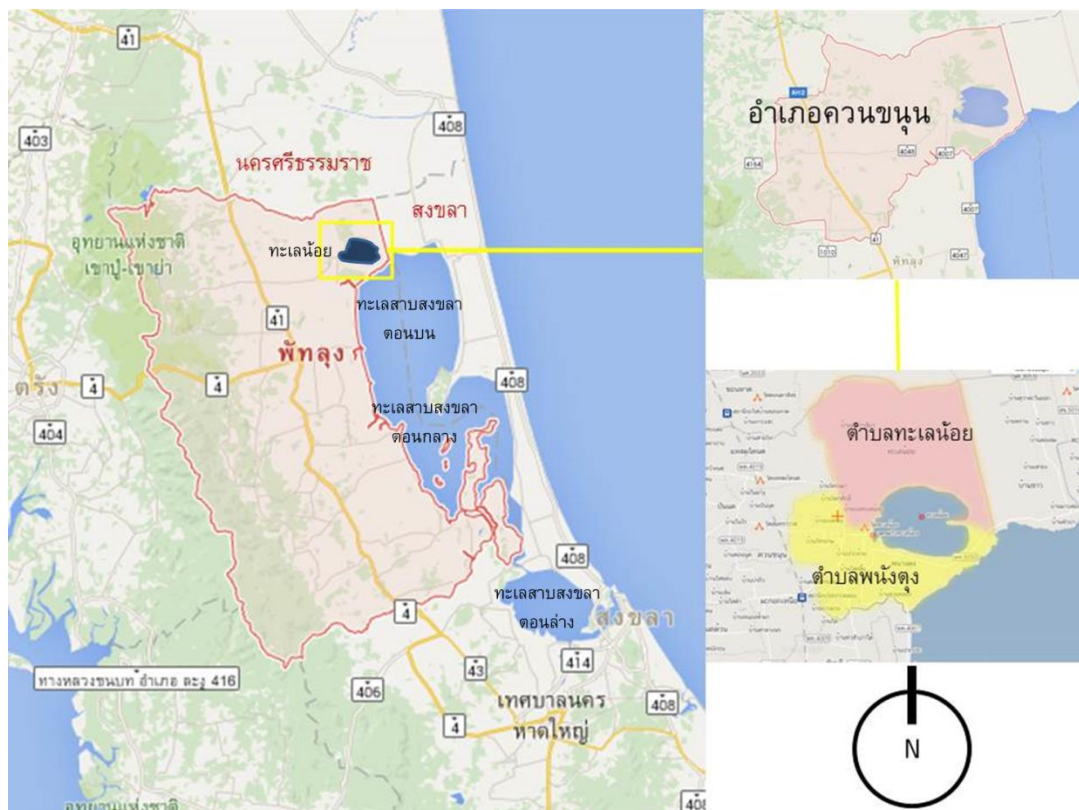

ภาพที่ 2.2 ที่ตั้งของจังหวัดพัทลุง

ชุมชนทะเลน้อยตั้งอยู่บริเวณลุ่มน้ำทะเลน้อยเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาตอนในอยู่ในประเทศไทยตอนล่างของอำเภอควนขนุนจังหวัดพัทลุงชุมชนห่างจากตัวเมืองพัทลุง 35 กิโลเมตร และห่างจากเขตอำเภอ 17 กิโลเมตร ชุมชนทะเลน้อยอาณาเขตพื้นที่ 255.68 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ลุ่มทะเลน้อยน้ำมีพื้นที่ครอบคลุมอยู่ 2 ตำบล มีตำบลนางตุงและตำบลทะเลน้อย มีอาณาเขตติดต่อกันระหว่างจังหวัดพัทลุงสงขลาและนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 2.3 ที่ตั้งของกลุ่มน้ำทะเลน้อย

ภาพที่ 2.4 ผังแสดงอาณาเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลน้อย

- ทิศเหนือ : ติดต่อกับตำบลแหลมไทรตันด อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง และติดต่อกับตำบลตะเคี๋ยง อำเภอยะหวาด จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ทิศใต้ : ติดต่อกับตำบลชัยบุรีและติดต่อกับตำบลลำปำ อำเภอมือเมือง จังหวัดพัทลุง
- ทิศตะวันออก : ติดต่อกับตำบลควนชะลิก อำเภอบัวไพร จังหวัดนครศรีธรรมราชและติดต่อกับอำเภอรอนด จังหวัดสงขลา
- ทิศตะวันตก : ติดต่อกับตำบลมะกอกเหนือ อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง

2.2.1.2. ลักษณะด้านภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ชุมชนทะเลน้อยประกอบด้วยพื้นดินและพื้นน้ำ พื้นดินมีเนื้อที่ 422 ตารางกิโลเมตร ร้อยละ 94 ของพื้นที่ทั้งหมด ลักษณะพื้นที่ดินลุ่มน้ำทะเลน้อยเป็นพื้นที่ราบอยู่ติดชายทะเล ประกอบด้วยนาข้าวและป่าหญ้า ป่าพรุและป่าเสม็ด เป็นแอ่งน้ำมีพืชปกคลุม และที่ราบเชิงเทือกเขาบรรทัด มีเนินเขาสูงราว 100 เมตร จากระดับน้ำทะเล ลักษณะพื้นที่เป็นตัวทะเลหรือพื้นน้ำมีเนื้อที่ 28 ตารางกิโลเมตร ร้อยละ 6 ของพื้นที่ทั้งหมด ระดับน้ำมีความลึกระดับ 1.2 เมตร มีความกว้างราว 5 กิโลเมตร ลักษณะพื้นน้ำของลุ่มน้ำทะเลน้อยมีการปกคลุม

ด้วยพืชน้ำต่าง ๆ เช่น บัว กระจูด หญ้าน้ำกก ปรีอ และ กก กระจัดกระจายอยู่ทั่วไปโดยเฉพาะบริเวณน้ำตื้นและค่อนข้างนิ่ง

2.2.1.3. ลักษณะด้านภูมิอากาศ

ภูมิอากาศโดยทั่วไปในภาคใต้ส่วนใหญ่จะมีเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูฝนกับฤดูร้อน ฝนจะเริ่มตกราวๆ เดือนสิงหาคม ฤดูฝน จะเริ่มในเดือนตุลาคม-กุมภาพันธ์ ส่วนที่เหลือจะเป็นช่วงฤดูร้อนที่มีฝนตกบ้างประปราย เนื่องจากได้รับอิทธิพลของลมบก และลมทะเล จึงทำให้อากาศในชุมชนทะเลน้อยสดชื่นและเย็นสบายตลอดปี เหมาะสำหรับการท่องเที่ยวและพักผ่อน

2.2.1.4. ลักษณะด้านพืชพันธุ์ธรรมชาติ

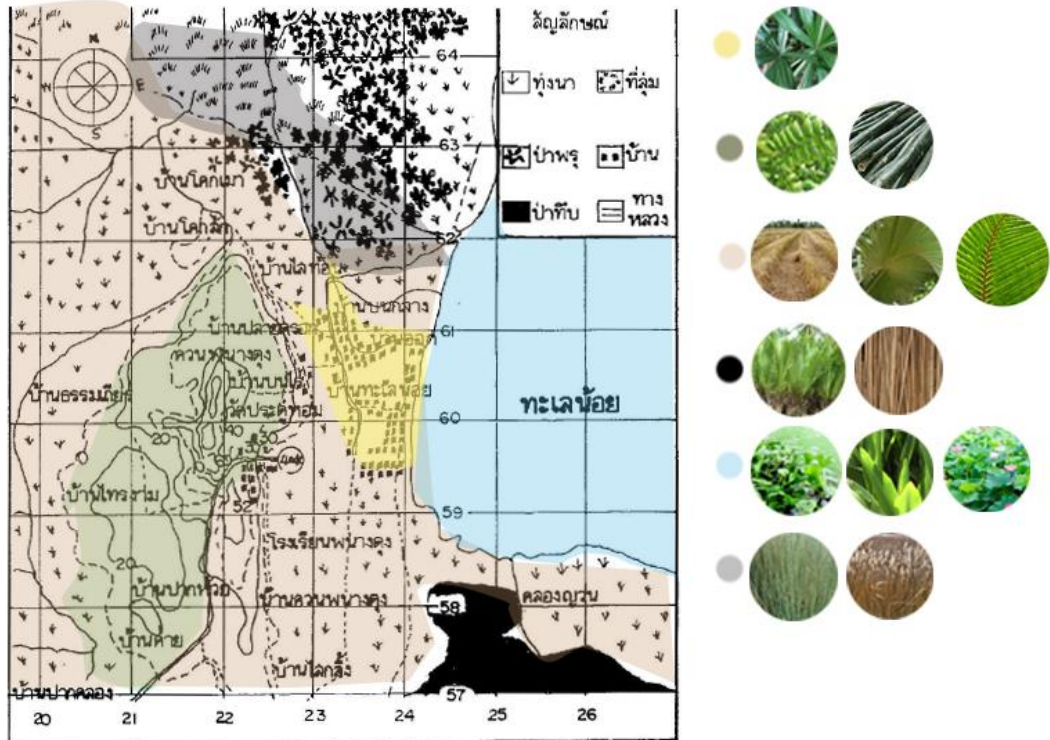
พื้นที่ของกลุ่มน้ำทะเลน้อยอุดมไปด้วยความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งมีพื้นที่ประกอบด้วยพื้นที่ป่าพรุซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญระหว่างประเทศแห่งแรกของประเทศไทย ลักษณะเป็นพื้นที่พรุไม้เสม็ดขาว มีน้ำท่วมขังที่มีต้นเสม็ดจำนวนมากและพื้นมีกก หญ้ากระจูด กระจูดหนู ขึ้นอยู่หนาแน่น เป็นผืนป่าขนาดใหญ่เป็นแหล่งทำรังของนกน้ำทะเลน้อย ที่พบมากที่สุดได้แก่ นกกระแสดง และนกกาบบัว ในป่าพรุน้ำจืดที่มีน้ำท่วมขัง เกือบตลอดปี ส่วนพื้นที่ทุ่งลานกว้าง มีทุ่งหญ้า ต้นลาโพ ต้นตาล ต้นมะพร้าว ต้นกระพ้อ พืชก้าน ส่วนบริเวณพืชน้ำจืดน้ำกก บัว กระจูด สาหร่าย ผักตบชวา จอกน้ำ หวายคลอง ส่วนที่เป็นพืชน้ำกร่อย ต้นจาก เตยหนาม หวาย ส่วนที่เป็นเกษตรกรรม นาข้าว ยางพารา ต้นตาล ต้นมะพร้าว พืชไม้ผล ต้นไผ่บง อยู่ใกล้ๆริมน้ำ รวมพื้นที่ที่มีความน่าสนใจในด้านพืชพันธุ์ที่นำมาใช้เป็นงานหัตถกรรมเครื่องจักสาน

ภาพที่ 2.5 แสดงพืชพันธุ์กลุ่มน้ำทะเลน้อย

2.2.1.5. วัตถุดิบจากพืชพันธุ์ที่นำมาใช้ในหัตถกรรมเครื่องจักสาน

แหล่งพืชพันธุ์ภายในชุมชนทะเลน้อยที่นำมาใช้เป็นงานหัตถกรรมเครื่องจักสาน

ภาพที่ 2.6 ผังแสดงพื้นที่วัตถุดิบของชุมชน

ภาพที่ 2.7 แสดงวัตถุดิบจากพื้นที่

2.2.1.6. การคมนาคม

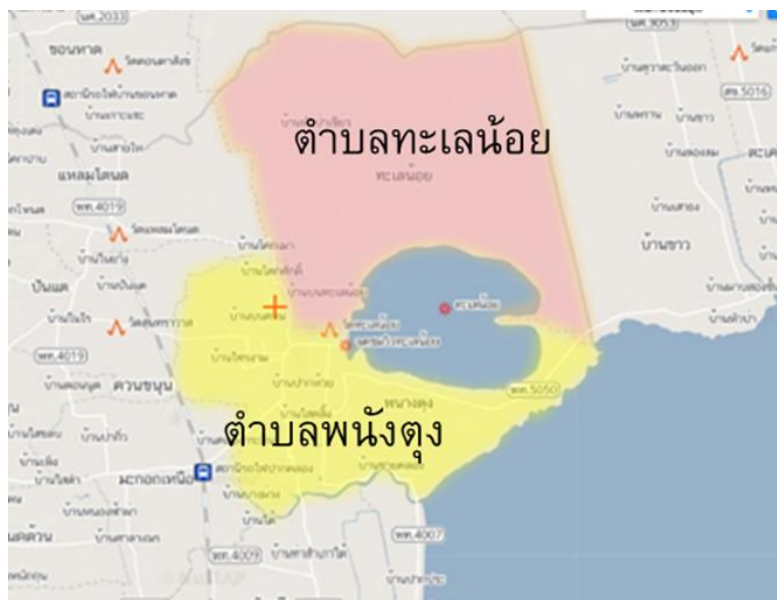
1. การคมนาคมติดต่อกับอำเภอใกล้เคียง ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4048 ทางทิศตะวันตกไปเชื่อมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 ที่บ้านหัวถนน ทางทิศใต้สามารถติดต่ออำเภอเมืองพัทลุง ทางทิศเหนือสามารถติดต่ออำเภอป่าพะยอมทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4187 ไปเชื่อมกับทางหลวงจังหวัดหมายเลข 41 ที่บ้านหัวถนน ทางทิศตะวันตกสามารถติดต่อกิ่งอำเภอศรีนครินทร์
2. การคมนาคมติดต่อภายในตำบลและตำบลใกล้เคียงใช้ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4048 ทางทิศตะวันตกสามารถติดต่อตำบลมะกอกเหนือถนนทางหลวงชนบท หมายเลข 4001 สามารถติดต่อตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุงและทิศเหนือติดต่อตำบลทะเลน้อย นอกจากนี้ภายในตำบลยังมีถนนลูกรังจำนวนหลายสายสามารถเชื่อมติดต่อกันทุกหมู่บ้านได้โดยสะดวก
3. การบริการ การให้บริการด้านรถโดยสารแก่ประชาชน สามารถใช้รถสองแถวรับจ้างประจำทางและรถบัสโดยสารประจำทางวิ่งจากพนาสูงไปจังหวัดพัทลุงและผ่านตัวอำเภอควนขนุน นอกจากนี้ภายในตำบลยังมีรถจักรยานยนต์รับจ้างบริการแก่ประชาชนอีกด้วย

ภาพที่ 2.8 แสดงเส้นทางการคมนาคม

2.2.1.7. การปกครอง

ชุมชนทะเลน้อยประกอบอยู่ด้วย 2 ตำบล มีตำบลพนางตุงและตำบลทะเลน้อย แต่ละตำบลมีการปกครองแต่ละหมู่บ้านดังนี้

ภาพที่ 2.9 ภาพแสดงการปกครองตำบลทะเลน้อยและตำบลพนางตุง

ตำบลทะเลน้อยแบ่งการปกครองเป็น 9 หมู่บ้าน ตำบลพนางตุงแบ่งการปกครองเป็น 13 หมู่บ้าน

ตำบลทะเลน้อย	ตำบลพนางตุง
หมู่ที่ 1 บ้านหัวลานตีน	หมู่ที่ 1 บ้านหัวลาน
หมู่ที่ 2 บ้านหัวเลี้ยว	หมู่ที่ 2 บ้านหัวอ่าวเจ้า
หมู่ที่ 3 บ้านบน	หมู่ที่ 3 บ้านบนควน
หมู่ที่ 4 บ้านบนออก	หมู่ที่ 4 บ้านชายคลอง
หมู่ที่ 5 บ้านปลายตรอก	หมู่ที่ 5 บ้านท่าช้าง
หมู่ที่ 6 บ้านโคกศักดิ์	หมู่ที่ 6 บ้านไสกลิ่ง
หมู่ที่ 7 บ้านหัวป่าเขียว	หมู่ที่ 7 บ้านไทรงาม
หมู่ที่ 8 บ้านโคกเมา	หมู่ที่ 8 บ้านห้วยน้ำคุ่ม
หมู่ที่ 9 บ้านบนตก	หมู่ที่ 9 บ้านปากคลองเก่า
หมู่ที่ 10 บ้านกลาง	หมู่ที่ 10 บ้านธรรมเถียน
	หมู่ที่ 11 บ้านห้วยหรั่ง
	หมู่ที่ 12 บ้านปากห้วย
	หมู่ที่ 13 บ้านหัวลานหัวนอน

ตารางที่ 2.1 การปกครองตำบลทะเลน้อยกับตำบลพนางตุง
(ที่มา : ข้อมูลการปกครองการปกครองตำบลทะเลน้อยและพนางตุง)

2.2.1.8. จำนวนประชากร

จากสถิติจำนวนประชากร พ.ศ. 2558 ชุมชนทะเลน้อยมีครัวเรือนทั้งหมด 5,297 และมีจำนวนประชากรทั้งหมด 16,632 โดยแยกเป็นตำบลได้ดังนี้

ลักษณะข้อมูล	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
แยกตามเขตตำบลทะเลน้อย	3,185	3,416	6,601	2,042
แยกตามเขตตำบลพนางตุง	4,868	5,163	10,031	3,255

ตารางที่ 2.2 : ตารางแสดงจำนวนประชากรแยกเขตตำบลทะเลน้อยและตำบลพนางตุง
(ที่มา : ข้อมูลประชากรสำนักงานเทศบาลตำบลทะเลน้อยและตำบลพนางตุง)

ภาพที่ 2.10 แสดงลักษณะครัวเรือนชุมชนทะเลน้อย
(ที่มา : <http://www.thetrippacker.com/th/review>)

2.2.1.9. สภาพทางด้านเศรษฐกิจ

ชุมชนทะเลน้อยมี “ลุ่มน้ำทะเลน้อย” ที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติเป็นหัวใจหลักสำคัญของพื้นที่ของชุมชนทะเลน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดเศรษฐกิจชุมชน ของตำบลทะเลน้อยและตำบลพนางตุง นับว่าเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมที่บรรพบุรุษได้เลือกที่ตั้งถิ่นฐานอย่างเหมาะสมมีทรัพยากรที่สมบูรณ์อุดมไปด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติทั้งพืชพันธุ์และสัตว์น้ำที่หลากหลาย เป็นแหล่งประมง และเกษตรกรรม ปศุสัตว์และงานหัตถกรรม อาชีพของชุมชนทะเลน้อย มีอาชีพ เกษตรกรรม ทำนา ทำสวนยางพารา ทำสวนผลไม้ การประมง หาสัตว์น้ำ ปศุสัตว์ เลี้ยงควาย เลี้ยงวัว หัตถกรรมจากพืช หัตถกรรมเสื่อ กระจ่างกระจูด เครื่องใช้ใน

ชีวิตประจำวัน และผลิตภัณฑ์อื่นๆ การค้าขาย ขายของชำ ขายอาหาร ขายผัก ขายปลา และทำธุรกิจส่วนตัวรับจ้างทั่วไป ซ่อมรถ ขับรถโดยสาร เรือรับจ้าง รับเหมางานก่อสร้าง อาชีพเหล่านี้เป็นหลักสำคัญของพื้นที่ชุ่มเป็นอย่างมากและพื้นที่ชุ่มชนลุ่มน้ำทะเลน้อยมีการขยายตัวขึ้นเรื่อยๆ ระดับสถานะของชุมชนทะเลน้อยมีสถานะระดับปานกลาง

2.2.1.10. ลักษณะความเป็นอยู่ทางสังคม

วิถีชีวิตของชุมชนทะเลน้อยจะอยู่กับผืนน้ำมาตั้งแต่อดีต โดยอาศัยทรัพยากรจากทะเลน้อยเป็นเป็นสิ่งหล่อเลี้ยงชีวิตชาวบ้านทุกคน ไม่ว่าจะเป็นการหาผัก หาปลา เลี้ยงสัตว์ ทอเสื่อ สมุนไพร พืชพันธุ์ต่างๆ ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการดำรงชีวิตเป็นหลัก ทำให้วิถีชีวิตของชาวบ้านถูกถักทอเชื่อมโยงให้เข้ากับสายน้ำของลุ่มน้ำทะเลน้อย แต่ด้วยความที่เป็นชุมชนชาวประมง มาแต่ครั้งอดีต ทำให้สภาพสังคมในทะเลน้อยมีความใกล้ชิดของคนในชุมชนเป็นหนึ่งเดียวกัน ทั้งยังคงมีวิถีทางการดำรงวิถีชีวิตที่มีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนในพื้นที่ชุ่มน้ำแห่งนี้ที่มีความสัมพันธ์ของคนชุมชนมีความเกี่ยวดองในรูปแบบเครือญาติอย่างใกล้ชิด และการที่เป็นชุมชนวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเก่าแก่ที่มีการใช้เครื่องมือเครื่องมือจากการจักสานเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีคุณค่า สภาพบ้านเรือนส่วนใหญ่จะปลูกอยู่ริมทะเลน้อยติดๆ กันอย่างหนาแน่น เป็นสังคมที่มีการสร้างให้ชุมชนมีกระบวนการจัดการตนเองทั้งด้านเกษตรกรรม ประมง หัตถกรรม

ภาพที่ 2.11 สภาพความเป็นอยู่ทางสังคมชุมชนทะเลน้อย

(ที่มา : <https://pantip.com/topic/33605656>)

2.2.2. หัตถกรรมเครื่องจักสานในวิถีชีวิตลุ่มน้ำทะเลน้อย

หัตถกรรมเครื่องจักสานในวิถีชีวิตประจำวันของชุมชนทะเลน้อยจากการศึกษาชุมชนทะเลน้อยชุมชนทะเลน้อยอยู่บริเวณลุ่มน้ำทะเลน้อยมีวิถีชีวิตแบบพึ่งพาทรัพยากรทางธรรมชาติในพื้นที่มีวิถีความเป็นอยู่ ด้านเกษตรกรรม การประมง และการทำหัตถกรรมที่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันการทำหัตถกรรมเพื่อใช้ในงาน เกษตรกรรม เครื่องใช้ในบ้านเรือน และเครื่องจับสัตว์น้ำและเลี้ยงสัตว์เกือบทุกบ้านภายในชุมชนทะเลน้อยส่วนวัตถุดิบที่ชุมชนนำมาจักสานได้แก่ พืชกระจูด ไม้ หวาย ผักตบชวา

ใช้ในงานเครื่องใช้บ้าน

ใช้ในงานจับสัตว์น้ำ

ใช้ในงานการทำเกษตรกรรม

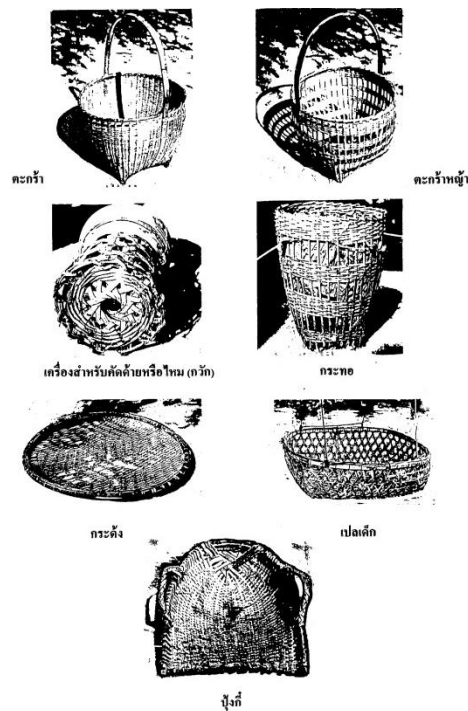

ภาพที่ 2.12 การจักสานเครื่องใช้ภายในชุมชนทะเลน้อย
(ที่มา : <http://www.sookjai.com/index.php?topic=71263.0>)

2.2.3. ประเภทของงานหัตถกรรมเครื่องจักสานกับวิถีชีวิตชุมชนทะเลน้อย

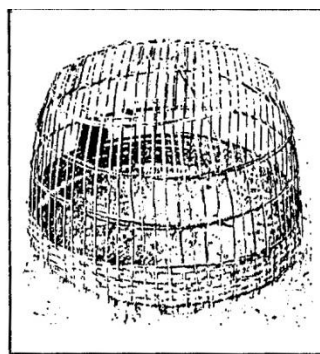
ประเภทของเครื่องจักสาน มีความจำเป็นกับวิถีชีวิตชุมชนชาวทะเลน้อยมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เครื่องจักสานที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตเพื่อในการใช้งาน หัตถกรรมประกอบอาชีพและเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันที่ใช้ สอยมีดังต่อไปนี้

2.2.3.1. ประเภทเครื่องใช้ภายในบ้าน

ภาพที่ 2.13 ตัวอย่างงานจักสานเครื่องใช้ภายในบ้าน

2.2.3.2. ประเภทเครื่องใช้การเลี้ยงสัตว์

สุ่ม

ภาพที่ 2.14 ตัวอย่างงานจักสานเครื่องใช้การเลี้ยงสัตว์

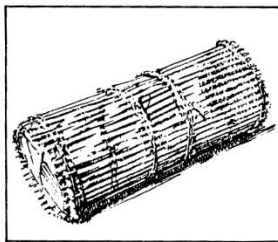
2.2.3.3. ประเภทเครื่องมือจับสัตว์น้ำ

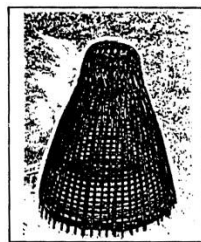
ข้อง

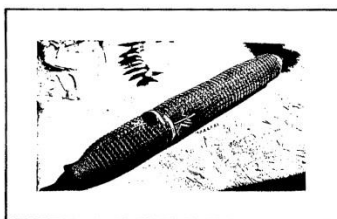
ข้องลอย

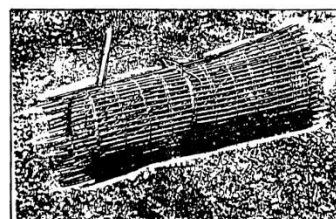
กระชัง

ตุ้ม

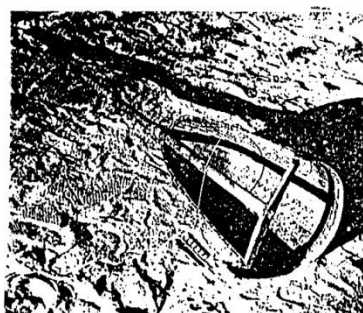
ไซ

ลอบ

ภาพที่ 2.15 ตัวอย่างเครื่องมือจับสัตว์น้ำ

2.2.3.4. ประเภทเครื่องใช้เครื่องมือเกษตรกรรม

ไซงโดง

ภาชนะเก็บเมล็ดข้าวเปลือก

ภาพที่ 2.16 ตัวอย่างเครื่องมือการเกษตรกรรม

2.2.4. ประเภทของงานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน

ประเภทของเครื่องจักสานมีมากมายหลายชนิด แต่ละชนิดจะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไปตามความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอยเครื่องจักสานสามารถจำแนกออกเป็นประเภทต่างๆ ตามหน้าที่ใช้สอยมีดังต่อไปนี้

2.1.1.1. ประเภทเครื่องจักสานที่ใช้ครัวเรือน

ภาพที่ 2.17 ตัวอย่างเครื่องจักสานในครัวเรือน

2.1.1.2. ประเภทเครื่องจักสานที่ใช้เป็นเครื่องจับและดักสัตว์

ภาพที่ 2.18 ตัวอย่างเครื่องจักสานที่ใช้ในการประมง

2.1.1.3. ประเภทเครื่องจักสานที่ใช้เครื่องประดับ

ภาพที่ 2.19 ตัวอย่างเครื่องจักสานที่ใช้เครื่องประดับเครื่องใช้

2.1.1.4. ประเภทเครื่องจักสานที่ใช้งานและตกแต่งประกอบอาคาร

ภาพที่ 2.20 ตัวอย่างเครื่องจักสานที่ใช้เครื่องตกแต่งบ้าน

2.2.5. วัตถุประสงค์ชุมชนทะเลน้อยที่สร้างคุณค่ากับหัตถกรรมเครื่องจักสาน

2.2.5.1. พืชกระจูด

กระจูด เป็นพืชชุมชนทะเลน้อยนิยมใช้ในการนำมาจักสานผลิตภัณฑ์มากที่สุด พืชกระจูดนั้นเป็นพืชชนิดเดียวกับ กก มีลักษณะเป็นกอลำต้นกลมกลวงสีเขียวอ่อน สูงประมาณ 1-2 เมตรกระจูดเป็นพืชที่ชอบขึ้นตามแอ่งน้ำขัง

ภาพที่ 2.21 แสดงต้นกระจูด

ประโยชน์จากพืชกระจูดมาใช้ในการจักสานสามารถย้อมสีตกแต่ให้มีลวดลายชนิดต่างๆได้แก่ พืชกระจูดผลิตในงานเครื่องจักสานได้แก่ เสื่อปูลาด กระเป๋า กระเป๋าเดินทาง กระเป๋าเอกสาร รองเท้า หมวก สมุก ก่องทิวชู หมอน ก่องดินสอ แฟ้มเอกสาร พัด ฝาชี กระสอบ แจกัน กระบุง ที่รองแก้วน้ำ ที่รองจาน ก่องเอกสาร ตะกร้า

ภาพที่ 2.22 แสดงตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากกระจูด

2.2.5.2. ใผ่บุง

ใผ่บุง เป็นพืชไม้ยืนต้นชอบอยู่ลักษณะพื้นที่จะอยู่ตามป่าดงดิบหรือพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำ เป็นไผ่ที่มีขนาดใหญ่ เสน้ำผ่านศูนย์กลางของลำต้นประมาณ 6-18 เซนติเมตร

ภาพที่ 2.23 แสดงต้นใผ่บุง

นำมาใช้ในงานหัตถกรรมจักสาน ได้แก่ ตะกร้า กระจาด กระซอน ชะลอม พัด เฟอร์นิเจอร์ เก้าอี้ โต๊ะ แจกัน ชั้นวางของ ของตกแต่งบ้าน ลอบ ไซ สุ่มไก่ กระบุง กระเชอ โคล สี่หล้า เครื่องสีข้าว เซงเลง โพงพาง กระจัง กระจ้า กรรณก สุ่มโม่ง ผืนบ้าน รั้วบ้าน ทางเดิน เคียง หมวก โคมไฟ ถังน้ำ ชะนาง

ภาพที่ 2.24 แสดงตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากใผ่

2.2.5.3. หวาย

หวาย เป็นพืชในพวกเถาชนิดใบเลี้ยงเดี่ยวพบในป่าที่มีน้ำไหลและแอ่งน้ำ เช่น ห้วย ลำธาร คลอง หนองบึง จะขึ้นเองอยู่ตามธรรมชาติการขยายพันธ์แบบเมล็ดส่วนมากพบในพื้นที่น้ำไหล ลักษณะลำต้นมีหนามภายในลำต้นมีความเหนียวเนื้อไม้แข็งแรง

ภาพที่ 2.25 แสดงต้นหวาย

นำมาใช้ในการทำหัตถกรรมเครื่องจักสาน ได้แก่ ตะกร้า กระเช้า เกร่ง ชะลอม ชะนาง ไซ ตุ่มปลาไหล ข้อง กระเชอ จง โคล่ง โต๊ะ สี่หล้า เครื่องสีข้าว เซงเลง โพงพาง ลอบตั้ง ลอบนอน กรงนก กระบุง จานรอง จานผลไม้ กระจาด กระจาดตกปลาแห้ง เฟอ์นิเจอร์ เก้าอี้ ตกแต่งบ้าน เตียงเด็กอ่อน โคมไฟ ชั้นวางของ แจกันดอกไม้ กระถางต้นไม้ หีบผ้า กล่องใส่ของ ประติมากรรม หุ่นเครื่องประดับ กำไล กระเป่า หุ่นจำลอง ฝาผนัง ทางเดิน

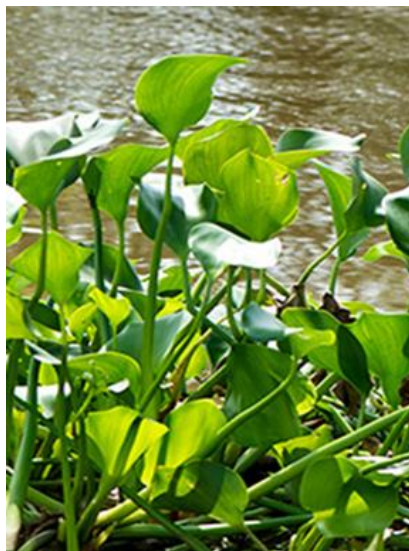

ภาพที่ 2.26 แสดงตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากหวาย

(ที่มา : <http://www.imagui.com/a/moises-de-mimbre-chimbarongo-TeKaon6yA>)

2.2.5.4. ผักตบชวา

ผักตบชวา เป็นพืชประเภทใบเลี้ยงเดี่ยวทรงกระบอกพุ่มกลม สูงประมาณ 50-100 เซนติเมตร การขยายพันธ์แบบเมล็ดการแพร่กระจายเป็นพื้นที่พบในบริเวณน้ำจืด

ภาพที่ 2.27 แสดงต้นผักตบชวา

นำมาใช้ในการทำหัตถกรรมเครื่องจักสาน ได้แก่ กระเป๋า รองเท้า รองจาน จานผลไม้ ของตกแต่งบ้าน โคมไฟ กระเช้า กระจาด พาน ตะกร้า ก่องใส่ของก่องชื้อ เสื่อขนาดเล็ก

ภาพที่ 2.28 แสดงตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา

(ที่มา : <http://www.lovelypinkshop.com/>)

2.2.5.5. ลิเกา

ลิเกา เป็นพืชชนิดเดียวกับเฟิร์นทอดเลื้อยพันไปตามต้นไม้มีความยาวได้หลายเมตร ลักษณะลำต้นมีสีน้ำตาลแต่ถ้าแก่จัดขอบแสงอ่อน ๆ ก็จะเป็นสีดำมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3-6 มิลลิเมตร พบใน สวนยางพารา และป่าดงดิบ ป่าเสม็ด ป่าผลัดใบ ป่าผลัดใบผสมทั่วไป

ภาพที่ 2.29 แสดงต้นลิเกา

นำมาใช้ในงานหัตถกรรมเครื่องจักสาน ได้แก่ กระเชอ เขียนหมา กล่องใส่ยาเส้น ปั่นชา ชั้น กระเป๋าแบบถือ หีบขนาดเล็ก กระเป๋าขนาดเล็ก กระเช้า ของตกแต่งบ้าน งานประติมากรรมของที่ระลึก ต้องใช้การขึ้นโครงไม้ไผ่หรือหวายเป็นโครงสร้าง

ภาพที่ 2.30 แสดงผลิตภัณฑ์จากลิเกา

(ที่มา : <http://oknation.nationtv.tv/blog/Mynews/2014/08/12/entry-1>)

2.2.5.6. เตยหนาม

เตยหนาม เป็นพืชที่อยู่ตามพื้นที่ดินมีทรายปนดินแฉะอยู่ในสภาพพื้นที่ริมน้ำลำธารหรือป่าเนื้อใบนิ่มแข็งแรง

ภาพที่ 2.31. แสดงต้นหนามเตย

นำมาใช้ในงานหัตถกรรมเครื่องจักสานทำได้แก่ เสื่อปูลาด กระสอบนั่ง หมวก กระเป่า กล่องใส่ของ

ภาพที่ 2.32 แสดงผลิตภัณฑ์จากหนามเตย

(ที่มา : <http://www.smesreport.com/column.php?id=000564>)

2.2.5.7. ก้านหรือก้านรูปถาผี

เป็นพืชอยู่บริเวณชุ่มน้ำหรือพื้นที่ที่มีแฉ่งน้ำส่วนมาจะพบในพื้นที่ทั่วไป ลักษณะการขยายพันธุ์จะอาศัยลมพัดพาการขยายพันธุ์ขนาดของลำต้นกว้าง 1-2 เซนติเมตร ความยาวประมาณต้นละ 2 เมตร

ภาพที่ 2.33 แสดงต้นก้านหรือก้านรูปถาผี

นำมาใช้ในงานหัตถกรรมเครื่องจักสานทำได้แก่ กระเป๋า กระปุกออมสิน กล่องทิวชู ตะกร้า กล่องใส่ของ

ภาพที่ 2.34 แสดงผลิตภัณฑ์จากก้านรูปถาผีรูปที่ 1
(ที่มา : <http://www.manager.co.th/>)

ภาพที่ 2.35 แสดงผลิตภัณฑ์ก้านรูปถาผีรูปที่ 2
(ที่มา : <http://www.manager.co.th/>)

ภาพที่ 2.36 แสดงผลิตภัณฑ์ก้านรูปถาผีรูปที่ 3
(ที่มา : <http://www.manager.co.th/>)

2.2.6. รูปแบบลวดลาย และกรรมวิธีการสาน

สำหรับลายสานชั้นพื้นฐานนั้นมีอยู่ 3 ประเภท คือ ลายแม่บท , ลายพัฒนาและลายประดิษฐ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.6.1. ลายแม่บท

ลายแม่บทเป็นลายที่มีลักษณะประจำตัวเด่นชัด มีกฎเกณฑ์การสานแน่นอน เช่น ลายขัดยกหนึ่งข่มหนึ่ง หรือลายสอง ยกสองข่มสอง เป็นต้น ลายแม่ต่างๆ กำเนิดที่ทำให้มนุษย์รู้จักนาวัสดุในท้องถิ่น เช่น ไม้ไผ่, ไบลาน, กระจูด มาสาน เป็นสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน มาหลายยุคหลายสมัย และได้ตกทอดมาจนถึงยุคปัจจุบัน ลักษณะตัวอย่างของลายพัฒนามีดังนี้

1. ลายขัด

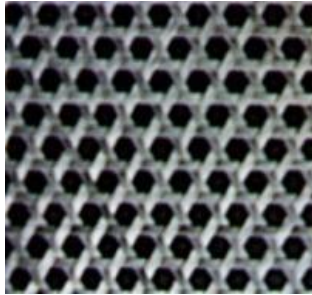
ภาพที่ 2.37 แสดงลายขัดขัด

2. ลายสาม

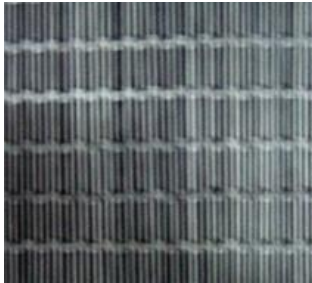
ภาพที่ 2.38 แสดงลายสาม

3. ลายตาชะลอม

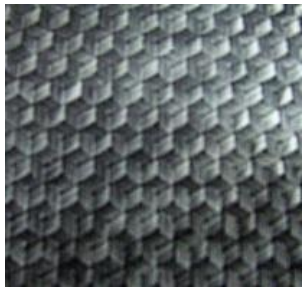
ภาพที่ 2.39 แสดงลายตาชะลอม

4. ปลอดภัย

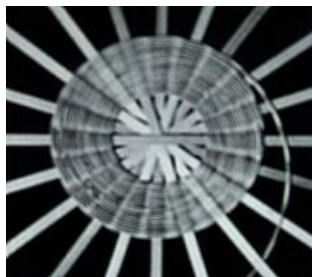
ภาพที่ 2.40 แสดงลายปลอดภัย

5. เฉลวเกล็ดเต่า

ภาพที่ 2.41 แสดงลายฉลวเกล็ดเต่า

6. เวียนรัศมี

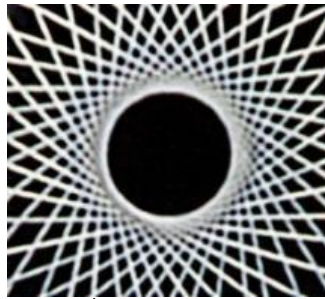
ภาพที่ 2.42 แสดงลายเวียนรัศมี

7. ลายสอง

ภาพที่ 2.43 แสดงลายลายสอง

8. ลายส้อม

ภาพที่ 2.44 แสดงลายลายส้อม

2.2.6.2. ลายพัฒนา

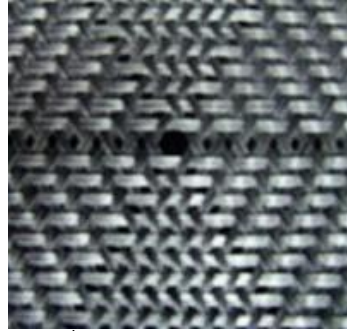
ลายพัฒนาเป็นลายที่พัฒนามาจากลายแม่ กฎเกณฑ์การสาน ยังแน่นอนอยู่ แต่มีรายละเอียดเพิ่มขึ้น ลักษณะเด่นของลายแม่อยังปรากฏชัด ส่วนลายจะเปลี่ยนแปลงเป็นรูปร่างต่างๆขึ้น ลายดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความเฉลียวฉลาดของช่างสานไทยแต่โบราณที่รู้จักดัดแปลงและพัฒนาลายสานต่างๆเหล่านี้ให้มีรูปแบบที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ อย่างเหมาะสมและสวยงาม เช่น ลายลบน้ำ, ลายดีหล่ม, ลายดีตะแคง ลักษณะตัวอย่างของลายพัฒนามีดังนี้

1. ลายขัดตาโปร่ง

ภาพที่ 2.45 แสดงลายขัดตาโปร่ง

2. ลายเฉลวแปลง

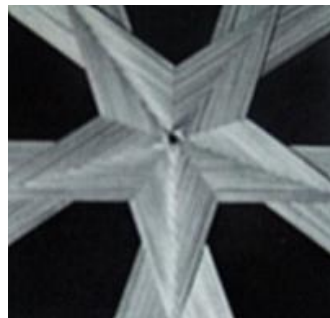
ภาพที่ 2.46 แสดงลายเฉลวแปลง

3. ลายขัดตะเตสลับ

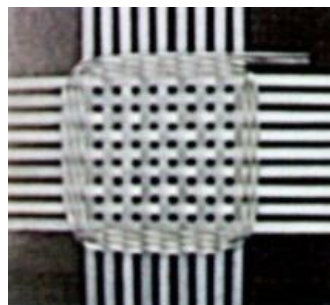
ภาพที่ 2.47 แสดงลายขัดตะเตสลับ

4. ลายเฉลวดาว

ภาพที่ 2.48 แสดงลายเฉลวดาว

5. ลายขึ้นต้น

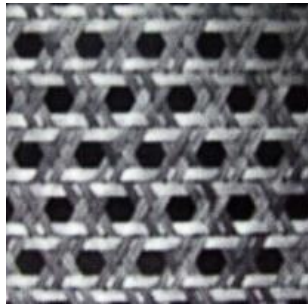
ภาพที่ 2.49 แสดงลายขึ้นต้น

6. ลายดีหล่มคว่ำ

ภาพที่ 2.50 แสดงลายดีหล่มคว่ำ

7. ลายตาชะลอมคู่

ภาพที่ 2.51 แสดงลายตาชะลอมคู่

8. ลายขึ้นต้น

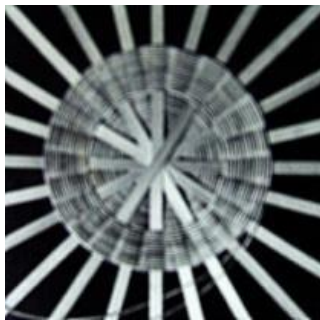
ภาพที่ 2.52 แสดงลายขึ้นต้น

9. ลายดีตะแคง

ภาพที่ 2.53 แสดงลายดีตะแคง

10. ลายเวี้นรัศมี

ภาพที่ 2.54 แสดงลายเวี้นรัศมี

2.2.6.3. ลายประดิษฐ์

ลายประดิษฐ์เป็นลายสานที่ช่างสานประดิษฐ์ขึ้น ให้เป็นลวดลายต่างๆตามความรู้สึกนึกคิดของช่างสานเอง โดยอาศัยลายแม่บทและลายพัฒนาเป็นหลักในการสาน กฎเกณฑ์ของลายแม่บทและลายพัฒนายังคงอยู่บ้าง แต่ไม่แน่นอนคงที่เสมอไป การใช้ดอกสีขนาดต่างๆสานและประดิษฐ์ให้เป็นดอกดวงและลวดลาย แม้ว่าจะยังคงลักษณะของลายแม่กับลายพัฒนาไว้ก็ตาม ยังหมายถึงลายประดิษฐ์ด้วย เพราะอาศัยลวดลายเป็นหลักในการสาน ดังนั้นช่างสานไทยโบราณจึงได้แสดงออกถึงศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ตลอดจนอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดไว้ในลายสานได้อย่างงดงาม เช่น ลายขิดตาแมวขิดดอกจัน ขิดขอ ลายพัด,ลายเสือ ลักษณะตัวอย่างของลายลายประดิษฐ์มีดังนี้

1. เฉลวยอนดอก

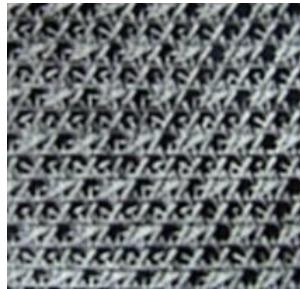
ภาพที่ 2.55 แสดงลายเฉลวยอนดอก

2. ลายยกดอก

ภาพที่ 2.56 แสดงลายยกดอก

3. ลายดอกพิกุล

ภาพที่ 2.57 แสดงลายยกดอก

4. ลายขีดดอกจัน

ภาพที่ 2.58 แสดงลายขีดดอกจัน

5. ลายดาวล้อมเดือน

ภาพที่ 2.59 แสดงลายดาวล้อมเดือน

6. ลายคุบ

ภาพที่ 2.60 แสดงลายดาวคุบ

7. ขิดขอก่าย

ภาพที่ 2.61 แสดงลายดาวคุบ

8. ลายสวัสดิกะของจีน

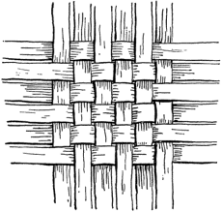
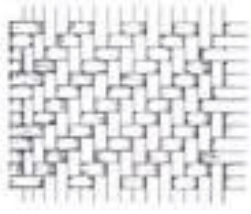

ภาพที่ 2.63 แสดงลายสวัสดิกะของจีน

2.2.6.4. กรรมวิธีการสาน

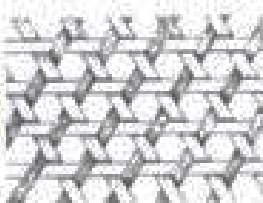

จากลวดลายชั้นพื้นฐานข้างต้น จะเห็นได้ว่าลายของงานจักสานนั้นมีด้วยกันหลายลาย แตกต่างกันไป ซึ่งวิธีการสานลายชั้นพื้นฐานมีรายละเอียดดังนี้

ตารางแสดงกรรมวิธีการสานลาย

ชื่อลาย	วิธีการสาน
ลายขัด 	1.ลายขัด คือลายที่ยก 1 ตอก ช่ม 1 ตอกสลับกันเรื่อยไป ใช้สาน กระสอบ ตะกร้า กระบุง ไช ข้อง เป็นต้น
ลายสอง 	2 .ลายสอง ใช้สานกระซอน กระสอบ ฝ้ายบ้านไม้ไผ่ ลายสองเป็นลายที่ประสมกับลายขัด ลายสามประดิษฐ์ แล้วประดิษฐ์เป็นลายที่มีชื่อว่า ลายลูกแก้ว ลายตีคว่ำ ลายตีหงาย ดาวล้อมเดือน ดาวกระจาย เป็นต้น การสาน เส้นที่ 1 เริ่มจากตอก 8 เส้นเป็นเส้นตั้ง ข้ามไป 1 เส้น สาน ยกตอก 2 เส้น ข้าม 2 เส้น ยกตอก 2 เส้น ข้าม 2 เส้น สานเส้นที่ 2 ข้าม 2 เส้น ยก 12 เส้นข้าม 2 เส้น ยก 2 เส้น ข้าม 1 เส้น สานเส้นที่ 3 ยก 1 เส้นข้าม 2 เส้น ยก 2 เส้น ข้าม 2 เส้น ยก 2 เส้น สานเส้นที่ 4 ยก 2 เส้น ข้าม 2 เส้น ยก 2 เส้น ข้าม 1 เส้น ยก 1 เส้นสานเรื่อยไป โดยเพิ่มทั้งเส้นตั้งและเส้นนอน

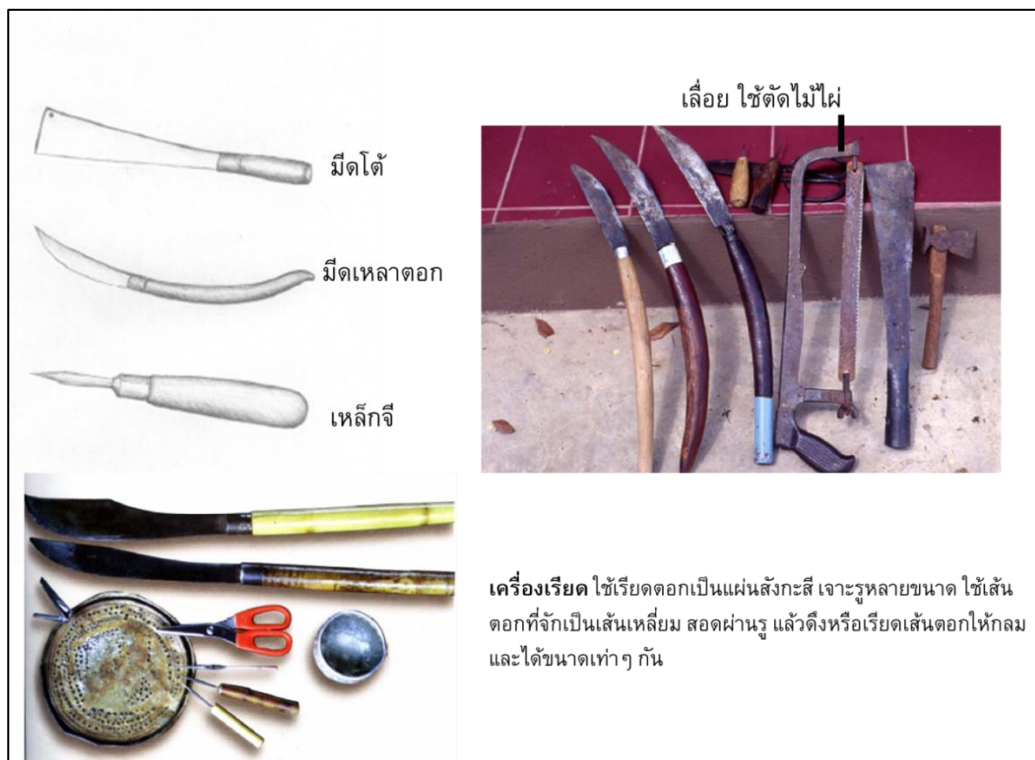
ตารางที่ 2.3 แสดงกรรมวิธีการสานลาย

ตารางแสดงกรรมวิธีการสานลาย(ต่อ)

ชื่อลาย	ชื่อลาย
<p>ลายสาม</p> 	<p>3.ลายสาม เป็นลายที่ดัดแปลงเพิ่มเติมจากลายสอง นิยมสานกระสอบ เสื่อ กระบุง และฝาบ้าน การสานใช้ดอก 9 เส้น เป็นเส้นตั้ง</p> <p>เส้นที่ 1 ข้าม 3 ยก 3 ข้าม 3</p> <p>เส้นที่ 2 ยก 1 ข้าม 3 ยก 3 ข้าม 2</p> <p>เส้นที่ 3 ยก 2 ข้าม 3 ยก 3 ข้าม 1</p> <p>เส้นที่ 4 ยก 3 ข้าม 3 ยก 3</p> <p>เส้นที่ 5 ข้าม 1 ยก 3 ข้าม 3 ยก 2</p> <p>เส้นที่ 6 ข้าม 3 ยก 2 ข้าม 3 ยก</p>
<p>ลายตาหลิ่ว</p> 	<p>4.ลายตาหลิ่ว อาจจะเรียกต่างกันไปตามพื้นถิ่น เช่นลายตาชะลอม ลายชะมู ใช้สานกระเป๋าทะกร้า ลายตาหลิ่ว เป็นลายที่ดัดแปลงมาจากลายพื้นฐาน โดยเพิ่มดอกขัดทแยงเป็นลายดอกขิง ลายดอกจันทร์ ลายพิกุล ลายตาชะลอม</p>
<p>ลายขอ</p> 	<p>5.ลายขอ เป็นลายสำหรับสานกระดัง โดยใช้ใผ่สีสุกสาน เพราะเป็นใผ่ที่เหนียว ไม่เปราะ</p>
<p>ลายบองหยอง</p> 	<p>6.ลายบองหยอง เป็นลายกระดังที่ใช้กันทางภาคใต้ ใช้เก็บพริก กาแฟ ข้าวเปลือก</p>

2.2.7. กระบวนการเตรียม และวิธีการทำ

2.2.7.1. เครื่องมืออุปกรณ์

ภาพที่ 2.64 แสดงอุปกรณ์เครื่องมืองานหัตถกรรมการจักสาน

ภาพที่ 2.65 แสดงภาพประกอบแม่แบบไม้

2.2.7.2. การจัดเตรียมวัตถุดิบและกระบวนการจักสาน

การเตรียมกระจูด พืชชนิดนี้ต้องนำมาแช่น้ำโคลนแล้วนำไปผึ่งแดด หรือ ตากแห้งแล้วนำมาย้อมสีตามความต้องการส่วน แบบดั้งเดิมไม่มีการย้อมสี

ภาพที่ 2.66 แสดงการนำมาแช่น้ำโคลน

ภาพที่ 2.67 แสดงการนำมาตากแห้ง

ภาพที่ 2.68 แสดงการนำมาย้อมสี

แล้วนำมาบดให้เรียบ แบน ด้วยล้อคอนกรีตหรือเครื่องจักรกล ก่อนนำมาจักสาน

ภาพที่ 2.69 แสดงการบดแบบล้อคอนกรีต

ภาพที่ 2.70 แสดงการบดแบบเครื่องจักร

ภาพที่ 2.71 แสดงตัวอย่างการจักสานผลิตภัณฑ์

การเตรียมไม้และหวาย นำวัสดุมาใช้มีดเหลาวัสดุ ให้พอดีขนาดเส้นบางๆ นิ่มอ่อนที่พอเหมาะตัดหรือจักสานผลิตภัณฑ์ แล้วนำไปแช่น้ำทิ้งไว้ 2-3 ชั่วโมงแล้วใส่สารส้มจะช่วยให้ปรับเส้นใยให้มีความนุ่ม แล้วนำไปตากแห้ง

ภาพที่ 2.72 แสดงตัวอย่างการเหลาเส้นไม้และหวาย

ภาพที่ 2.73 แสดงแช่สารส้ม

ภาพที่ 2.74 แสดงการตากแห้งไม้และหวาย

แล้วนำมาสานเป็นผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่างๆ เริ่มจากการก่อฐานด้านล่างด้วยเส้นตอกสองชนิดคือ ตอกยืน (ตอก-ตั้ง) แล้วเก็บปากขอบโครงสร้างงานเพื่อตกแต่งความสวยงามในการเก็บความเรียบร้อยแล้วนำไปรนไฟเอาขุยออกแล้วลงน้ำยาเคลือบเงา เอาไปตากแดด เพื่อเพิ่มความ

แข็งแรง สวยงาม แก่เครื่องจักสานด้วยหวายและไม้ไผ่ ในส่วนที่ต้องการเสริมเป็นพิเศษได้แก่ ปาก ขา หู การผูกและพันด้วยหวายและไผ่ จะเสริมให้เครื่องจักสานเกิดความสวยงาม

ภาพที่ 2.75 แสดงการสานผลิตภัณฑ์งานไผ่และงานหวาย

ภาพที่ 2.76 แสดงตัวอย่างการรณไฟ

ภาพที่ 2.77 แสดงการลงน้ำยาเคลือบเงา

การเตรียมผักตบชวาการเตรียมก้าน นำวัสดุตากแดดให้แห้ง ใช้เวลาประมาณ 3 – 5 วัน หรือจนกว่าจะแห้ง

ภาพที่ 2.78 แสดงการนำผักตบชวาทากแดดให้แห้ง

เมื่อแห้งแล้ว จึงนำมาอบก้ามะถัน อบนาน 1 วัน เพื่อให้คงสีเขียวงาม เหนียวนุ่ม และป้องกันเชื้อรา

ภาพที่ 2.79 แสดงการนำผักตบชวอบก้ามะถัน

นำวัสดุมาตัดเป็นเส้น เพื่อให้ได้ขนาดตามที่ต้องการ หรือหากต้องการสีต้องนำมาย้อมสี และนำไปล้างน้ำอีกทีเมื่อย้อมสีเสร็จ และที่ย้อมสีไปตากแห้ง

ภาพที่ 2.80 แสดงการนำผักตบชว้าย้อมสี

ภาพที่ 2.81 แสดงการนำฝักตบชวาทากแห้ง

แล้วนำมาถักตามแบบที่ต้องการ นำวัสดุที่ตากแห้งและย้อมสีแล้วมาชุบน้ำก่อนจะเริ่มจักสานตามแบบพิมพ์ ลวดลายที่จักสานมีหลายลาย เช่น ลายเป็ย ซึ่งเป็นลายที่ใช้ในผลิตภัณฑ์เกือบทุกรูปแบบ นอกจากนี้ยังมีลายเม็ดข้าว ลายมะยม ลายน้ำไหล ลายสอง ลายดอก เมื่อสานเป็นผลิตภัณฑ์แล้วนำมาเคลือบเงาหรือทาวานิชและตกแต่งเก็บรายละเอียดให้มีความสวยงาม

ภาพที่ 2.82 แสดงการนำฝักตบชวามาจักสาน

ภาพที่ 2.83 แสดงการนำฝักตบชวามาจักสาน

การเตรียมลิเภา นำลิเภาลอกเปลือกลิเภาเอาแล้วการชักเสียดเพื่อให้ได้เส้นที่เท่าๆกัน แล้วการขูด เพื่อให้ย่านลิเภามีความมันและเหนียว เพื่อนำไปสู่จักสาน

ภาพที่ 2.84 แสดงการลอกเปลือกลิเภา

นำย่านลิเภามาลอกเปลือกให้ได้ประมาณ 3-4 เส้น เพื่อนำไปสานเป็นผลิตภัณฑ์ลิเภา มี 2 ชนิด คือ สีดำและน้ำตาล โดยเฉพาะสีน้ำตาลจะมีอยู่ 2 แบบ คือ สีน้ำตาลแดง และสีน้ำตาลเหลือง

ภาพที่ 2.85 แสดงการนำเส้นลิเภามาชักเสียดให้ได้ความบางตามต้องการ

ภาพที่ 2.86 แสดงการใช้มีดขูดเส้นลิเภาให้บางและเรียบเสมอกันทั้งเส้น

ภาพที่ 2.87 แสดงการนำลิแกมาสานกับโครง

เมื่อสานและขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ได้ตามต้องการแล้วจะต้องขัดผิวด้วยกระดาษทราย และเก็บหรือแต่งส่วนที่ไม่ค่อยเรียบร้อยออกเสียก่อน จากนั้นจึงลงน้ำมันเคลือบผิวหรือชักเงาให้เกิดความสวยงาม

ภาพที่ 2.88 แสดงการนำลิแกมาลงน้ำมันเคลือบผิวหรือชักเงา

การเตรียมหนามเตย นำหนามเตยใช้มีดลิดหนามที่ใต้ท้องก้านใบออกแล้วรีดชูดใบให้แบบเรียบ ให้ใบนิ่มอ่อนแล้วนำไปตากแห้ง

ภาพที่ 2.89 แสดงการเอาหนามใบออกและรีดใบให้เรียบ

ภาพที่ 2.90 แสดงตากแห้งหนามเตย

แล้วเมื่อใบแห้งแล้วนำใบมาชูดใบเตยอีกครั้ง เพื่อให้นิ่ม เวลาสานจะได้ไม่หักแล้ว นำมาขัดสานเป็นผลิตภัณฑ์ตามความต้องการ

ภาพที่ 2.91 แสดงชูดใบเตยหนาม

ภาพที่ 2.92 แสดงจักสานเสื่อหนามเตย

2.2.7.3. กระบวนการจักสาน

การจัก คือการนำวัสดุมาทำให้เป็นเส้น เป็นแฉก หรือเป็นริ้วเพื่อความสะดวกในการสาน ลักษณะของการจักโดยทั่วไปนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของวัสดุแต่ละชนิดซึ่งจะมีวิธีการเฉพาะที่ แตกต่างกันไป หรือบางครั้งการจักไม้ไผ่หรือหวายมักจะเรียกว่า “ตอก” ซึ่งการจักถือได้ว่าเป็นขั้นตอนของการเตรียมวัสดุในการทำเครื่องจักสานขั้นแรก

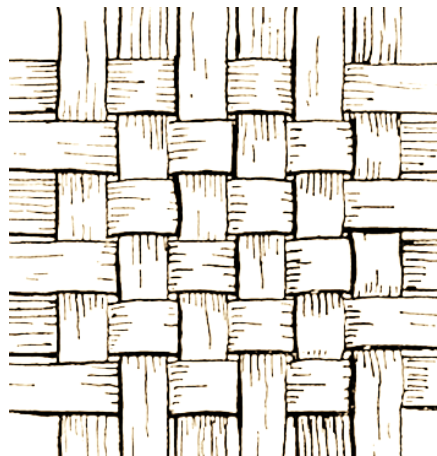

ภาพที่ 2.93 การเตรียมวัสดุเพื่องานหัตถกรรมเครื่องจักสาน

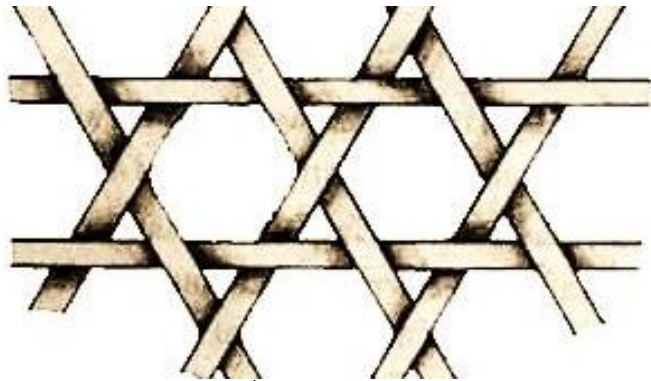
(ที่มา : <http://rattan.raicyber.com/?p=1337>)

การสานเป็นกระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่นำวัสดุธรรมชาติมาทำประโยชน์โดยใช้ความคิดและฝีมือมนุษย์เป็นหลักการสานลวดลายจะสานลายใดนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการใช้สอยซึ่งมีการสานด้วยวิธีขั้นพื้นฐานดังนี้

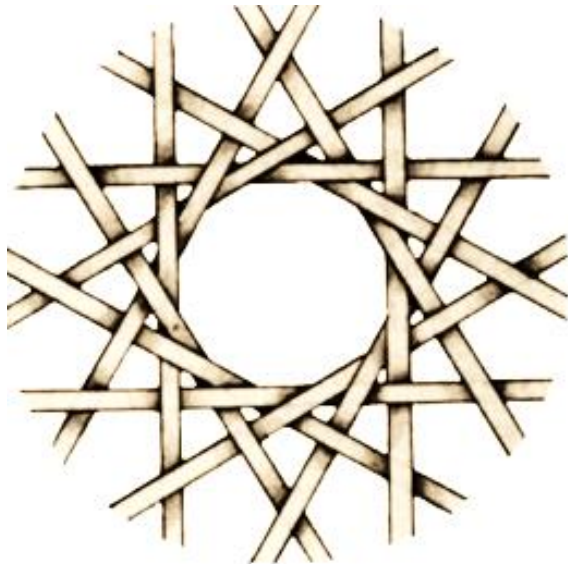
1. การสอดขัด

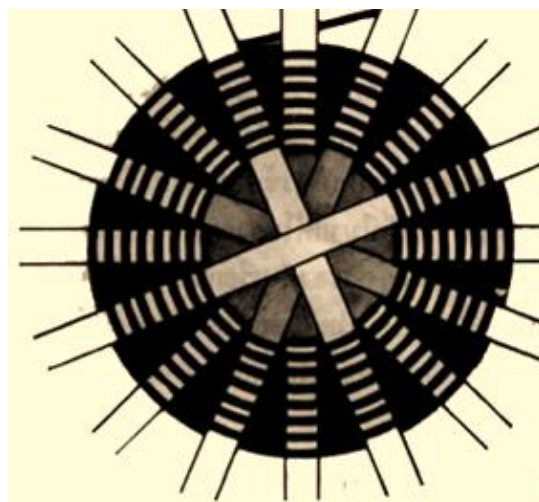
ภาพที่ 2.94 แสดงลายขัด

ภาพที่ 2.95 แสดงลายขัด

ภาพที่ 2.96 แสดงลายหัวสู่ม

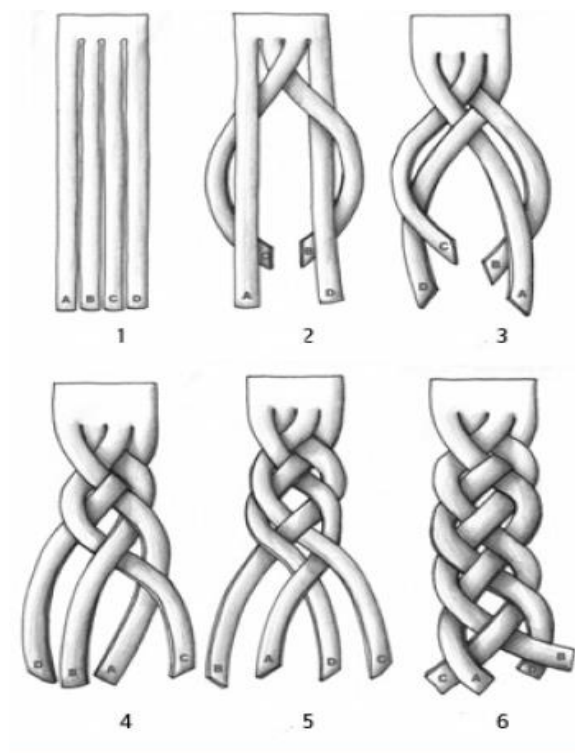
ภาพที่ 2.97 แสดงลายกันหอย

2. การขีด

ภาพที่ 2.98 แสดงการสานด้วยการขีดเป็นวง

3. การเปีย

ภาพที่ 2.99 แสดงการสานด้วยการเปีย

ภาพที่ 2.100 กระบวนการสานหัตถกรรม
(ที่มา:<http://rattan.raicyber.com/?p=1337>)

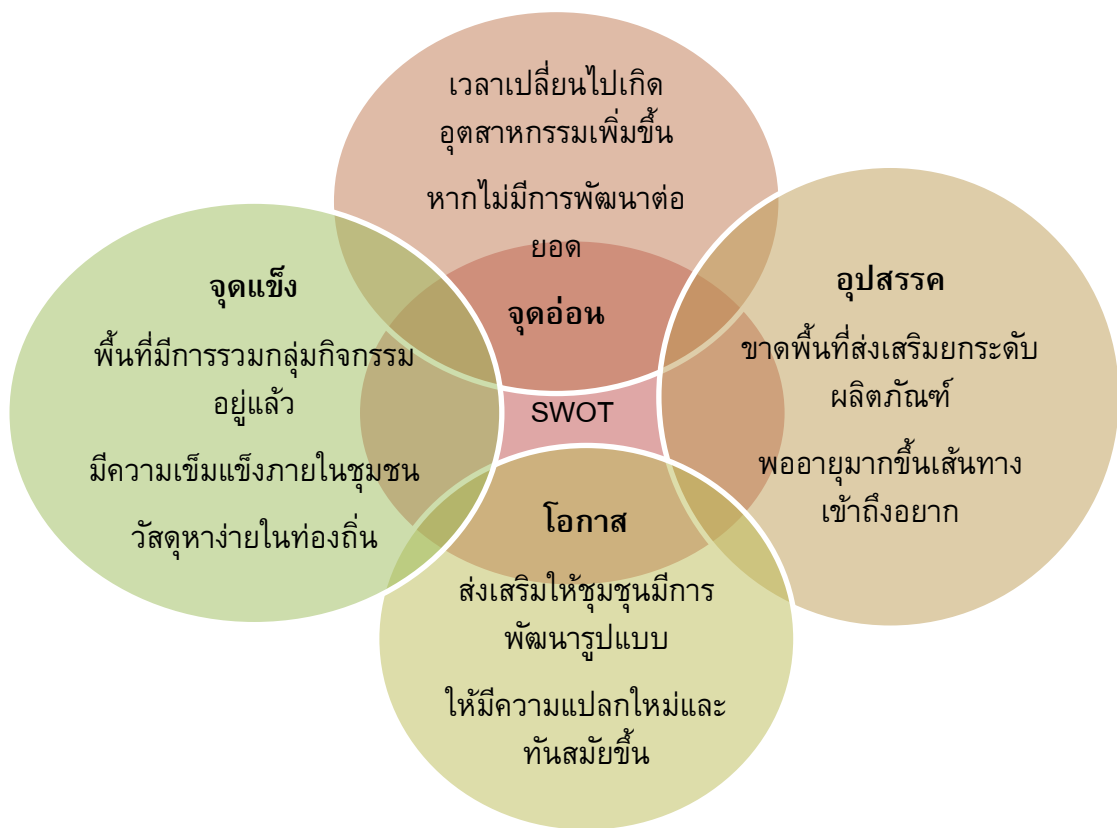
การถัก เป็นกระบวนการประกอบที่ช่วยให้การทำเครื่องจักสานสมบูรณ์ การถักเครื่องจักสาน เช่น การถักขอบของภาชนะจักสานไม้ไผ่ การถักหูภาชนะ เป็นต้น การถักส่วนมากจะเป็นการเสริมความแข็งแรงของโครงสร้างภายนอก เช่น ขอบ ขา ปาก ก้น ของเครื่องจักสาน และเป็นการเพิ่มความสวยงามไปด้วย

ภาพที่ 2.101 กระบวนการประกอบงานให้เกิดความสมบูรณ์
(ที่มา:<http://rattan.raicyber.com/?p=1337>)

2.2.6. สรุปการวิเคราะห์โอกาสในพื้นที่

เนื่องจากปัจจุบันงานหัตถกรรมเครื่องจักสานของชุมชนทะเลน้อยนั้นได้เกิดการเปลี่ยนแปลงเครื่องมือเครื่องใช้จากแหล่งอุตสาหกรรมแทนเครื่องมือเครื่องใช้รูปแบบดั้งเดิม และมีแต่ผู้สูงอายุที่ให้ความสำคัญในการสร้างประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้เองแทนการซื้อจากแหล่งอุตสาหกรรม หากมีการส่งเสริมเพื่อถ่ายทอดและยกระดับให้พื้นที่เพื่อสร้างรายได้และอาชีพให้คนในพื้นที่และยกระดับงานให้เกิดคุณค่าพัฒนาผลิตภัณฑ์ในรูปแบบที่สอดคล้องต้องการให้เกิดรูปแบบใหม่ๆในงานหัตถกรรมเครื่องจักสาน

ภาพที่ 2.102 วิเคราะห์สภาพพื้นที่โครงการ

จึงเป็นไปได้ว่าควรมีพื้นที่ส่งเสริมเป็นที่อบรมสร้างอาชีพให้กับชุมชนเพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาสร้างผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องจักสานแบบยั่งยืนอยู่ในสังคมไทยตลอดไป

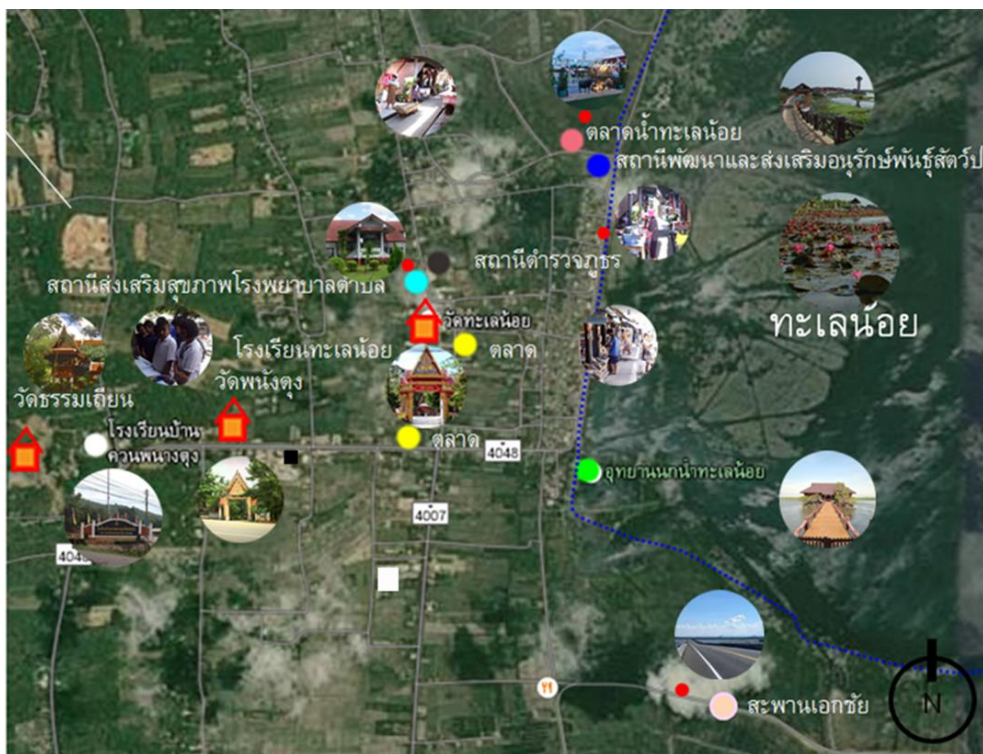
2.3. วิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการ

2.3.6. การวิเคราะห์การอภิปรายบริบทพื้นที่

ภาพที่ 2.103 ภาพที่แสดงเส้นทางการเข้าถึงชุมชน

วิเคราะห์ข้อมูลที่ตั้งโครงการ ศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องจักสาน เรียนรู้ปัญญา ตั้งอยู่ที่ ตำบลหนังตุงและตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุนจังหวัดพัทลุง เนื้อที่ดินในพื้นที่ 442 ไร่ การเลือกพื้นที่เพื่อตอบสนองต่อโครงการต้องการเพื่อสร้างคุณค่าให้กับพื้นที่และสร้างกิจกรรมให้กับชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาฝีมือของงานหัตถกรรมรูปแบบทันสมัยให้กับชุมชน

ภาพที่ 2.104 ภาพที่แสดงพื้นที่ชุมชนที่มีความหนาแน่นและสถานที่หลักของชุมชนทะเลน้อย

ภาพที่ 2.105 ภาพที่แสดงการเลือกพื้นที่

2.3.7. เกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งโครงการ

2.3.7.1. เกณฑ์ในการพิจารณา

เกณฑ์ที่ 1 การคมนาคมสะดวก รถโดยสาร รถยนต์ส่วนตัว จักรยานยนต์ เส้นทางเท้า เข้าถึงโครงการได้สะดวก

เกณฑ์ที่ 2 ลักษณะทางกายภาพที่ดิน เป็นพื้นที่ที่ทรัพยากรในพื้นที่สมบูรณ์อยู่ใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยวและขนาดพื้นที่ดินมีความเหมาะสมที่จะก่อสร้างโครงการ

เกณฑ์ที่ 3 ใกล้แหล่งชุมชน เป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ของชุมชนและมีเศรษฐกิจที่ดีมีกิจกรรมของชุมชนที่ทำร่วมกัน

ภาพที่ 2.106 ภาพที่แสดงพื้นที่เลือก site

2.3.8. ตัวเลือกที่ตั้งโครงการ 1

มุมมองเข้า Site 1

ภาพที่ 2.107 แสดงมุมมองทางเข้าที่ตั้ง Site 1

ภาพที่ 2.108 แสดงผังพื้นที่ตั้งโครงการ Site 1

ที่ตั้ง อยู่บริเวณถนนติดกับถนนเส้นหลักควนขนุนทะเลน้อยเป็นพื้นที่อยู่ใกล้แหล่งเกษตรกรรม เป็นพื้นที่รอบต้นหน้าเป็นคุระบายน้ำเพื่อที่โครงการ 4 ไร่ อยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยว ของพื้นที่ประมาณ 2.28 กม

บริบทรอบ site 1

- เหนือ ที่นา
- ตะวันออก บ้านสองชั้น
- ตะวันตก บ้านชั้นเดียว, ต้นไม้
- ใต้ ที่ที่นา

ภาพที่ 2.109 แสดงพื้นที่โครงการ Site 1

2.3.9. ตัวเลือกที่ตั้งโครงการ 2

มุมมองเข้า Site 2

ภาพที่ 2.110 แสดงมุมมองทางเข้าที่ตั้ง Site2

ภาพที่ 2.111 แสดงผังพื้นที่ตั้งโครงการ Site 2

ที่ตั้ง อยู่บริเวณแหล่งชุมชนเป็นพื้นที่ที่มีที่ชุมชนใช้สัญจรและเดินไปมาหาสู่กันระหว่างพื้นที่เป็นแหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตและกิจกรรมชุมชนเป็นพื้นที่มีชุมชนอยู่รอบๆ และเป็นพื้นที่อยู่ใกล้ที่ยึดหลักชุมชน มีเนื้อที่ 4.5 ไร่ ห่างจากแหล่ง ท่องเที่ยว 1.55 กม

บริบทรอบ site 2

- เหนือ ชุมชนทะเลน้อยบน
- ตะวันออก ต้นไม้ , โรงพยาบาลตำบล
- ตะวันตก ชุมชนบ้านต้นกระจูด
- ใต้ วัดทะเลน้อย

ภาพที่ 2.112 แสดงพื้นที่โครงการ Site 2

2.3.10. ตัวเลือกที่ตั้งโครงการ 3

มุมมองเข้า Site 3

ภาพที่ 2.113 แสดงมุมมองทางเข้าที่ตั้ง Site3

ภาพที่ 2.114 แสดงผังพื้นที่ตั้งโครงการ Site 3

ตั้งอยู่ บริเวณแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่เกษตรกรรมและแหล่งชุมชน เนื้อที่ 5 ไร่ ห่างจากสถานที่ท่องเที่ยว 100 เมตร อีก 200 เมตร เป็นแหล่งชุมชน

บริบทรอบ site 3

- เนื้อ ตลادن้าทะเลน้อย
- ตะวันออก เกษตรกรรม , ชุมชนทะเลน้อยบน
- ตะวันตก สถานีพัฒนาและส่งเสริมอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า
- ใต้ ชุมชนบ้านต้นกระจูด

ภาพที่ 2.115 แสดงพื้นที่โครงการ Site 3

2.3.11. สรุปการเลือกที่ตั้งโครงการ

เกณฑ์ในการพิจารณา	ค่าน้ำหนัก	SITE 1		SITE 2		SITE 3	
		คะแนน	รวม	คะแนน	รวม	คะแนน	รวม
1 การคมนาคมสะดวก - รถโดยสาร - รถยนต์ส่วนตัว - จักรยานยนต์ - ดินเท้า	3	3	9	2	6	3	9
2 ลักษณะทางกายภาพที่ดิน - เป็นพื้นที่ทรัพยากรในพื้นที่สมบูรณ์ - เป็นพื้นที่มีใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยว - ขนาดพื้นที่ดินมีความเหมาะสม	4	2	8	3	12	4	16
3 ใกล้แหล่งชุมชน แหล่งถ่ายทอดความรู้ของชุมชน แหล่งเศรษฐกิจของชุมชน แหล่งกิจกรรมของชุมชน	5	4	20	5	25	5	25
	รวม	Site 1	37	Site 2	43	Site 3	47

ตารางที่ 2.4 สรุปการเลือก site

สรุปได้จากตารางว่า site ที่สามมีความเหมาะสมที่จะสร้างโครงการเพราะเป็นพื้นที่มีเส้นทางการสัญจรที่สะดวกในการเข้าถึงโครงการสภาพลักษณะที่ดินอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบและมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมใกล้สถานที่ท่องเที่ยวตลาดน้ำทะเลน้อยและสถานีพัฒนาและส่งเสริมอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า เป็นแหล่งเศรษฐกิจและอยู่ใกล้แหล่งชุมชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายสะดวก

2.4. วิเคราะห์กรณีศึกษา

กรณีศึกษาของโครงการที่ใกล้เคียงกันในลักษณะตัวอาคารสถาปัตยกรรมที่มีรูปแบบการใช้งานของฟังก์ชันการใช้งานรูปแบบตัวสถาปัตยกรรมและวัสดุโครงสร้างเพื่อนำมาออกแบบตัวอาคาร

2.4.1. กรณีศึกษาที่ 1

ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดอยุธยา ที่ตั้ง : ริมฝั่ง ตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา ต.ช้างใหญ่ อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ 2.116 ทางเข้าศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

(ที่มา : <http://info.dla.go.th/public/travel.do?cmd=goDetail&id=213232&random=1388190539875>)

ประเด็นที่ศึกษาเพื่อนำมาใช้ในโครงการ

ศึกษาเกี่ยวหลักการเสนอรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของเรือนไทยแต่ละภาค ความเหมาะสมกับลักษณะทางภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศและความเชื่อที่ต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นทุกวันนี้มีการสาธิตการแสดงและงานหัตถกรรมของแต่ละภาค

ภาพที่ 2.117 ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

(ที่มา : <http://info.dla.go.th/public/travel.do?cmd=goDetail&id=213232&random=1388190539875>)

ลักษณะอาคาร

เป็นอาคารทรงไทยที่นำเอาวัสดุท้องถิ่นมาประกอบอาคาร ส่วนมากเป็นอาคารไม้ และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในแต่ละภาค

ภาพที่ 2.118 ลักษณะตัวอาคารศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

(ที่มา : <http://info.dla.go.th/public/travel.do?cmd=goDetail&id=213232&random=1388190539875>)

2.4.2. วิเคราะห์กรณีศึกษาที่ 2

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจ่าทวี ตั้งอยู่ที่ อ.เมือง จ.พิษณุโลก

ภาพที่ 2.119 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจ่าทวี

(ที่มา : <http://www.oknation.net/blog/pradit/2014/11/26/entry-1>)

ประเด็นที่ศึกษาเพื่อนำมาใช้ในโครงการ

ภาพที่ 2.120 การจัดนิทรรศการแบบจำลองวิถีชีวิต
(ที่มา : <http://www.oknation.net/blog/pradit/2014/11/26/entry-1>)

รูปแบบการออกแบบนิทรรศการเชิงการเรียนรู้แบบจำลองภายในโครงการเพื่อเสนอเรื่องราวของงานหัตถกรรมและการจัดพื้นที่เรียนรู้ของหัตถกรรมเพื่อการอนุรักษ์

ลักษณะอาคาร

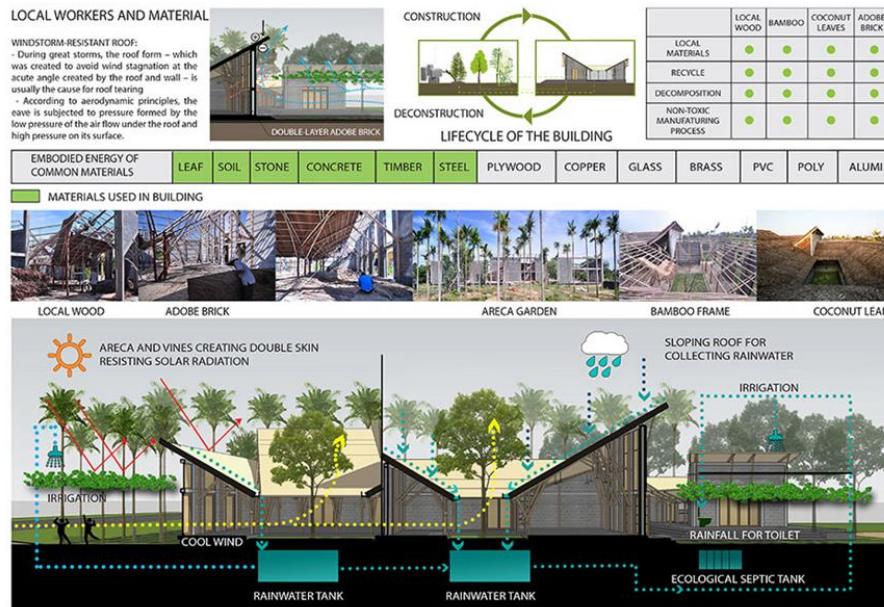

ภาพที่ 2.121 ลักษณะตัวอาคารพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี
(ที่มา : <http://www.oknation.net/blog/pradit/2014/11/26/entry-1>)

ลักษณะอาคารเป็นอาคารรูปแบบผสมรูปแบบอาคารแต่มีเอกลักษณ์ในรูปแบบทรงหลังคาแบบดั้งเดิมโดยมีการผสมผสานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในรูปแบบสถาปัตยกรรมกึ่งไทยประยุกต์

2.4.3. วิเคราะห์กรณีศึกษาที่ 3

อาคาร Cam Thanh community house ข้อมูลโครงการ ที่ตั้ง : ตั้งอยู่ที่ เมืองฮอยอัน ประเทศเวียดนาม

ภาพที่ 2.122 แสดงรูปอาคาร Cam Thanh community house

(ที่มา : <https://dsignsomething.com/2015/08/03/cam-thanh-community-house>)

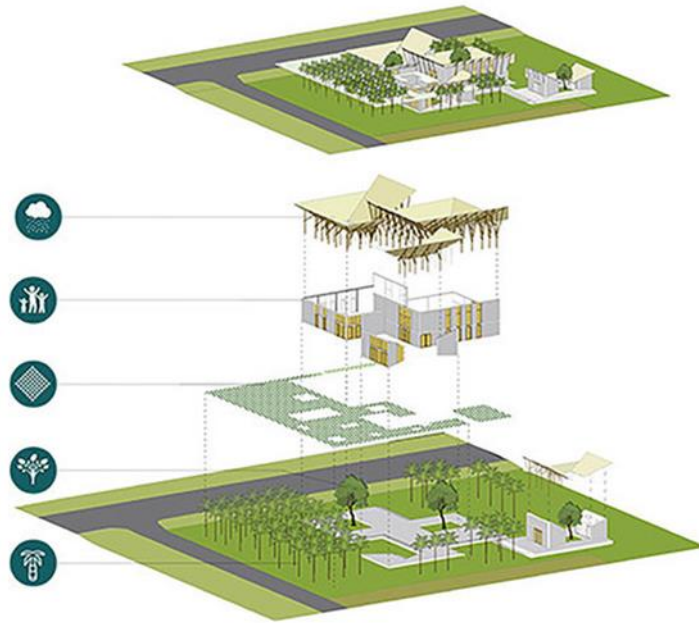
ประเด็นที่ศึกษาเพื่อนำมาใช้ในโครงการ

การออกแบบตัวอาคารลักษณะสถาปัตยกรรมมีความน่าสนใจในรูปแบบงานระบบที่ประยุกต์ใช้กับตัวอาคารในด้านการใช้พลังงานของธรรมชาติเข้ามาเกี่ยวข้องกับตัวอาคารเพื่อประหยัดพลังงานแสงและลมทางธรรมชาติ น้ำฝนที่นำมาใช้กับตัวอาคาร

ภาพที่ 2.123 แสดงพื้นที่เรียนรู้อาคาร Cam Thanh community house

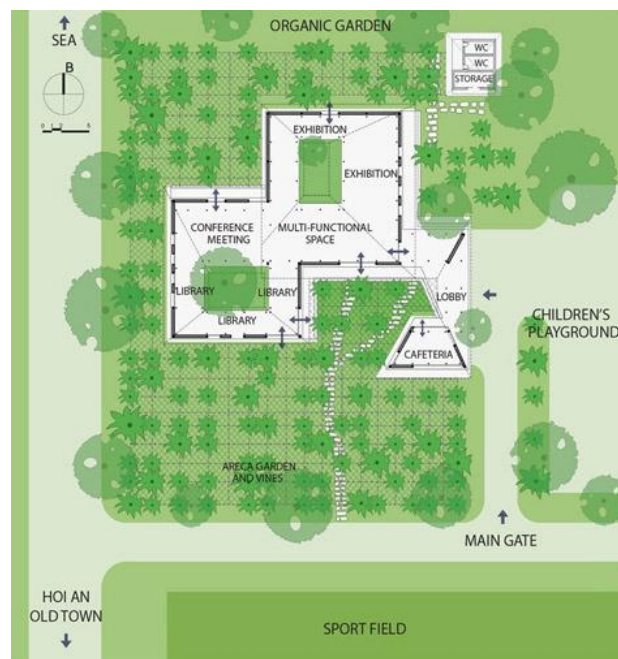
(ที่มา : <https://dsignsomething.com/2015/08/03/cam-thanh-community-house>)

ภาพที่ 2.124 ลักษณะอาคาร Cam Thanh community house
(ที่มา : <https://dsignsomething.com/2015/08/03/cam-thanh-community-house>)

ลักษณะอาคาร

ลักษณะตัวอาคารเป็นอาคารสมัยใหม่ที่ถูกประยุกต์จากชุมชนตัวอาคารจะเป็นอาคารทรงโมเดิร์นที่มีรูปแบบการคิดวิธีที่นำส่วนของธรรมชาติมาปรับใช้กับตัวอาคารในเรื่องแสงและน้ำฝนและทิศทางลมลักษณะอาคารจะเป็นอาคารที่เปิดโล่ง

ภาพที่ 2.125 แพลนอาคาร Cam Thanh community house
(ที่มา : <https://dsignsomething.com/2015/08/03/cam-thanh-community-house>)

บทที่ 3

การวิเคราะห์เนื้อหาโครงการ

3. แนวคิดในการพัฒนาประเด็นโจทย์การออกแบบ

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณภาพงานหัตถกรรมของชุมชนเพื่อความยั่งยืน ด้วยพื้นที่มีลักษณะสภาพแวดล้อมของทรัพยากรทางธรรมชาติที่เหมาะสมในการเป็นพื้นที่ส่งเสริมงานหัตถกรรมเครื่องจักสาน โดยมีแนวคิดในการสร้างพื้นที่ส่งเสริมเพื่อสร้างกิจกรรมชุมชนและส่งเสริมให้ผู้ว่างงานและผู้สูงอายุผู้พิการได้ฝึกอาชีพ เพื่อแหล่งเรียนรู้อบรมปฏิบัติสาธิตทดลองและถ่ายทอดพัฒนางานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสานนำไปปรับใช้ให้ผู้ที่สนใจศึกษาเรียนรู้ได้เข้าถึงภูมิปัญญาและเกิดความรู้ความเข้าใจถึงคุณค่าอนุรักษ์ โดยมองเห็นว่าลุ่มน้ำทะเลน้อยมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่เด่นชัดในด้านหัตถกรรมเครื่องจักสานในการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ดำรงในชีวิตประจำวันลักษณะสภาพแวดล้อมผสมผสานไป ด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติ โดยนำเอาบทบาทวิถีชีวิตกับงานหัตถกรรมเครื่องจักสาน ประกอบด้วยด้านข้อมูลทักษะเชิงการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมโครงการเพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบโครงการ

3.1.1 นิเวศน์สิ่งแวดล้อม

สภาพภูมิประเทศของชุมชนทะเลน้อยส่วนใหญ่จะตั้งอยู่บริเวณเป็นพื้นที่เป็นเขตอนุรักษณ์สัตว์ป่าคุ้มครองหรืออุทยานนกน้ำทะเลน้อยความสำคัญของชุมชนคือแหล่งน้ำลักษณะพื้นที่ชุมชนทะเลน้อยประกอบด้วยพื้นดินและพื้นน้ำ พื้นดินมีเนื้อที่ 422 ตารางกิโลเมตร ร้อยละ 94 ของพื้นที่ทั้งหมด ลักษณะพื้นที่ดินลุ่มน้ำทะเลน้อยเป็นพื้นที่ราบอยู่ติดชายทะเล ประกอบด้วยนาข้าวและป่าหญ้า ป่าพรุและป่าเสม็ด เป็นแอ่งน้ำมีพืชปกคลุม และที่ราบเชิงเทือกเขาบรรทัด มีเนินเขาสูงราว 100 เมตร จากระดับน้ำทะเล ลักษณะพื้นที่เป็นตัวทะเลหรือพื้นน้ำมีเนื้อที่ 28 ตารางกิโลเมตร ร้อยละ 6 ของพื้นที่ทั้งหมด ระดับน้ำมีความลึกระดับ 1.2 เมตร มีความกว้างราว 5 กิโลเมตร ลักษณะพื้นน้ำของลุ่มน้ำทะเลน้อยมีการปกคลุมด้วยพืชน้ำต่าง ๆ เช่น บัว กระจูด หญ้าน้ำกก ปรี๊ด และกง กระจัดกระจายอยู่ทั่วไปโดยเฉพาะบริเวณน้ำตื้นและค่อนข้างนิ่ง

ภูมิอากาศโดยทั่วไปในภาคใต้ส่วนใหญ่จะมีเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูฝนกับฤดูร้อนเท่านั้น ฝนจะเริ่มตกราวๆ เดือนสิงหาคม แต่ฤดูฝนจริงๆ จะเริ่มในเดือนตุลาคม-กุมภาพันธ์ ส่วนที่เหลือจะเป็นช่วงฤดูร้อนที่มีฝนตกบ้างประปราย เนื่องจากได้รับอิทธิพลของลมบก และลมทะเล จึงทำให้อากาศในชุมชนทะเลน้อยสดชื่นและเย็นสบายตลอดปี เหมาะสำหรับการท่องเที่ยวและพักผ่อน

พื้นที่ของกลุ่มน้ำทะเลน้อยอุดมไปด้วยความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งมีพื้นที่ประกอบด้วยพื้นที่ป่าพรุที่มีต้นเสม็ดจำนวนมากเป็นผืนป่าขนาดใหญ่เป็นแหล่งทำรังของนกน้ำทะเลน้อย ที่พบมากที่สุดได้แก่ นกกระแซง และนกกาบบัว ส่วนพื้นที่ทุ่งลานกว้าง มีทุ่งหญ้า ต้นกก ต้นลาโพ ต้นตาล ต้นมะพร้าว ต้นกระพ้อ พืชก้าน ส่วนบริเวณพีชน้ำจืดน้ำ กง บัว กระจูด สาหร่าย ผักตบชวา กระจูดน้ำ หวายคลอง ส่วนที่เป็นพีชน้ำกร่อย ต้นจาก เตยหนาม หวาย ส่วนที่เป็นเกษตรกรรม นาข้าว ยางพารา ต้นตาล ต้นมะพร้าว พืชไม้ผล ต้นไม้บงอยู่ใกล้ๆริมน้ำ รวมพื้นที่มีความน่าสนใจในด้านพืชพันธุ์ทางธรรมชาติ

3.1.2 นิเวศวัฒนธรรม

การตั้งถิ่นฐานของชุมชนทะเลน้อยนั้นนับว่าเป็นความโชคดีของชุมชนแห่งนี้ที่บรรพบุรุษเลือกที่ตั้งอย่างเหมาะสมเพราะพื้นที่แหล่งนี้อุดมไปด้วยวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่มีเอกลักษณ์อย่างมีคุณค่า ชุมชนทะเลน้อยมีวิถีชีวิตที่พึ่งพาธรรมชาติในการดำรงชีวิต การประมง สวนยาพารา การเกษตรกรรม ปศุสัตว์ ค้าขาย และหัตถกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ด้านความเป็นอยู่ที่โดดเด่น

ลักษณะทางสังคมความเป็นอยู่ เป็นสังคมชนบทบ้านเรือนติดกับกลุ่มน้ำทะเลน้อย ความเป็นอยู่ทางสังคมอยู่กันแบบพี่แบบน้องและการใช้ชีวิตที่อาศัยตัวธรรมชาติเป็นตัวการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งพบว่าสิ่งที่สำคัญของชุมชนแห่งนี้ คือแหล่งน้ำ วัด โรงเรียน สถานที่ท่องเที่ยว และงานหัตถกรรมพบมากที่สุดในพื้นที่ มีการทำหัตถกรรมเพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของชุมชนพบ 330 ครั้วเรือน ในตำบลทะเลน้อยกับงานหัตถกรรม

สถาบันและองค์กรทางศาสนาตำบลทะเลน้อยมี วัด 3 แห่ง คือวัดทะเลน้อย (ตั้งอยู่หมู่ 2) วัดประดู่หอม (ตั้งอยู่หมู่ที่ 9) และวัดโคกศักดิ์ (ตั้งอยู่หมู่ที่ 6) สำนักสงฆ์ 1 แห่ง คือ สำนักสงฆ์ เทียงธรรมวนาราม (ตั้งอยู่หมู่ที่ 7)

วัฒนธรรมประเพณีมี ลากพระ แข่งเรือทะเลน้อย ชิงเปรต บุญส่งหรือการทำบุญวันไหล การละเล่นซัดตัม มโนราห์ ละเล่นเพลงกล่อมเด็ก

3.2 สรุปองค์ประกอบของความยั่งยืนที่นำไปใช้กับโครงการ

- 3.2.1 การพึ่งตนเอง โดยการคำนึงถึงสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมของพื้นที่ เช่น การนำเอาวัตถุดิบในท้องถิ่นมาเป็นตัวอย่างการใช้ประโยชน์เพื่อเป็นต้นแบบและส่งเสริมรายได้ให้กับชุมชน
- 3.2.2 กำหนดลักษณะรูปแบบอาคารเพื่อให้สอดคล้องกับ สภาพภูมิอากาศ และการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
- 3.2.3 การวางผังอาคารให้เข้ากับสภาพแวดล้อมบริบท และลดการทำลายสภาพแวดล้อมพื้นที่ให้น้อยที่สุด
- 3.2.4 การประยุกต์ใช้วัสดุรูปแบบอาคารมาใช้กับตัวอาคารเพื่อเป็นเอกลักษณ์ของตัวโครงการ
- 3.2.5 การสร้างรูปแบบตัวอาคารที่เข้ากับวัฒนธรรม สังคม ภูมิประเทศ เพื่อเป็นเอกลักษณ์วิถีชีวิตของชุมชน
- 3.2.6 การสร้างพื้นที่การเรียนรู้พัฒนาเพื่อให้ผู้ที่เข้ามาศึกษาได้นำเอาไปสร้างอาชีพเลี้ยงตนเอง
- 3.2.7 การคิดรูปแบบอาคารโดยใช้ศิลปหัตถกรรมมาเป็นตัวอย่างสร้างอาคารเพื่อต้นแบบในการประยุกต์ใช้จากวัตถุที่หาง่ายในพื้นที่เพื่อประยุกต์ใช้และลดต้นทุนการก่อสร้าง

บทที่ 4

สรุปรายละเอียดโครงการและโจทย์เพื่อการออกแบบ

4.1. การกำหนดโปรแกรมโครงการ

โครงการศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องจักสาน เรียนรู้ภูมิปัญญาทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เป็นโครงการที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการพัฒนาต่อยอดรูปแบบหัตถกรรมเครื่องจัก และเป็นสถานที่ให้ความรู้ศึกษาทดลองฝึกอบรมปฏิบัติกับกิจกรรมต่างๆจากโครงการ

4.1.1. ลักษณะโครงการกิจกรรมโครงการ

4.1.1.1 ลักษณะโครงการ

โครงการศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องจักสาน เรียนรู้ภูมิปัญญาเป็นโครงการฝึกอาชีพอบรมการทำงานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสานและเป็นพื้นที่ส่งเสริมกิจกรรมให้กับชุมชนเพื่อเข้ามาทำงานหัตถกรรมเครื่องจักสานและเป็นพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้สนใจในด้านงานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสานได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ปฏิบัติในการฝึกจักสานจากการศึกษาวิถีชีวิตกับเครื่องใช้งานหัตถกรรมในชีวิตประจำวันและขั้นตอนการผลิตงานหัตถกรรมเครื่องจักสานและรูปแบบการพัฒนางานหัตถกรรมให้เป็นพื้นที่เรียนรู้และส่งเสริม จึงได้ทราบกับการจัดการเพื่อนำมาออกแบบในส่วนของการสร้างกิจกรรมให้โครงการวิธีการการจัดพื้นที่ดังต่อไปนี้

1. พื้นที่นิทรรศการ
2. พื้นที่สาธิตการทดลองปลูกพืชประกอบองค์ความรู้ให้กับโครงการ
 - แปลงสาธิตปลูกข้าว
 - แปลงสาธิตปลูกไม้
 - แปลงสาธิตปลูกกระเจ็ด
 - แปลงสาธิตปลูกลิเกา
3. พื้นที่จัดแสดงงานหัตถกรรมเครื่องจักสานในวิถีชีวิตชุมชน
 - เครื่องจักสานเรื่องราวในวิถีชีวิตชุมชนแบบจำลอง
4. การให้ความรู้พัฒนางานหัตถกรรมเครื่องจักสานเพื่อพัฒนาระดับผลงานหัตถกรรมเครื่องจักสาน
 - ฝึกอบรมส่งเสริมความรู้ด้านหัตถกรรม
 - สอนปฏิบัติงานศิลปหัตถกรรม
5. พื้นที่สอนการจัดเตรียมวัตถุดิบจักสาน
 - สอนรีด ลิเกา หวาย เส้นไหม

- สอนรีดกระจูด ก้านฤๅษี ผางข้าว ผักตบชวา บัว ด้วยลูกกลิ้ง
- สอนรีดเตยหนาม

6. การฝึกทักษะฝึกปฏิบัติพัฒนางานหัตถกรรมเครื่องจักสาน

- แปรรูปงานหัตถกรรมเครื่องจักสาน

7. การเพิ่มมูลค่างานหัตถกรรม

- ร้านขายงานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน

4.1.1.2 ลักษณะกิจกรรมในโครงการ

นิทรรศการชั่วคราวจัดนิทรรศการเรื่องราวหัตถกรรมเครื่องจักสานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 4.1 นิทรรศการชั่วคราว

(ที่มา : [https:// https:// www.chilldtravel.com](https://www.chilldtravel.com))

นิทรรศการถาวรจัดแสดงวิถีชีวิตเรื่องราวงานการใช้งานหัตถกรรมเครื่องจักสานในชุมชน

ภาพที่ 4.2 นิทรรศการถาวรจัดแสดงวิถีชีวิตกับงานหัตถกรรมแบบถาวร

(ที่มา <http://www.bloggang.com/data/tantailovegongtup/picture/1378649947.jpg>)

สอนสาธิตการปลูกพืชหัตถกรรมตัวอย่างที่มีในโครงการ

ภาพที่ 4.3 การทดลองสาธิตการปลูกพืชที่ใช้ในงานหัตถกรรม
(ที่มา : <https://www.google.co.th>)

ให้ผู้เข้ามาทดลองรีดเส้นเพื่อเตรียมทำงานหัตถกรรมเครื่องจักสาน

ภาพที่ 4.4 ตัวอย่างการจัดเตรียมวัสดุดิบ
(ที่มา : <http://rattan.raicyber.com/?p=1337>)

ให้ผู้เข้ามาทดลองการฝึกปฏิบัติย้อมย้อมสีวัสดุที่โครงการจัดเตรียม

ภาพที่ 4.5 ตัวอย่างสาธิตการปฏิบัติที่การย้อมสี
(ที่มา : <https://www.google.co.th>)

ฝึกอบรมและแปรรูปงานหัตถกรรมเครื่องจักสานเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สินค้า

ภาพที่ 4.6 การอบรมและปฏิบัติแปรรูปหัตถกรรมเครื่องจักสาน
(ที่มา : <https://www.google.co.th>)

สร้างพื้นที่ให้ชุมชนสร้างรายได้และทำกิจกรรมร่วมกับโครงการ

ภาพที่ 4.7 การทำกิจกรรมด้านหัตถกรรมเครื่องจักสาน
(ที่มา : <https://www.google.co.th>)

แสดงงานหัตถกรรมเครื่องจักสานและขายงานหัตถกรรมเครื่องจักสาน

ภาพที่ 4.6 งานหัตถกรรมเครื่องจักสานที่เกิดขึ้นในโครงการ
(ที่มา : <https://www.google.co.th>)

- นิทรรศการชั่วคราว การจัดแสดงนิทรรศการส่วนด้านนอกตรงทางเข้าในพื้นที่โครงการ จัดแสดงบอร์ดกิจกรรมของโครงการและวิถีชีวิตการใช้หัตถกรรมต่างๆ
- นิทรรศการถาวร จัดนิทรรศการแบบจำลองเรื่องราวการใช้หัตถกรรมที่ลุ่มน้ำทะเลน้อยมีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีการใช้ในครัวเรือน การเกษตรกรรม การประมง ในวิถีชีวิตประจำถิ่น
- ฝึกอบรมและสาธิตทดลองในการทำงานหัตถกรรมเป็นพื้นที่เรียนรู้ให้ฝึกอาชีพด้านหัตถกรรมเพื่อไปใช้ประโยชน์
- สร้างกิจกรรมให้กลุ่มหัตถกรรมชุมชนมาใช้สร้างผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานในพื้นที่โครงการ
- ขายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องจักสาน เครื่องใช้ เครื่องเรือน เครื่องจักสาน งานเกษตรกรรม เครื่องดักจับสัตว์

4.1.2. กำหนดองค์ประกอบของโครงการ

จากการศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาประกอบโครงการจึงได้มาซึ่งองค์ประกอบดังต่อไปนี้

<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนสาธารณะ โถงต้อนรับ พักคอย ติดต่อสอบถาม อินเตอร์เน็ต ห้องสมุด ที่อ่านหนังสือ ห้องน้ำ
<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนนิทรรศการ นิทรรศการแบบชั่วคราว บอร์ดแสดงผลงาน แสดงผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน นิทรรศการแบบถาวร เรื่องราววิถีชีวิตชุมชนกับงานหัตถกรรม วัตถุตีบ วิถีการ แบบจำลอง ห้องน้ำ

ตารางที่ : 4.1 แสดงองค์ประกอบโครงการ

<p>- ส่วนสาธิตทดลอง</p> <p>แปลงปลูกกระจุต</p> <p>แปลงปลูกไผ่</p> <p>แปลงปลูกข้าว</p> <p>แปลงปลูกลิเกา</p>
<p>- ส่วนสาธิตเรียนรู้</p> <p>วิธีการเก็บ</p> <p>การเตรียม</p> <p>ตากแห้ง</p> <p>รีดเส้น</p> <p>ย้อมสี</p> <p>เก็บวัตถุดิบ</p> <p>อุปกรณ์</p>
<p>- ส่วนส่งเสริมพัฒนา</p> <p>อบรม</p> <p>ฝึกงาน</p> <p>เก็บเครื่องมือ/อุปกรณ์</p> <p>ห้องน้ำ</p>
<p>- ส่วนกิจกรรมชุมชน</p> <p>พื้นที่ทำงานจักสาน</p> <p>เก็บอุปกรณ์</p> <p>ห้องน้ำ</p>
<p>- ส่วนขายผลิตภัณฑ์</p> <p>ส่วนจัดแสดงงานหัตถกรรมเครื่องจักสาน</p> <p>ส่วนขายงานผลิตภัณฑ์</p>
<p>- สำนักงาน</p> <p>รับแขก</p> <p>ห้องอำนวยการ</p> <p>ห้องรองอำนวยการ</p> <p>เลขานุการ</p> <p>ห้องผู้จัดการ</p> <p>ห้องธุรการ</p> <p>การคลัง/บัญชี</p> <p>การตลาด</p>

<p>สำนักงาน(ต่อ)</p> <p>ห้องโฆษณาประชาสัมพันธ์</p> <p>ห้องเก็บเอกสาร</p> <p>ห้องเก็บของ</p> <p>ห้องน้ำ</p>
<p>- ส่วนสนับสนุน</p> <p>ATM</p> <p>ร้านอาหาร/สินค้าแปรรูปอาหารพื้นถิ่น</p> <p>ร้านกาแฟ</p> <p>ห้องน้ำ</p>
<p>- งานระบบ</p> <p>ห้องควบคุมสื่อสาร</p> <p>เก็บน้ำฝน</p> <p>ห้องประปา</p> <p>ห้องไฟฟ้า</p> <p>ห้องเครื่องปรับอากาศ</p> <p>สุขาภิบาล</p> <p>ห้องเก็บของ</p> <p>ห้องพักพนักงานรักษาความปลอดภัย</p> <p>ห้องพักแม่บ้าน</p>
<p>- ที่จอดรถ</p> <p>จอดรถบัส</p> <p>จอดรถตู้</p> <p>จอดรถยนต์</p> <p>จอดรถจักรยานยนต์</p> <p>จอดรถคนพิการ</p> <p>จอดรถบริการ</p>

ตารางที่ : 4.1 แสดงองค์ประกอบโครงการ

4.1.3. การวิเคราะห์ผู้ใช้สอย

4.1.3.1. จำนวนผู้เข้ามาใช้โครงการ

กลุ่มเป้าหมายของโครงการกลุ่มนักเรียนและนักศึกษาจังหวัดพัทลุง/กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เยี่ยมจังหวัดพัทลุง กลุ่มผู้ที่สนใจบุคลากรจักษุสถานจังหวัดพัทลุง/กลุ่มชุมชนทะเลน้อย

กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักเรียนและนักศึกษาจังหวัดพัทลุงจำนวนนักเรียนนักศึกษา มีจำนวน 41,961 คน คาดว่านักเรียนนักศึกษาเข้ามาใช้ 20% ของจำนวนนักเรียนนักศึกษาที่เข้ามาใช้โครงการ

$$41,961 \times 20\% / 100 = 8,392$$

$$16,556 / 365 = 45 \text{ คน/วัน}$$

กลุ่มที่ 2 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมจังหวัด 1,312,969 คน/ปีคาดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง 1,312,969 มาใช้ 1% ของจำนวนนักท่องเที่ยว

$$1,312,969 \times 1\% = 13,129$$

$$13,129 / 365 = 36 \text{ คน/วัน}$$

กลุ่มที่ 3 กลุ่มบุคคลในจังหวัด 522,723 คนคาดว่าจำนวนบุคคลที่สนใจเข้ามาใช้ 5% ของจำนวนคนบุคลากรจังหวัด

$$522,723 \times 5\% = 26,136$$

$$26,136 / 365 = 71 \text{ คน/วัน}$$

กลุ่มที่ 4 ชุมชนทะเลน้อยเข้ามาใช้มีจำนวน 17,280 คน ต่อวันที่เข้ามาใช้โครงการ คาดว่าจำนวนคนในชุมชนเข้ามาใช้โครงการ 50% ของจำนวนคนในชุมชนทะเลน้อย

$$17,280 \times 50\% = 8,640$$

$$8,640 / 365 = 23 \text{ คน/วัน}$$

4.1.3.2. จำนวนบุคลากรในโครงการ

วิเคราะห์การดูแลหน่วยงานการจัดหาบุคลากรโครงการ

ส่วนดูแลโครงการ

- ผู้ดูแลโครงการทั้งหมด
- รองผู้อำนวยการ
- เลขานุการ

ส่วนบริหารสำนักงานโครงการ

- ควบคุมดูแลโครงการ
- ติดต่อประสานงานโครงการ
- การคลัง

ส่วนบริการข้อมูลและดำเนินกิจกรรมโครงการ

- ต่อต่อสอบถาม
- ผู้สาริตทดลองแนะนำ
- ผู้ให้ความรู้เชิงทัศนะ
- ผู้ฝึกสอนด้านการปฏิบัติ
- ผู้เผยแพร่ข้อมูลหน่วยงาน

ส่วนการตลาดและจัดแสดงงาน

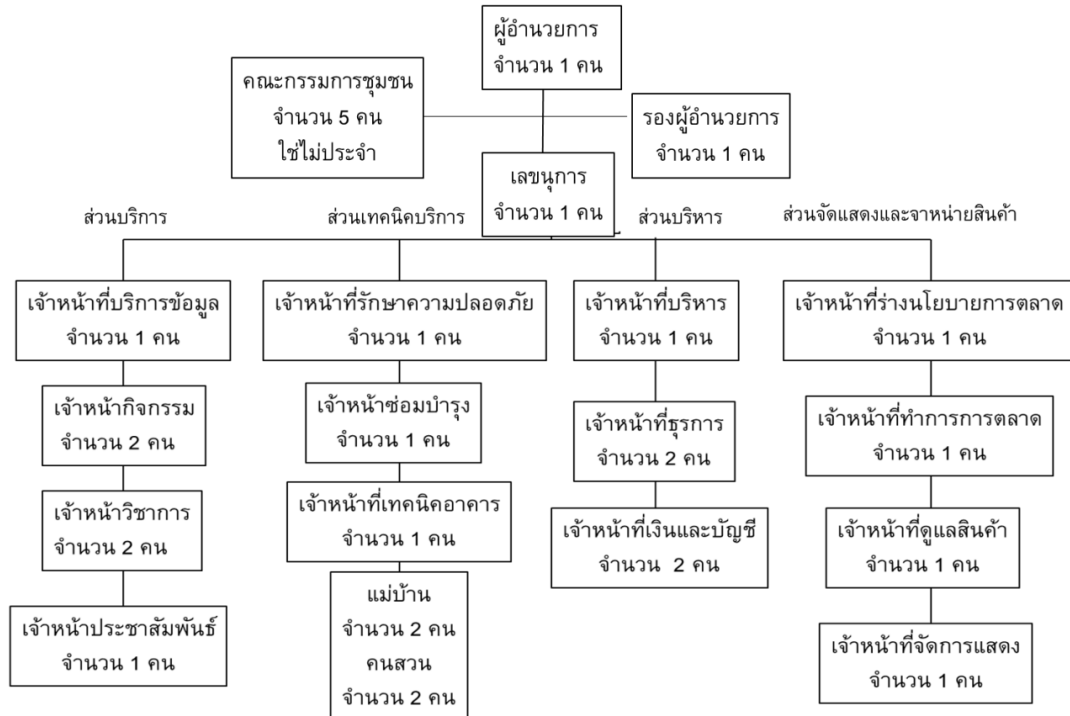
- ผู้หาแนวทางพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์นวัตกรรมรูปแบบใหม่
- ผู้วางแผนการตลาด
- ผู้ทำการตลาด
- ผู้จัดแสดงงาน

ส่วนดูแลความเรียบร้อยและบำรุง

- ผู้ดูแลรักษาความปลอดภัย
- ผู้ดูแลงานระบบและซ่อมบำรุง
- แม่บ้าน
- คนสวน

4.1.3.3. โครงสร้างองค์กรและจำนวนบุคลากรโครงการ

จำนวนบุคลากรโครงการมีโดยมีรูปแบบดังนี้

ภาพที่ 4.9 ผังแสดงโครงสร้างองค์กร

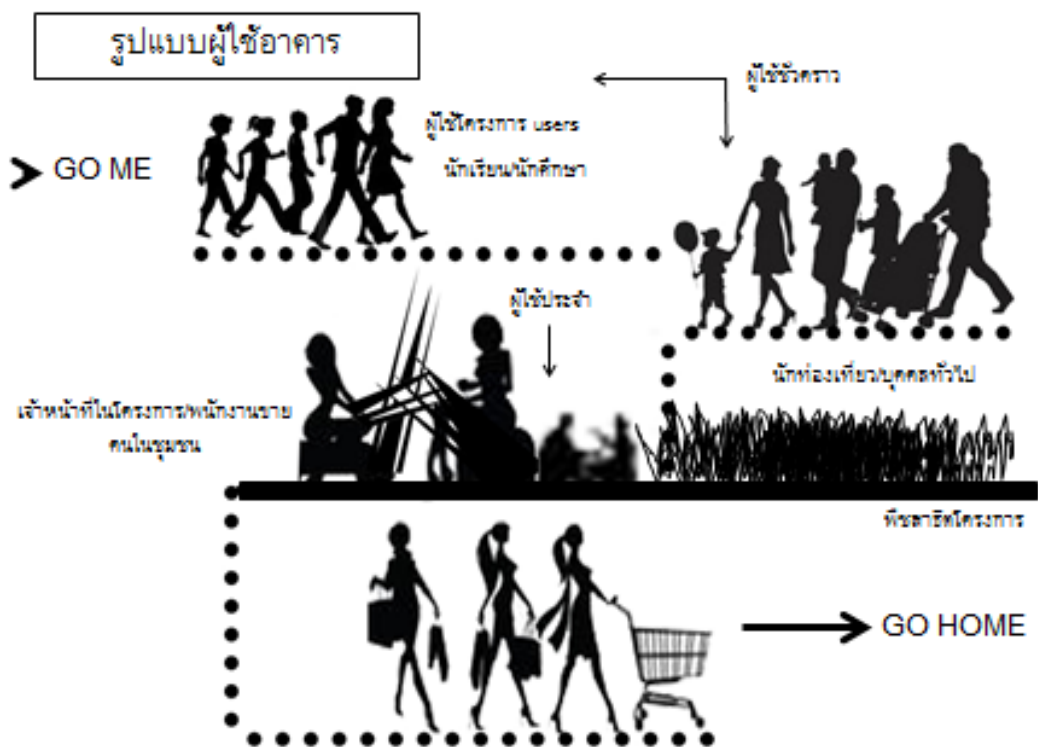
4.1.3.4. พฤติกรรมผู้และเวลาการใช้อาคาร

ระยะเวลาเปิดทำการ 07.00 – 17.00 น. เปิดทำการทุกวัน

รูปแบบ	07.00	08.00	09.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.00	16.00
	08.00	09.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.00	16.00	17.00
ผู้เยี่ยมชม	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
สำนักงาน		■	■	■	■	■	■	■	■	
สาริตทดลอง		■	■	■	■	■	■	■	■	
อบรม/ปฏิบัติ		■	■	■	■	■	■	■	■	
กิจกรรมชุมชน	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
จัดแสดง/ขาย	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
ร้านอาหาร		■	■	■	■	■	■	■	■	■
ที่จอดรถ	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

ตารางที่ 4.2 แสดงเวลาการใช้โครงการ

4.1.3.5. รูปแบบและสรุปจำนวนผู้ใช้โครงการ

ภาพที่ 4.10 แสดงรูปแบบผู้ใช้โครงการ

สรุปจำนวนผู้ใช้โครงการทั้งหมด

ประเภทผู้ใช้	จำนวนคน/วัน
ผู้ที่เข้ามาใช้บริการแบบเรียนรู้ศึกษา	175
บุคลากรในโครงการ	25

ตารางที่ 4.3 สรุปจำนวนผู้ใช้โครงการทั้งหมด

4.1.4. การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย

4.1.4.1. พื้นที่ใช้สอยในโครงการ

ตารางแสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ

ส่วนกลางสาธารณะ					
พื้นที่	จำนวน (คน)	จำนวน (ห้อง)	พื้นที่(ตารางเมตร)		หมายเหตุ
			พื้นที่/หน่วย	รวม	
ส่วนต้อนรับ	120	1	1.2	144	A
-ติดต่อสอบถาม	2	1	4	4	C
-ส่วนพักผ่อน	-	1	36	36	A
ห้องน้ำหญิง		1	20	20	A
ห้องน้ำชาย		1	20	20	A
ห้องน้ำคนพิการ		1	6	6	B
รวมพื้นที่ 206 ตารางเมตร รวมพื้นที่ส่วนกลางสาธารณะ = 206 + ทางสัญจร 30% = 267.8 ตารางเมตร					
ส่วนสำนักงาน					
พื้นที่	จำนวน (คน)	จำนวน (ห้อง)	พื้นที่(ตารางเมตร)		หมายเหตุ
			พื้นที่/หน่วย	รวม	
ห้องผู้อำนวยการ	1	1	24	24	A
รองผู้อำนวยการ	1	1	16	16	A
เลขา	1	1	9	9	A
ห้องประชุม	20	1	2.5	50	D
ส่วนสำนักงาน					
-ธุรการ	2	1	4	8	C
-ฝ่ายบัญชี/การเงิน	2	1	4	8	C
-ฝ่ายกิจการ	2	1	4	8	C
-ฝ่ายจัดกิจกรรม	2	1	4	8	C
-ฝ่ายสินค้าและการตลาด	4	1	4	16	A
-ประชาสัมพันธ์	1	1	4	4	C

ตารางที่ 4.4 ตารางแสดงพื้นที่ใช้สอยในโครงการ

ตารางแสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ (ต่อ)

พื้นที่	จำนวน (คน)	จำนวน (ห้อง)	พื้นที่(ตารางเมตร)		หมายเหตุ
			พื้นที่/หน่วย	รวม	
-เก็บของ		1	12	12	C
-รับแขก	5	1	2.5	12.5	A
-เก็บเอกสาร		1	9	9	C
-เก็บของ		1	12	12	C
ห้องน้ำหญิง		1	20	20	A
ห้องน้ำชาย		1	20	20	A
รวมพื้นที่ 235.5 ตารางเมตร รวมพื้นที่ส่วนสำนักงาน = 235.5 + ทางสัญจร 30% = 307 ตารางเมตร					
ส่วนนิทรรศการ					
พื้นที่	จำนวน (คน)	จำนวน (ห้อง)	พื้นที่(ตารางเมตร)		หมายเหตุ
			พื้นที่/หน่วย	รวม	
นิทรรศการชั่วคราว -จัดแสดงผลงานและกิจกรรม -แสดงผลผลิตภัณฑ์ตัวอย่าง		1			A
-พื้นที่จัดแสดง	20		2	40	
-เก็บของ		1	15	15	
นิทรรศการถาวร ประวัติงานเครื่องจักสาน แบบจำลอง -หมู่บ้านหัตถกรรมจำลอง -การเกษตร -การประมง -วิถีชีวิต		1			A
-พื้นที่จัดแสดง	80		2	140	
-เก็บของ		1	20	20	
รวมพื้นที่ 215 ตารางเมตร รวมพื้นที่ส่วนนิทรรศการ = 215 + ทางสัญจร 30% = 279.5 ตารางเมตร					

ตารางแสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ (ต่อ)

ส่วนกิจกรรม					
พื้นที่	จำนวน (คน)	จำนวน (ห้อง)	พื้นที่(ตารางเมตร)		หมายเหตุ
			พื้นที่/หน่วย	รวม	
ติดต่อการทดลองสาริต	2	1	4	8	C
แปลงสาริตปลูกไผ่			200	200	C
แปลงสาริตปลูกข้าว			200	200	C
แปลงสาริตลิเกา			100	100	C
แปลงสาริตปลูกกระจุต			100	100	C
แช่น้ำยาคลุกโครน			12	12	C
พื้นที่ตากแห้ง/ตากย้อม			50	50	C
ที่รีดเส้น	10		4	40	C
ที่ย้อมสี	5		4	20	C
พื้นที่อบรม	30	4	2	240	D
กลุ่มจักสานผลิตภัณฑ์	25	1	4	100	C
ห้องประชุมชุมชน	100	1	2	200	C
ส่วนเก็บอุปกรณ์		1	12	12	C
ส่วนเก็บผลิตภัณฑ์		1	36	36	C
ห้องน้ำหญิง			30	30	A
ห้องน้ำชาย			30	30	A
ห้องน้ำคนพิการ		1	6	6	B
รวมพื้นที่ ตารางเมตร รวมพื้นที่ส่วนกิจกรรม = +ทางสัญจร 30% = ตารางเมตร					
ส่วนขายผลิตภัณฑ์					
แสดงผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน		1	80	80	A
เช่าขายผลิตภัณฑ์		2	80	160	A
สินค้าแปรรูปอาหารพื้นถิ่น		1	80	80	A
รวมพื้นที่ 320 ตารางเมตร รวมพื้นที่ส่วนขายผลิตภัณฑ์ = 320 +ทางสัญจร 30% = 416 ตารางเมตร					
ส่วนสนับสนุน					
ร้านอาหาร		4	12	48	A
ส่วนรับประทานอาหาร	50	1	2.5	125	
ร้านกาแฟ	15	1	2.5	38	A

ตารางแสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ (ต่อ)

พื้นที่	จำนวน (คน)	จำนวน (ห้อง)	พื้นที่(ตารางเมตร)		หมายเหตุ
			พื้นที่/หน่วย	รวม	
ห้องนำหญิง			20	20	A
ห้องนำชาย			20	20	A
ห้องนำคนพิการ		1	6	6	B
รวมพื้นที่ 257 ตารางเมตร รวมพื้นที่ส่วนที่ 257 = +ทางสัญจร 30% = 334.1 ตารางเมตร					
ส่วนงานระบบ					
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	3	1	7	21	A
ห้องแม่บ้าน	2	1	6	12	
ห้องคนสวน	2	1	6	12	
ห้องเครื่องไฟฟ้า		1	50	50	A
ห้องปั้มน้ำ		1	30	30	A
ห้องเครื่องปรับอากาศ		1	24	24	A
ห้องCCTV		1	16	16	C
เก็บน้ำฝน		1	50	50	A
ห้องเก็บของ		1	16	16	C
รวมพื้นที่ 231 ตารางเมตร รวมพื้นที่ส่วนงานระบบ = 231ทางสัญจร 30% =300.3 ตารางเมตร					
ส่วนจอดรถ					
รถตู้		4	15	75	C
รถยนต์		20	12.5	250	C
รถจักรยานยนต์		25	2	50	C
รถคนพิการ		5	28	125	B
รถ SVRVICE		1	15	15	C
รวมพื้นที่ 515 ตารางเมตร รวมพื้นที่ส่วนที่ 8 = 515 +ทางสัญจร 50% = 772.5 ตารางเมตร					

ตารางที่ 4..4 ตารางแสดงพื้นที่ใช้สอยในโครงการ

ข้อมูลอ้างอิง A Architect Data ,B ฐานข้อมูล C, การวิเคราะห์ ,D ตัวอย่างอาคาร

4.1.4.2. สรุปพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

ประเภทพื้นที่ใช้สอย	ตารางเมตร
1 ส่วนกลาง	854.75
2 ส่วนสำนักงาน	307
3 ส่วนนิทรรศการ	544
4 ส่วนกิจกรรม	2,080
5 ส่วนขายผลิตภัณฑ์	416
6 ส่วนสนับสนุน	445
7 ส่วนงานระบบ	318.5
8 ส่วนจอดรถ	1,275
รวม	6,240.95

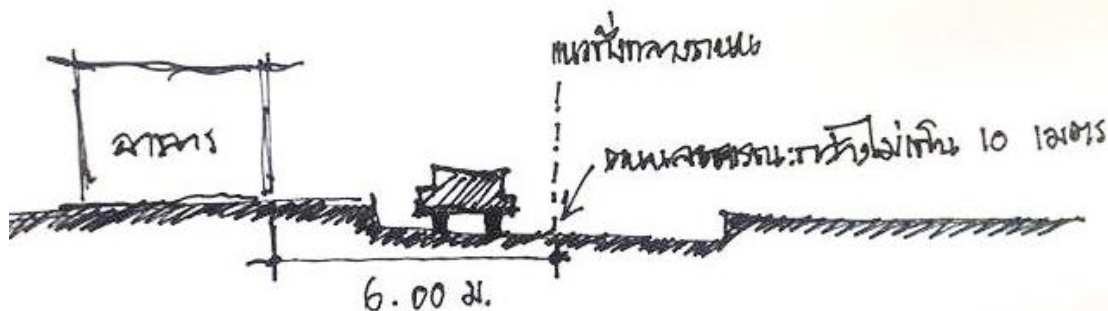
ตารางที่ 4.5 สรุปพื้นที่ใช้สอยในโครงการ

4.1.5. การอภิปรายองค์ประกอบอื่น ๆ

การวิเคราะห์กฎหมายอาคารที่เกี่ยวข้องข้อมูลทางด้านกฎหมายที่อาคารมีความเกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้กับตัวอาคาร กฎกระทรวง ฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

4.1.5.1. ที่ว่างโดยรอบอาคาร

อาคารเป็นอาคารประเภทอาคารพาณิชย์กึ่งสาธารณะซึ่งไม่ได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัยต้องมีที่ว่างไม่น้อยกว่า 10 ใน 100 ส่วน ของพื้นที่ชั้นใดชั้นหนึ่งที่มากที่สุดของอาคาร อาคารที่สูงเกิน 9 เมตร ถนนสาธารณะมีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากกึ่งกลางถนนสาธารณะอย่างน้อย 6 เมตร และอาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้แหล่งน้ำสาธารณะ เช่น แม่น้ำ คู คลองลำราง หรือลำกระโดง ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะนั้นมีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร ต้องร่นแนวอาคารให้ห่างจากเขตแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า 3 เมตร ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 55 หมวดที่ 3 ข้อที่ 34 และหมวดที่ 4 ข้อที่ 41,42

ภาพที่ 4.11 ภาพแสดงระยะร่นอาคาร

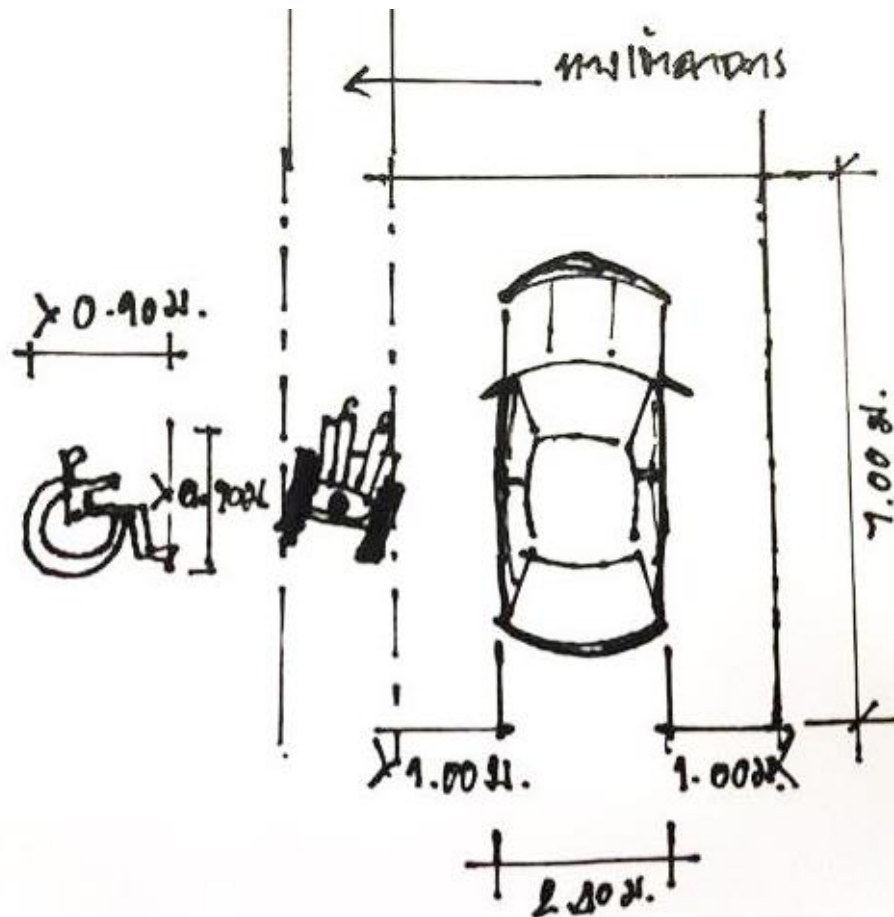
(กฎกระทรวงฉบับที่ 55) การวัดความสูงของอาคารนั้นให้วัดจาก "ระดับถนน" หรือ "ระดับพื้นที่ก่อสร้าง" ไปถึง "ส่วนของอาคารที่สูงที่สุด"

4.1.5.2. จำนวนการจอดรถ

ส่วนจอดรถมีขนาดรวมทั้งหมด 850 ตารางเมตร โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น ที่จอดรถทั่วไป ที่จอดรถส่วนจัดบริการ และที่จอดรถเจ้าหน้าที่ขนาดของที่จอดรถยนต์ 2.50x5.00 เมตร ขนาดของที่จอดรถจักรยานยนต์ 1.00x2.50 เมตร ขนาดของที่จอดรถบัส 2.50x12.00 เมตร ขนาดของที่จอดรถตู้ 2.50x6.00 เมตร ขนาดที่จอดรถคนพิการ 4.80x6.00 เมตร ขนาดที่จอดรถบริการ 2.50 x 6.00 เมตร

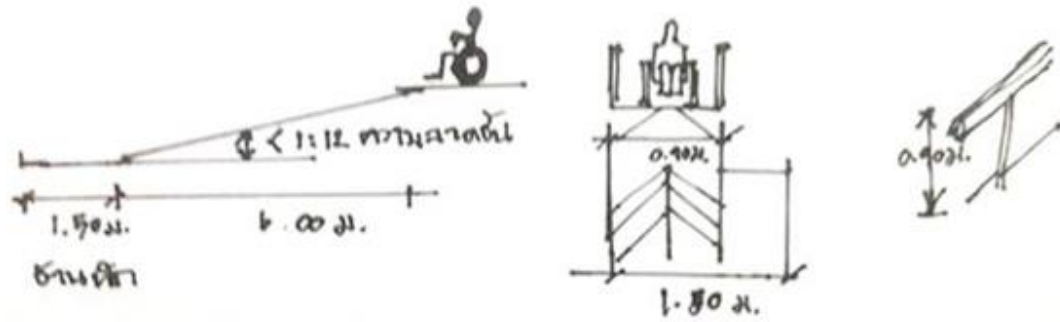
4.1.5.3. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา

จอดรถให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคารให้มากที่สุด มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ ต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และยาวไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร และจัดให้มีที่ว่างข้างที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร ตลอดความยาวของที่จอดรถ โดยที่ว่างดังกล่าวต้องมีลักษณะพื้นผิวเรียบและมีระดับเสมอกับที่จอดรถ

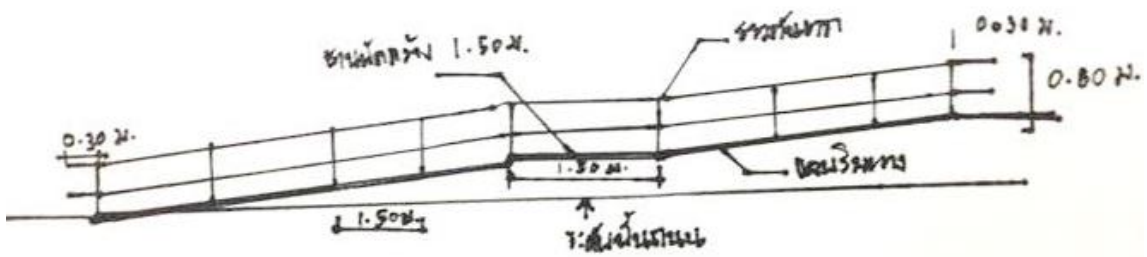
ภาพที่ 4.12 ภาพแสดงรูปแบบการจอดรถทั่วไป

ทางสัญจร ทางลาดและลิฟท์ หากระดับพื้นภายในอาคาร หรือภายในกับภายนอก อาคารต่างระดับกันเกิน 0.02 เมตรให้มีทางลาดเอียงหรือลิฟท์ แต่ถ้าต่างกันไม่เกิน 0.02 เมตร ต้องปาดมุมพื้นส่วนที่ต่างระดับกันไม่เกิน 45 องศา ทั้งนี้ ทางลาดต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 0.90 เมตร ในกรณีที่ทางลาดมีความยาวของทุกช่วงรวมกันตั้งแต่ 6.00 เมตร ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร มีความลาดชันไม่เกิน 1:12 และมีความยาวช่วงละไม่เกิน 6.00 เมตร และอาคารที่มีจำนวนชั้นตั้งแต่สองชั้นขึ้นไป ต้องจัดให้มีลิฟท์หรือทางลาด ทางเข้าอาคาร เป็นพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง อยู่ในระดับเดียวกับพื้นถนนภายนอกอาคารหรือพื้นลานจอดรถ ในกรณีที่อยู่ต่างระดับต้องมีทางลาดที่สามารถขึ้นลงได้สะดวก และทางลาดนี้ให้อยู่ใกล้ที่จอดรถ

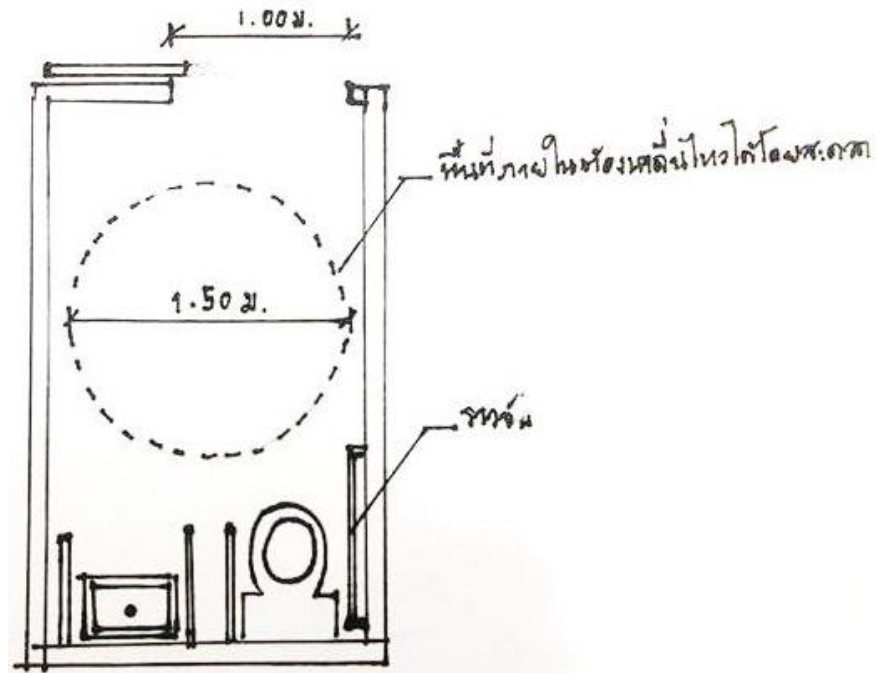
ภาพที่ 4.13 ภาพแสดงทางลาดลักษณะ 45 องศา

ทางเดิน พื้นต้องเรียบ ไม่ลื่น และมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 มิลลิเมตร

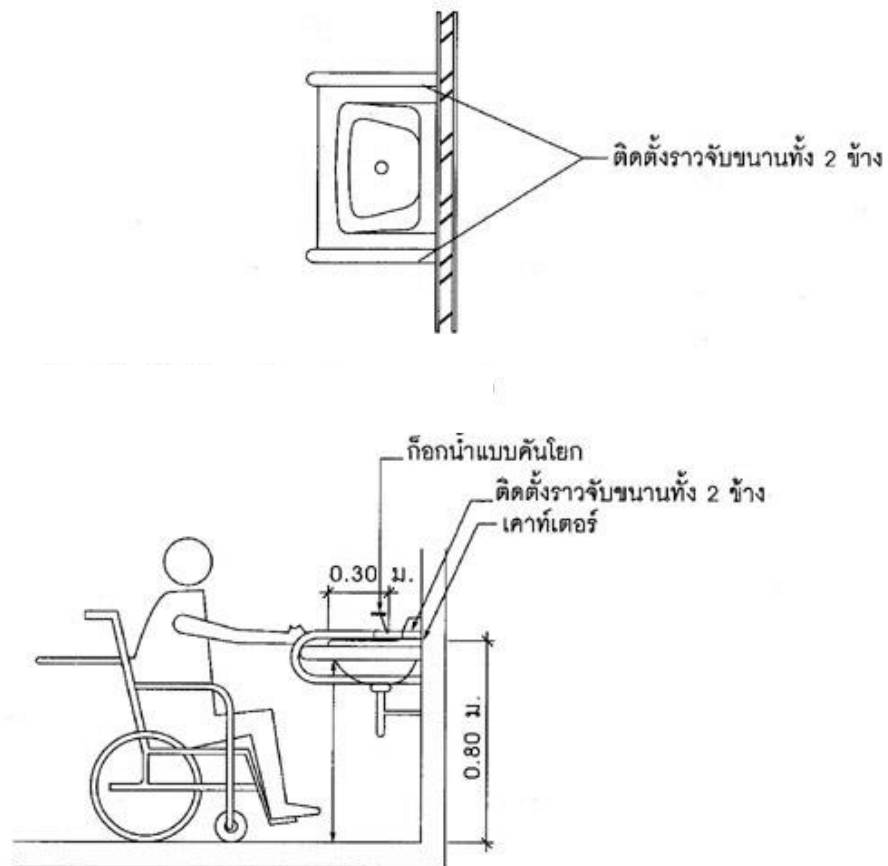
ภาพที่ 4.14 ภาพแสดงทางลาดแบบตรง

ห้องน้ำห้องส้วม พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการมองเห็น ที่พื้นบริเวณต่างระดับที่มีระดับต่างกันเกิน 0.20 เมตร ที่ทางขึ้นและทางลงของทางลาดหรือบันไดที่พื้นด้านหน้าและด้านหลังประตูทางเข้าอาคารและที่พื้นด้านหน้าของประตูห้องส้วม โดยมีขนาดกว้าง 0.30 เมตรและมีความยาวเท่ากับและขนานไปกับความกว้างของช่องทางเดินของพื้นต่างระดับทางลาด บันได หรือประตู และขอบของพื้นผิวต่างสัมผัสอยู่ห่างจากจุดเริ่มต้นของทางขึ้นหรือทางลงของพื้นต่างระดับทางลาด บันได หรือประตูไม่น้อยกว่า 0.30 เมตร แต่ไม่เกิน 0.34 เมตร

ภาพที่ 4.15 ภาพแสดงลักษณะระยะห้องน้ำคนพิการ

อย่างน้อย 1 ห้อง มีพื้นที่ว่างภายใน ซึ่งมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร ประตูแบบบานเปิดออกสู่ภายนอกโดยต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา หรือเป็นแบบบานเลื่อนพื้นมีระดับเสมอกับพื้นภายนอก วัสดุปูพื้นต้องไม่ลื่น มีโถส้วมชนิดนั่งราบ มีด้านข้างด้านหนึ่งของโถส้วมอยู่ชิดผนังโดยมีระยะห่างวัดจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนังไม่น้อยกว่า 0.45 เมตร แต่ไม่เกิน 0.4 เมตร ต้องมีราวจับที่ผนัง

ภาพที่ 4.16 ภาพแสดงระยะอ่างล้างมือ

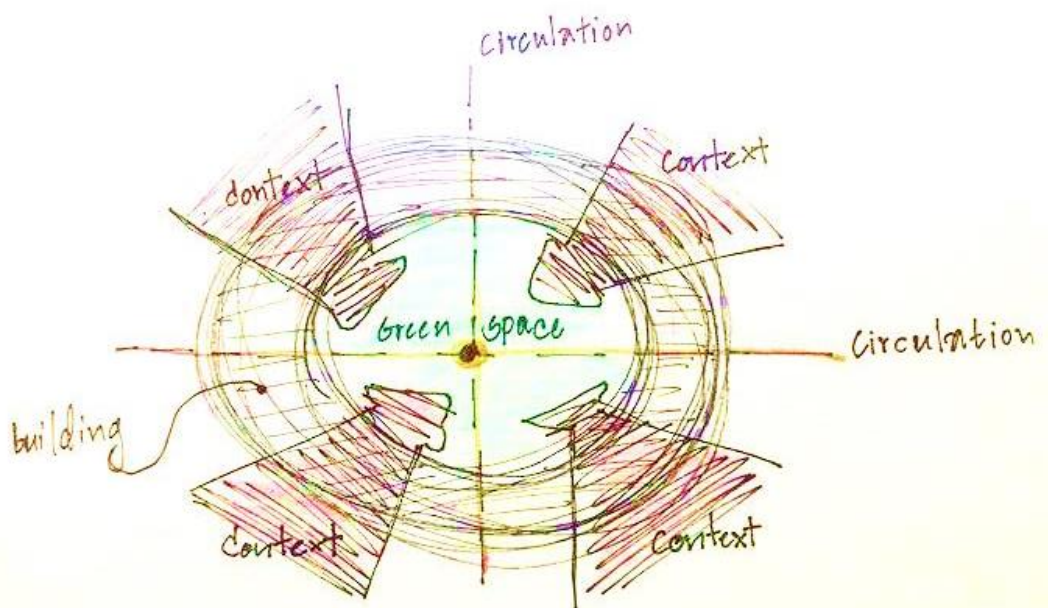
(ที่มา: <http://www.pwdsthai.com/files/law/law-building2534>)

อ่างล้างมือ ใต้อ่างล้างมือด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่างเป็นที่ว่างเพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถสอดเข้าไปได้ มีความสูงจากพื้นถึงขอบบนของอ่างไม่น้อยกว่า 0.75 เมตร แต่ไม่เกิน 0.80 เมตร

4.2. การนำไปใช้ในองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม

4.2.1. การกำหนดที่ว่างและส่วนปิดล้อม

สร้างให้พื้นที่บริบทกับโครงการมีความสัมพันธ์ทางด้านกิจกรรมระหว่างโครงการกับชุมชนโดยการเปิดมุมมองของตัวอาคารให้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่สามารถอ่านตัวอาคารออกอย่างชัดเจนในด้านรูปแบบโครงการที่มีความน่าสนใจในตัวอาคารที่จะดึงให้บุคคลภายนอกเข้ามาด้วยตัวกลางของ SPACE ของกิจกรรมที่เน้นให้มีมุมมองระหว่างธรรมชาติกับตัวอาคารและบริบทเกิดความกลมกลืนเข้าด้วยกัน ตัวอาคารจะอาศัยหลักเกณฑ์ของธรรมชาติเพื่อนำเอาสภาพทางธรรมชาติมาเป็นตัวสนับสนุนเพื่อให้อาคารอยู่ในสภาวะความน่าสบายด้วยตัวสถาปัตยกรรมของตัวอาคารเอง

ภาพที่ 4.17 ภาพตัวอย่างการจัดวางองค์ประกอบไหลผ่านระหว่างที่ว่างกับกิจกรรม

4.2.2. การใช้วัสดุ

การใช้วัสดุการผสมระหว่างวัสดุที่ห่างจากท้องถิ่นและวัสดุสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาคารในแต่ละส่วนของโครงการศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องจักสาน เรียนรู้ภูมิปัญญาทะเลน้อยจังหวัดพัทลุง วัสดุที่นำมาเลือกใช้ในโครงการที่นำมาพิจารณามีดังนี้

- โครงสร้างไม้
- โครงสร้างไม้ไผ่
- โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก
- โครงสร้างเหล็ก

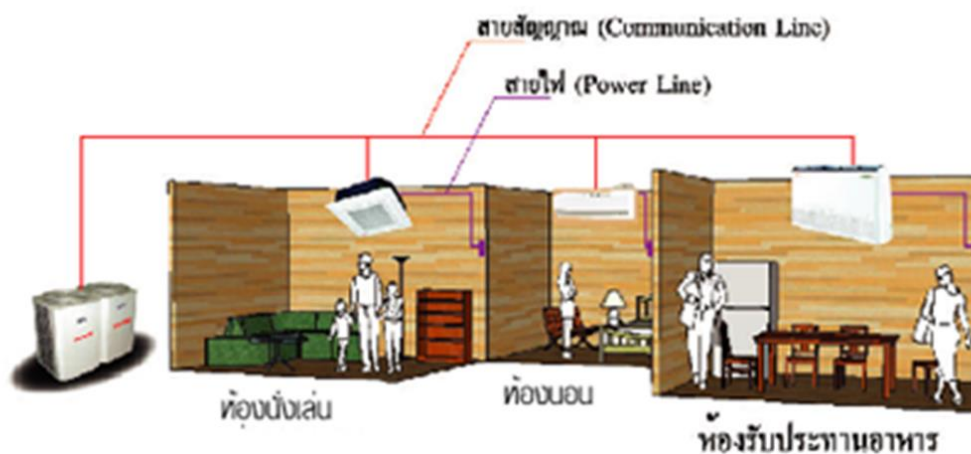
4.2.3. การกำหนดโครงสร้างและการก่อสร้าง

- ฐานราก ฝังลงในดิน เพื่อให้โครงสร้างอาคารแข็งแรงและการถ่ายน้ำหนักของตัวอาคารลงบนดิน
- โครงสร้างอาคาร ระบบเสา แบบคอนกรีตเสริมเหล็ก และงานไม้
- โครงสร้างหลังคา โครงสร้าง เหล็กกับไม้ วัสดุมุงหลังคาไฟ
- โครงสร้างพื้น คอนกรีตและวัสดุจากธรรมชาติ เช่น ไม้
- โครงสร้างผนัง ไม้ไม้ที่จักสาน ผนังคอนกรีต

4.2.4. วิเคราะห์งานระบบอาคารใช้ในอาคาร

4.2.4.1. ระบบปรับอากาศ

ระบบปรับอากาศแบบ Split Type ใช้ในส่วนที่เป็นสำนักงานที่จะใช้กับบริเวณที่มีการใช้งานเป็นประจำ สามารถควบคุมได้ง่าย

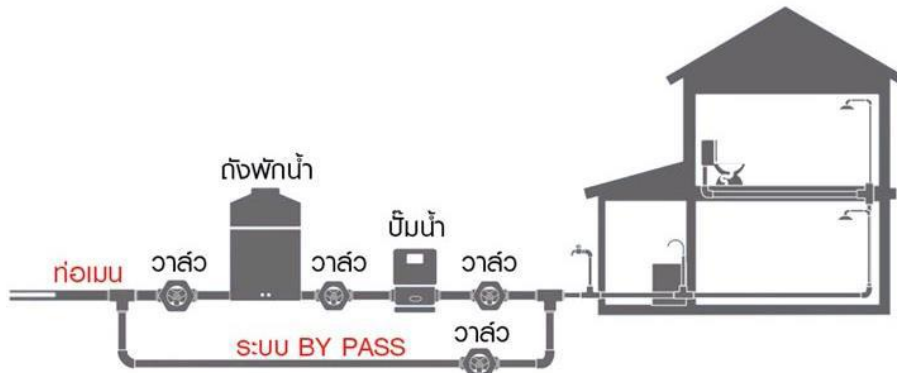

ภาพที่ 4.18 แสดงระบบปรับอากาศแบบ Split Type System
(ที่มา : <https://www.google.co.th>)

4.2.4.2. ระบบสุขาภิบาล

ระบบน้ำประปา ใช้ระบบจ่ายขึ้น up feed distribution system เนื่องจากอาคารเป็นอาคารที่ไม่สูง จึงใช้ระบบ Up-Feed System ไว้จ่ายน้ำสำหรับโครงการ

- ถังเก็บน้ำ รับจากประปา มีปริมาตรการเก็บน้ำสามารถสำรองน้ำไว้ใช้ได้อย่างน้อย 1 วัน
- เครื่องสูบน้ำใช้แรงดัน เพื่อจ่ายน้ำไปยังจุดจ่ายน้ำที่ต่างๆที่ถูกกำหนด
- ท่อจ่ายน้ำประปาในโครงการ

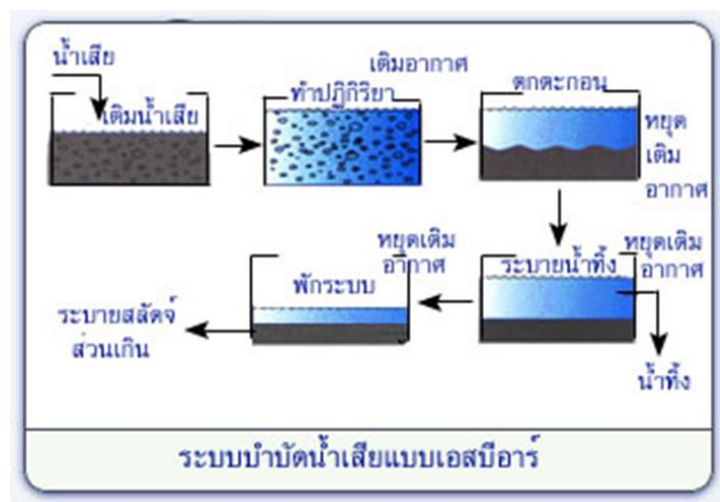
ภาพที่ 4.19 แสดงใช้ระบบจ่ายน้ำแบบ up feed distribution system
(ที่มา : www.scgbuildingmaterials.com)

1. ระบบบำบัดน้ำเสีย

ระบบบำบัดน้ำเสียแบบ Sequencing Batch Reactor ลักษณะสำคัญของระบบ เป็นระบบประเภทเติมเข้า-ถ่ายออก โดยมีขั้นตอนในการบำบัดน้ำเสียแตกต่างจากระบบตะกอนเร่งแบบอื่น ๆ คือ การเติมอากาศ และการตกตะกอน จะดำเนินการเป็นไปตามลำดับภายในถังปฏิกรณ์เดียวกัน โดยการเดินระบบระบบบำบัดน้ำเสียแบบเอสบีอาร์ 1 รอบการ มี 5 ช่วงตามลำดับ ดังนี้

- ช่วงเติมน้ำเสีย นำน้ำเสียเข้าระบบ
- ช่วงทำปฏิกิริยา เป็นการลดสารอินทรีย์ในน้ำเสีย
- ช่วงตกตะกอน ทำให้ตะกอนจุลินทรีย์ตกลงกันถึงปฏิกิริยา
- ช่วงระบายน้ำทิ้ง ระบายน้ำที่ผ่านการบำบัด
- ช่วงพักระบบ เพื่อซ่อมแซมหรือรอรับน้ำเสียใหม่

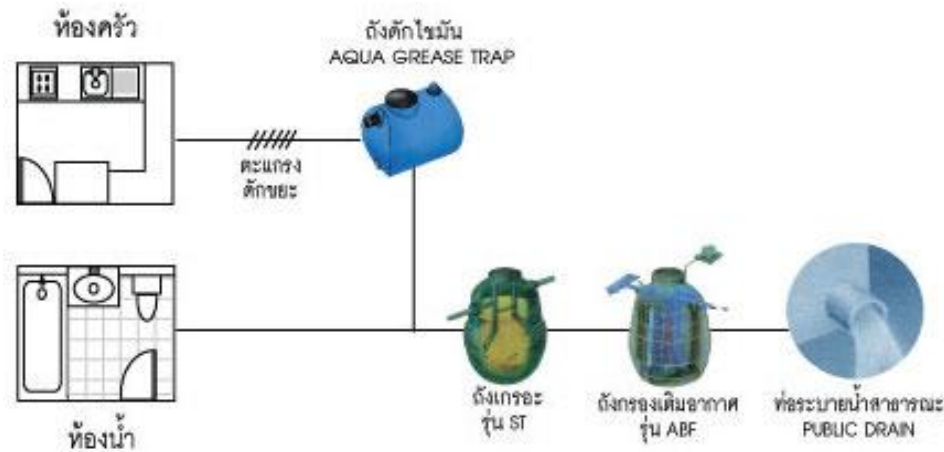
โดยการเดินระบบสามารถเปลี่ยนแปลงระยะเวลาในแต่ละช่วงได้ง่ายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการบำบัด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความยืดหยุ่นของระบบบำบัดน้ำเสียแบบเอสบีอาร์

ภาพที่ 4.20 แสดงระบบบำบัดน้ำเสียแบบ เอสบีอาร์
(ที่มา : http://www.sri.cmu.ac.th/~srilocal/water/page_04e.htm)

2. ระบบระบายน้ำทิ้งประกอบด้วย

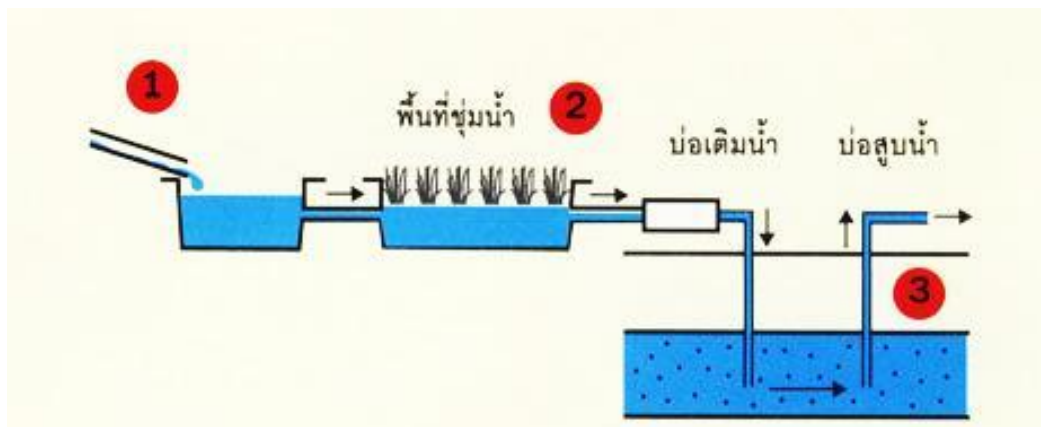
- ท่อน้ำทิ้ง รับน้ำทิ้งจากอ่างล้างหน้า และหัวรับน้ำทิ้งจากพื้น เพื่อส่งไปยังระบบบำบัดน้ำเสีย
- ท่อรับน้ำโสโครก รับน้ำทิ้งจากโถส้วม โถปัสสาวะ เพื่อส่งไปยังระบบบำบัดน้ำเสีย
- ท่ออากาศ ใช้ต่อร่วมกับท่อน้ำทิ้งและท่อรับน้ำโสโครก เพื่อให้การไหลของน้ำทิ้งมีประสิทธิภาพ และไม่เกิดการสำลักในท่อระบาย ท่ออากาศจะต้องระบายออกไปยังชั้นหลังคาของอาคาร

ภาพที่ 4.21 แสดงการบำบัดและระบายน้ำทิ้ง
(ที่มา : <https://xn--12c2bbhl2j3a3k2a7arc.com>)

4.2.4.3. ระบบเก็บน้ำฝนเพื่อนำมาใช้

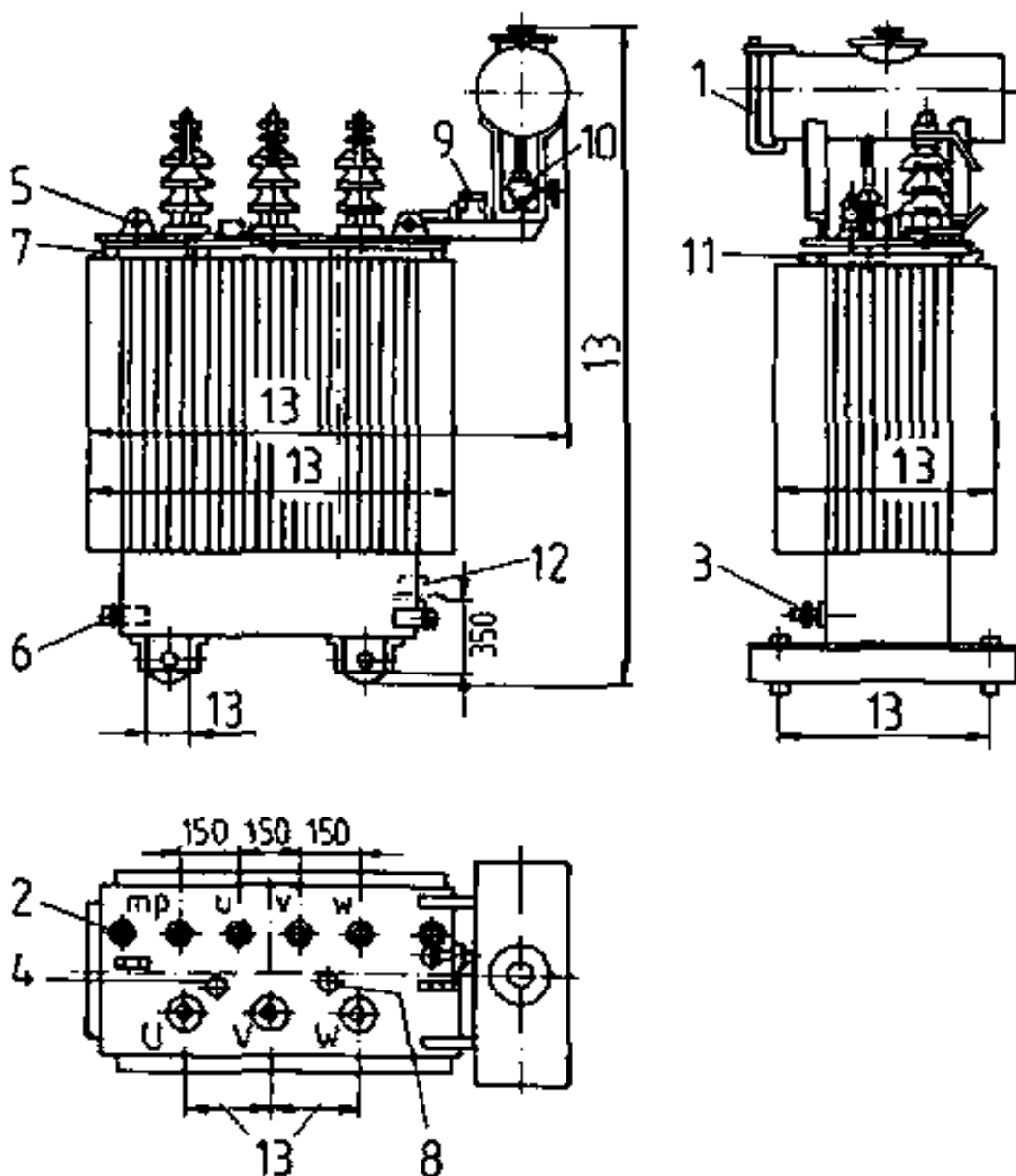
ระบบกักเก็บน้ำติดตั้งรางน้ำฝนบนพื้นที่หลังคา รองรับน้ำฝนที่ตกลงมาแล้วใช้ถังรองรับกักเก็บน้ำ สำหรับเก็บน้ำฝนไว้ใช้ ต่อท่อ ใช้น้ำเลี้ยงน้ำไปยังถังเก็บต่อท่อด้านล่างเพื่อเชื่อมต่อถึงแต่ละใบเข้าด้วยกัน ทำระบบไหลเวียนอากาศและจ่ายด้วยวาล์วที่ติดอยู่กับท่อ ใช้ควบคุมการไหลของน้ำ เพื่อใช้ในงานรดน้ำต้นไม้แปลงสาธิตในโครงการ

ภาพที่ 4.22. เปลี่ยนน้ำฝนให้เป็นน้ำที่ใช้ภายในอาคาร
(ที่มา : <http://202.129.59.73/tn/Water-/water1.htm>)

4.2.4.4. ระบบไฟฟ้า

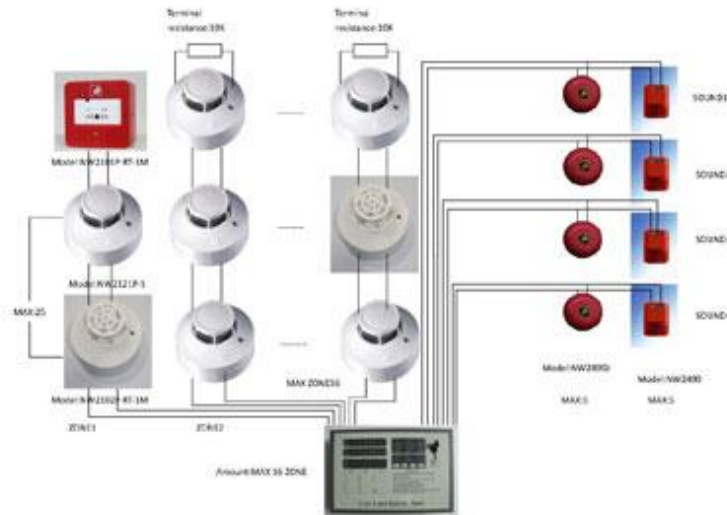
กำลังไฟฟ้าสำหรับโครงการจะรับไฟฟ้าจากไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เลือกใช้หม้อแปลงไฟฟ้าชนิดฉนวนเป็นน้ำมัน (Oil Type Transformer) สามารถติดตั้งได้ทั้งภายนอกและภายในอาคาร โดยที่จะต้องมีการป้องกันการรั่วไหลและในกรณีที่เกิดระเบิดของน้ำมันที่เป็นฉนวน ชนิดของหม้อแปลงเป็นหม้อแปลงความสูญเสียต่ำ แกนเหล็กหม้อแปลงใช้เนื้อเหล็ก Silicon ที่มีคุณภาพนำมาตัดและเรียงเป็นแบบ Step Lab Core ทำให้ลด Noise และค่า No-load Loss ลงได้ 8-15% ขดลวดแรงสูงใช้เทคโนโลยีการพันคอยล์แบบ Log Layer Winding และใช้ Paper Strip เป็น Insulation ที่สามารถเพิ่มความหนาในแต่ละช่วงของการพันได้ ขดลวดแรงต่ำใช้ Coppe- Foil เป็นขดลวดพันคอยล์แทนลวดทองแดง ทำให้ทนต่อกระแสกระชากและกระแส Short Circuit ได้สูงสุด

ภาพที่ 4.23 รูปหม้อแปลงไฟฟ้าชนิดฉนวนเป็นน้ำมัน (Oil Type Transformer)
(ที่มา : <http://collections.infocollections.org/ukedu/en/d/Jgtz021e/9.3.6.htm>)

4.2.4.5. ระบบป้องกันแจ้งเตือนและระบบดับเพลิง

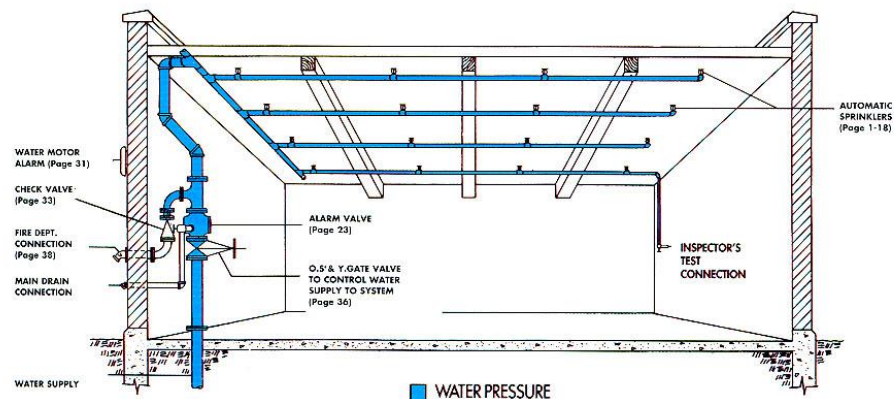
ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ จะตั้งตู้ FCP ชนิด Addressable ไว้ที่อาคารสำนักงาน แล้วเดินสายไปตามจุดต่างๆ เข้า Module Panel ลักษณะการเดินสายเป็นแบบวนลูปเพื่อประหยัดสายไฟ จากนั้นจึงแยกออกไปยังตัวตรวจจับสัญญาณ พร้อมส่งสัญญาณกระดิ่งเตือนภัย

ภาพที่ 4.24 ระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้

(ที่มา : <http://www.magpiez.com> และ <http://www.manasu.safety-stou.com>)

ระบบดับเพลิงด้วยน้ำระบบที่มีการเก็บกักน้ำสำรอง ที่มีแรงดันพอสมควร และเมื่อมีเหตุเพลิงไหม้จะสามารถใช้ระบบดับเพลิง ในการดับไฟ ระบบจะประกอบไปด้วยถังน้ำสำรอง ซึ่งต้องมีปริมาณสำหรับใช้ดับเพลิงได้ 1- 2 ชม.และประกอบด้วย ระบบส่งน้ำดับเพลิงได้แก่ เครื่องสูบบท้อ แนวตั้งแนวนอน, หัวรับน้ำดับเพลิง, สายส่งน้ำดับเพลิง, หัวกระจายน้ำดับเพลิง เป็นระบบดับเพลิงด้วยน้ำแบบอัตโนมัติ โดยที่เครื่องที่อยู่บน เพดานห้องจะทำงานเมื่อมีปริมาณความร้อนที่สูงขึ้น จนทำให้ส่วนที่เป็นกระเปาะบรรจุปรอทแตกออก แล้วน้ำดับเพลิงที่ต่อท่อไว้ ก็จะกระจายลงมาดับไฟ

ภาพที่ 4.25 ระบบดับเพลิงด้วยน้ำระบบที่มีการเก็บกักน้ำสำรอง

(ที่มา : www.cst.eng.ku.ac.th)

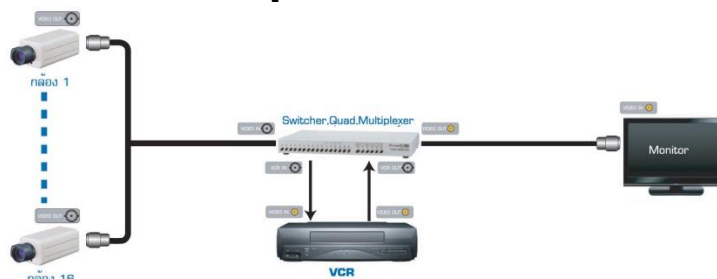
ถังดับเพลิงแบบมือถือชนิดผงเคมีแห้งเพื่อการใช้ดับเพลิงที่เกิดขึ้นในขั้นต้น ซึ่งเพลิงไหม้ นั้นยังไม่มีความรุนแรงมากนัก การเลือกใช้ประเภทของสารดับเพลิงที่บรรจุอยู่ภายใน ถังดับเพลิงแบบมือถือ ประเภทของชนิดผงเคมีแห้ง บรรจุถังสีแดง ภายในบรรจุผงเคมีแห้งและ ก๊าซไนโตรเจน ลักษณะน้ำยาที่ฉีดออกมาเป็นฟองละเอียดสามารถดับเพลิงไหม้ทุกชนิดได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพสูง เช่นเพลิงไหม้ที่เกิดจากไม้ กระดาษ สิ่งทอ ยาง น้ำมัน แก๊ส และ เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ไม่เป็นอันตรายต่อมนุษย์และสิ่งมีชีวิต

ภาพที่ 4.26 ถังดับเพลิงแบบมือถือชนิดผงเคมีแห้ง
(ที่มา : www.nsplusengineering.com)

4.2.4.6. ระบบกล้องวงจรปิด

ระบบกล้องวงจรปิด จะติดตั้งบริเวณ ทางเข้าออก ถนน อาคารแต่ละอาคารในโครงการ เชื่อมต่อเข้าคอมพิวเตอร์ มีจอมอนิเตอร์ตั้งอยู่ในโถงอำนวยการ

ภาพที่ 4.27 การทำงานของกล้องวงจรปิด (CCTV)
(ที่มา : www.mediaearch.co.th)

4.2.4.7. ระบบโทรศัพท์

ระบบโทรศัพท์ จะรับคู่สายจากองค์การโทรศัพท์ และกระจายไปยังเบอร์ภายในโดย PABX และ MDF จากนั้นจะเดินสายสัญญาณไปยัง Terminal Box (TB) ตามอาคารต่างๆ แล้วจึงแท็บจาก TB ไปยังเครื่องโทรศัพท์

4.2.4.8. ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ระบบคอมพิวเตอร์จะรับคู่สายมาจากองค์การโทรศัพท์ หรือ Internet Provider ที่เหมาะสม มาเข้า Server และกระจายไปตามจุดต่างๆ ผ่านสาย Fiber optic ไปเข้า Switching Rack จากนั้นจึงแท็บจาก Switching ไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์

บทที่ 5

5.1. แนวความคิดในการออกแบบ

การเปิดองค์ประกอบอาคารให้สอดคล้องความสัมพันธ์ตัวอาคารให้มีมุมมองส่วนงานกิจกรรมตัวอาคารให้มีความสัมพันธ์กันในเชิงการเรียนรู้ ด้วยการนำกิจกรรมการจักสานของกิจกรรมให้เปิดโล่งมองผ่านซึ่งกันและกันโดยที่ผู้ทำกิจกรรมรู้สึกไม่กีดตันในการทำกิจกรรมที่นำเสนอการเปิดโล่งตัวอาคารโดยการเล่น พื้นที่ว่างให้อาคารดูโปร่ง อากาศไหลผ่าน อยู่ในสภาวะสบายเน้นความเป็นธรรมชาติ ที่บรรยากาศแบบพื้นบ้าน มาเล่นกับกิจกรรมอาคาร

- รูปแบบผังอาคาร

การใช้ space เพื่อเชื่อมโยงกิจกรรมภายในตัวอาคาร

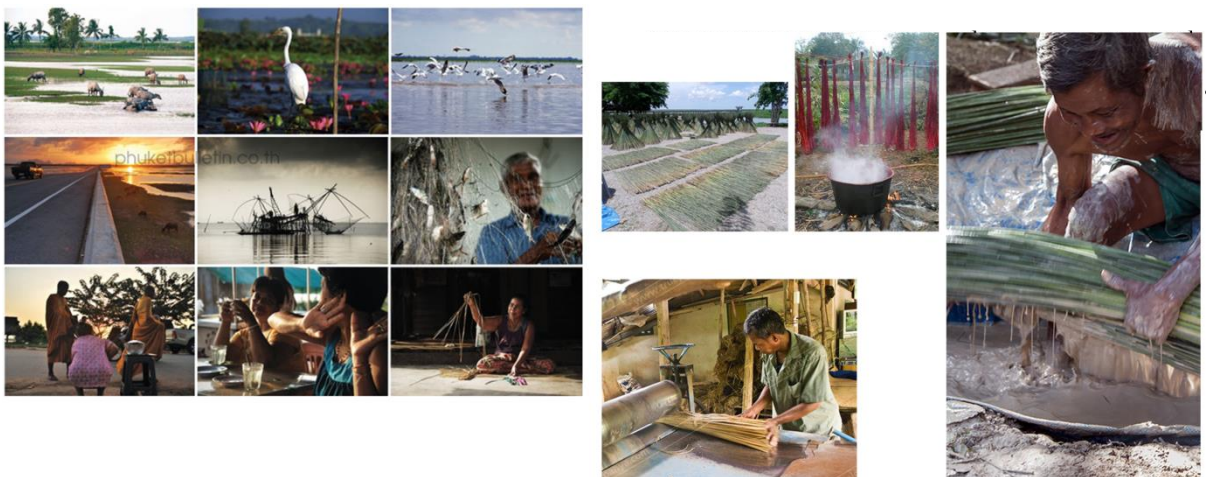
- รูปแบบของอาคาร

การให้อาคารมีความโปร่งอากาศถ่ายเทได้ และมองกิจกรรมแต่ละส่วนอาคารซึ่งกันและกัน กิจกรรมของอาคารมีความสัมพันธ์กันเป็นลำดับที่เสนอการใช้งานของอาคารแต่ละส่วนแบบเชิงการศึกษาเรียนรู้ตามรูปแบบเรื่องราวที่ถ่ายทอดมาเป็น function เรียงลำดับเรื่องราว

รูปแบบช่องเปิด

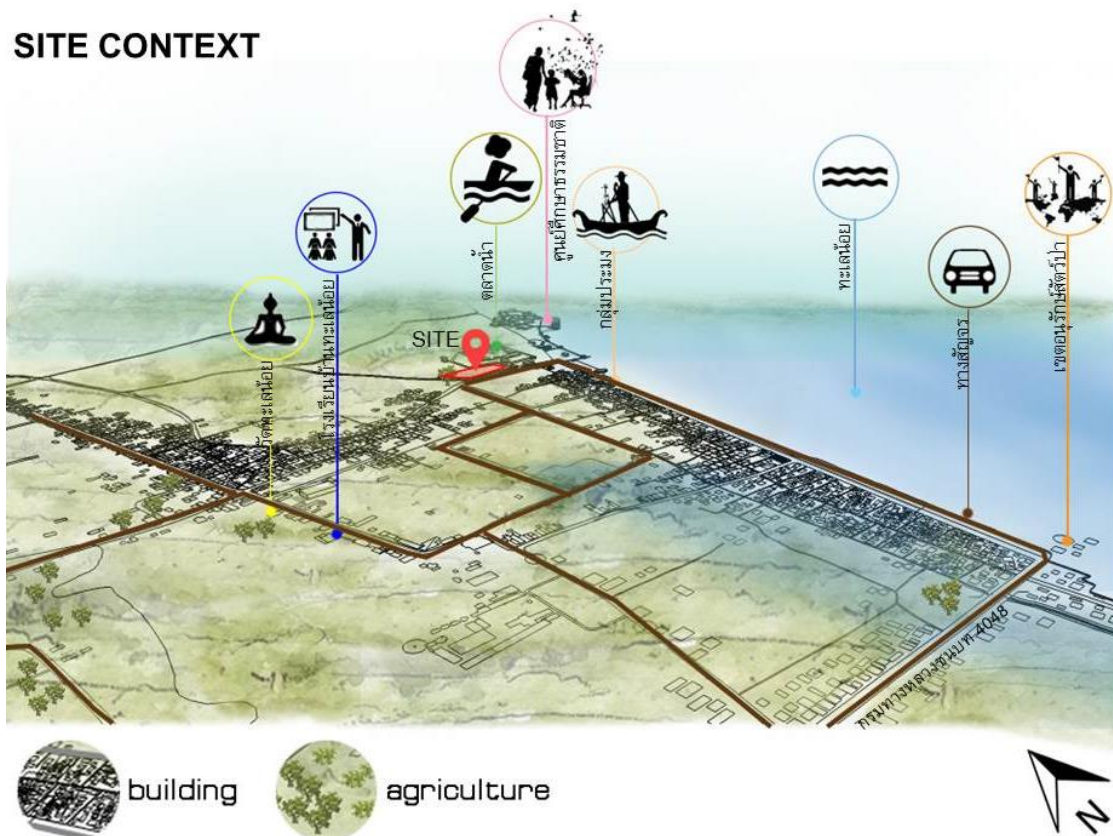
การระบายอาคารภายใน โดยมีช่องเปิด เป็นช่องระบายอากาศมีระแนงและหน้าต่าง ประตูบานเปิดคู่และประตูบานเพี้ยมเพื่อเปิดมุมมองภายนอกอาคาร

5.2. วิเคราะห์พื้นที่ตั้งเพื่อใช้ในการออกแบบ

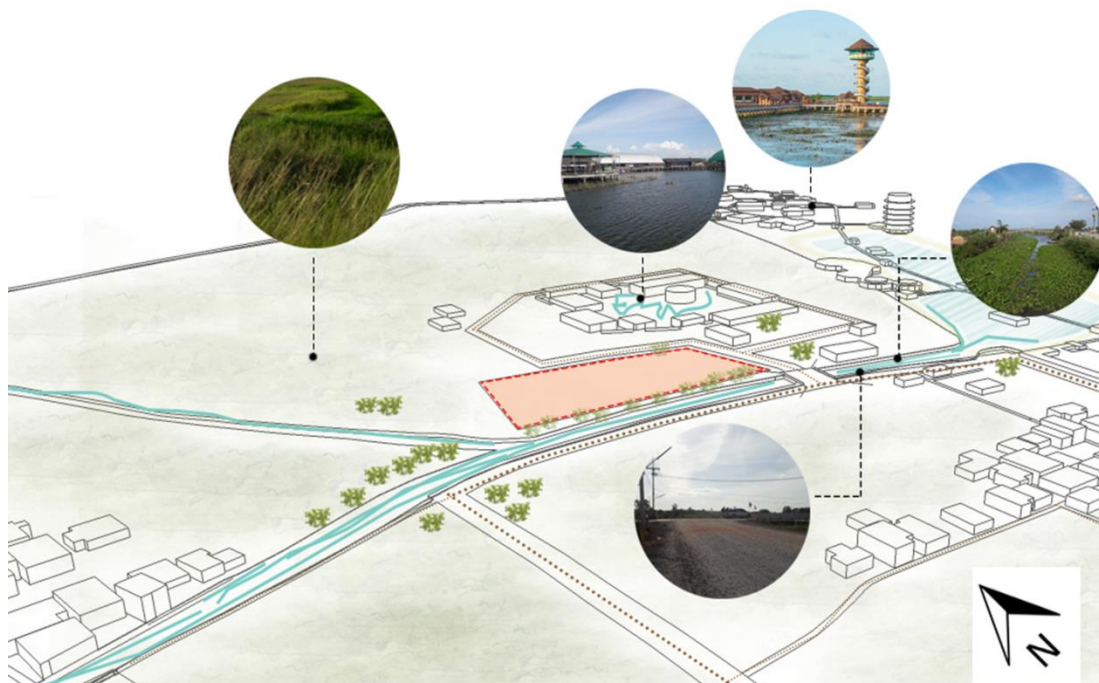

ภาพที่ 5.1 : แสดงภาพวิเคราะห์กิจกรรมในพื้นที่

SITE CONTEXT

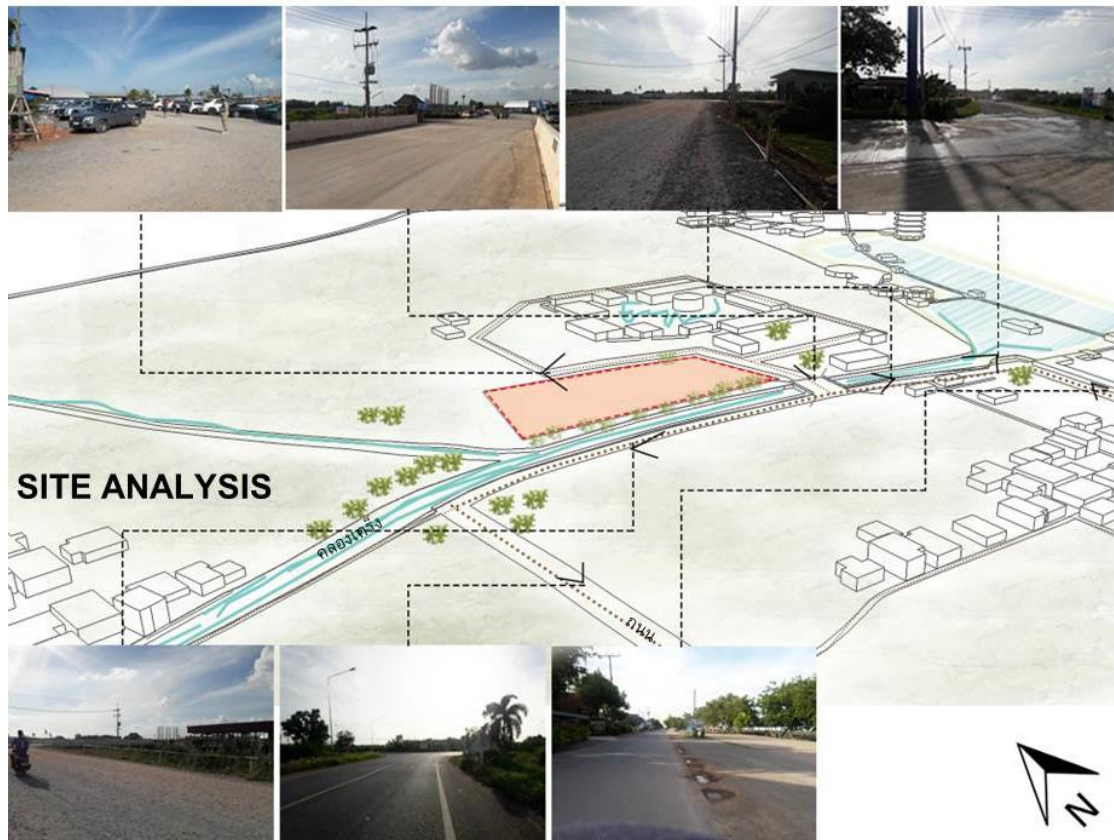
ภาพที่ 5.3: แสดงภาพวิเคราะห์บริบท

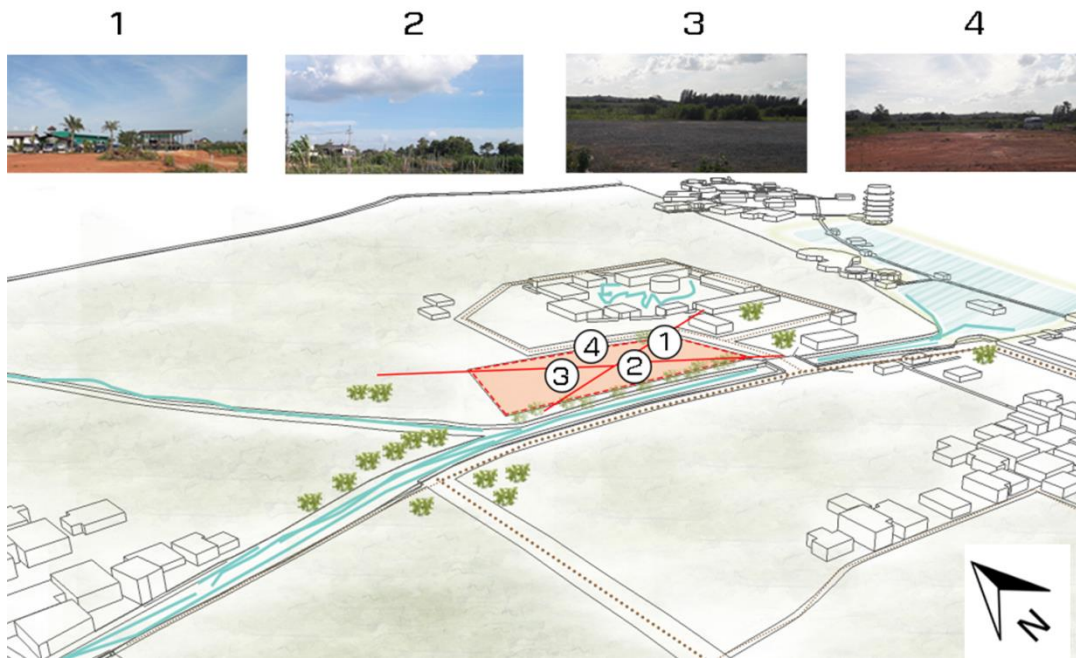
ภาพที่ 5.2 แสดงภาพวิเคราะห์บริบทข้างเคียง

มุมมองที่เข้าถึง Site ลักษณะเข้ามาจากการเดินทางโดยยานพาหนะปัจจัยในการนำ
จำนวนคนที่เข้าสู่ตัวโครงการด้วยบริบทที่รอบ site ติดกับพื้นที่เกษตรกรรมและ

ตลาดน้ำทะเลน้อย ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าทะเลน้อยการสัญจรด้วยถนนเส้นเดียวกันทางเชื่อมต่อของพื้นที่ site มีคลองเครื่องกันระหว่างทางเข้า site จะใช้สะพานเป็นทางเข้า site จะห่างจากตัวชุมชน 100 เมตร จึงเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเด่นในการใช้ทำกิจกรรมที่สามารถดึงดูดความน่าสนใจ และใช้เป็นพื้นที่กิจกรรม

ภาพที่ 5.3 แสดงภาพวิเคราะห์เส้นทางเข้าถึง site

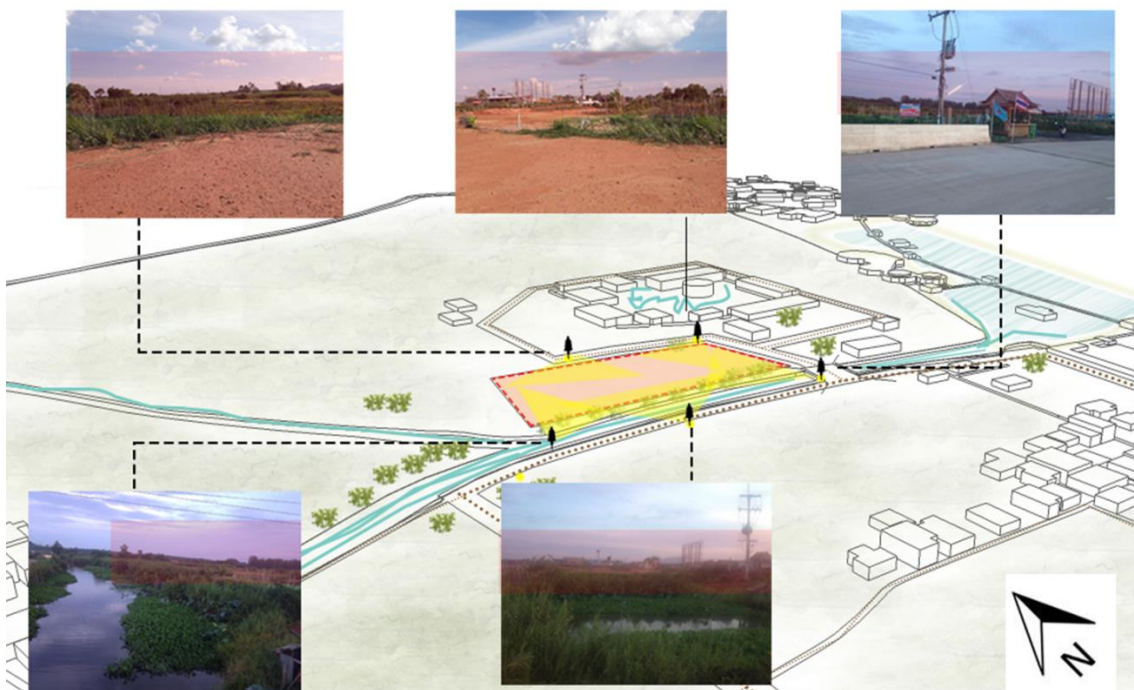

ภาพที่ 5.4 แสดงภาพวิเคราะห์พื้นที่

มุมมองภายในพื้นที่ site

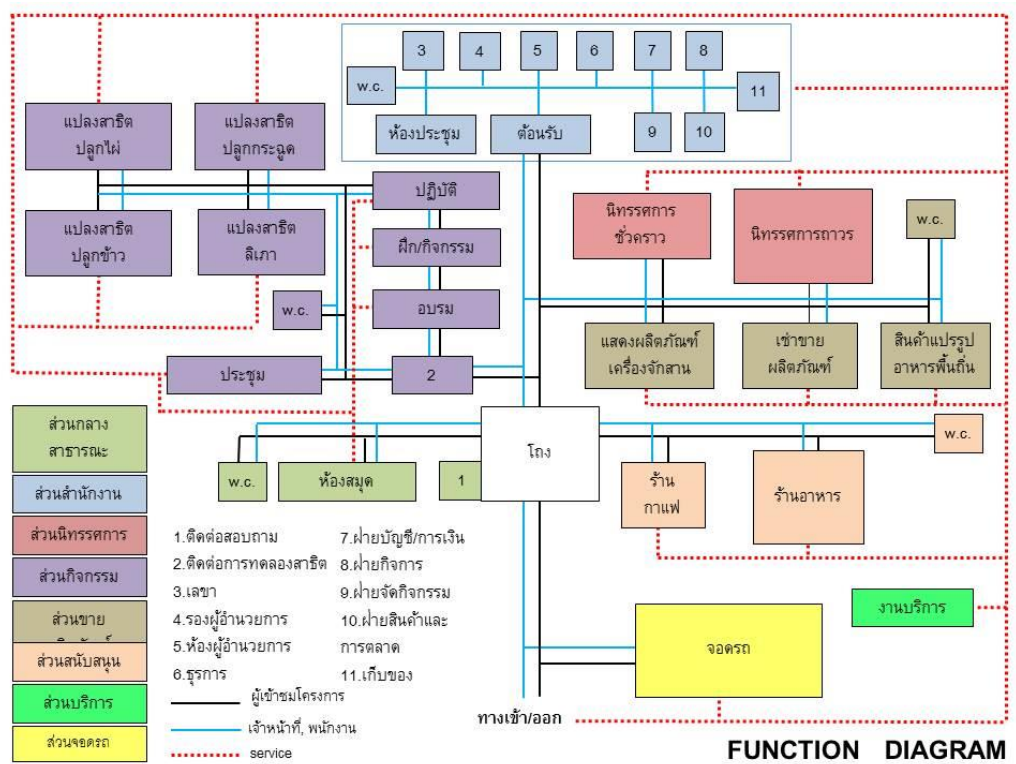
ทิศตะวันออก ตลาดน้ำทะเลน้อย ทิศเหนือ ถนนทางเข้าตลาดน้ำทะเลน้อย พื้นที่เกษตรกรรม

ทิศตะวันตก เกษตรกรรม ทิศใต้ เกษตรกรรม คลองเครื่อง ชุมชน

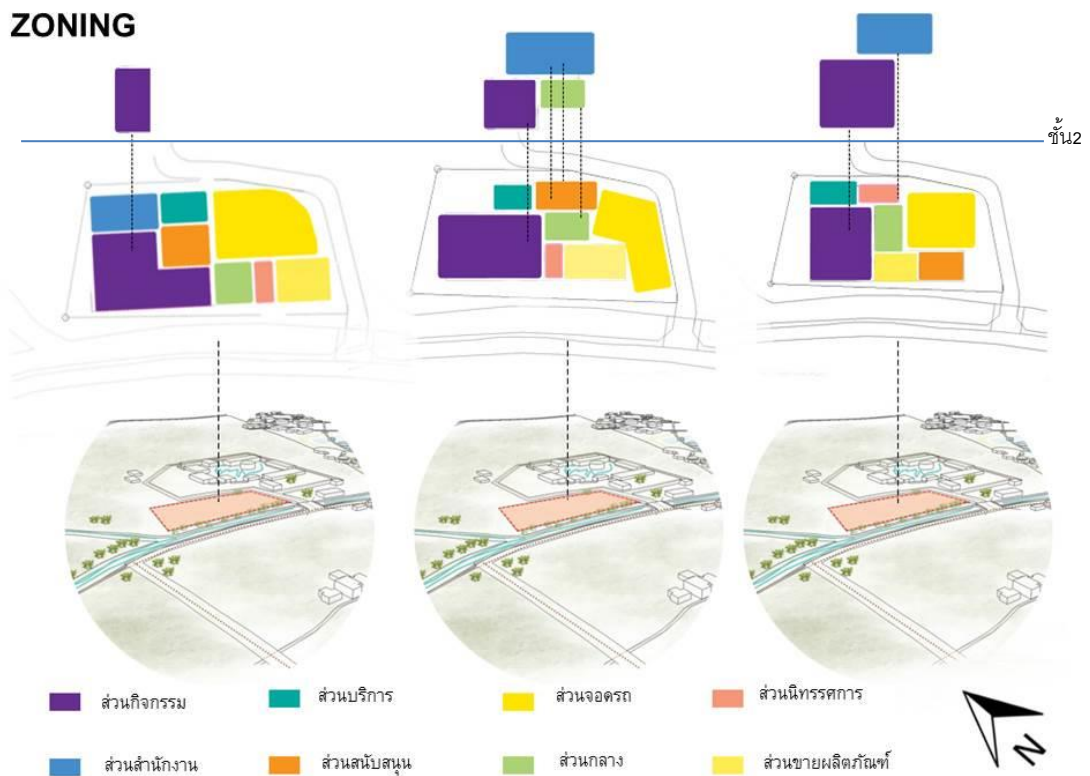
ภาพที่ 5.5 แสดงภาพวิเคราะห์มุมมองภายนอกที่มีผลต่อ site

5.3. การจัดวางโซนหนึ่งของอาคาร (Zoning)

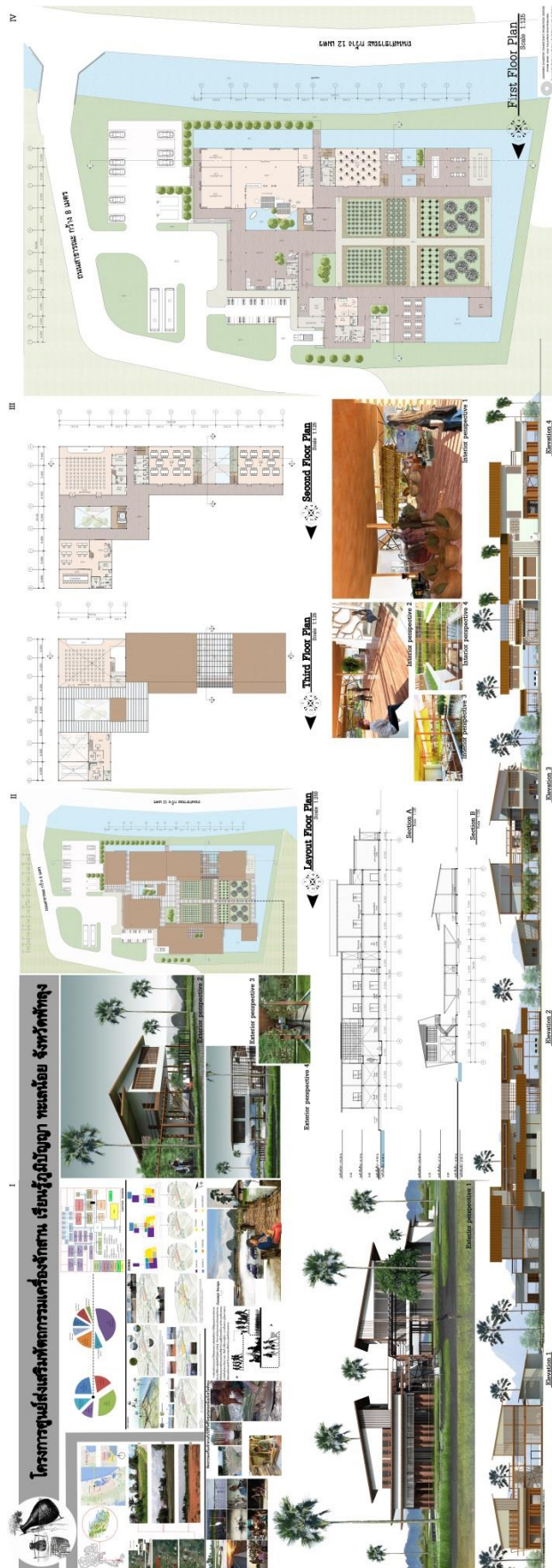
ภาพที่ 5.6 แสดงภาพ Function diagram รวม

ZONING

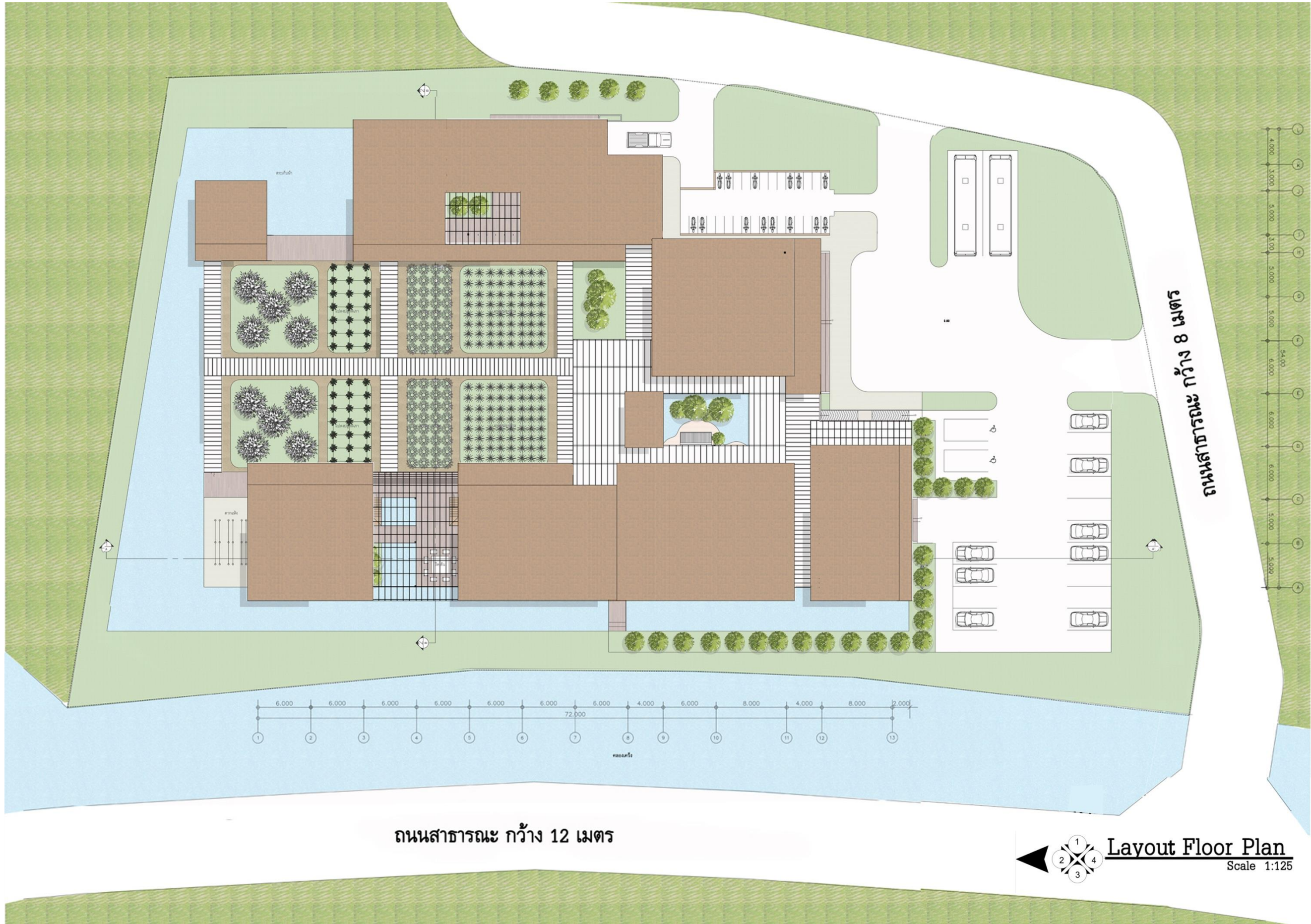
ภาพที่ 5.7 แสดงการจัดวางโซนหนึ่งของอาคาร (Zoning)

5.4. การออกแบบอาคาร

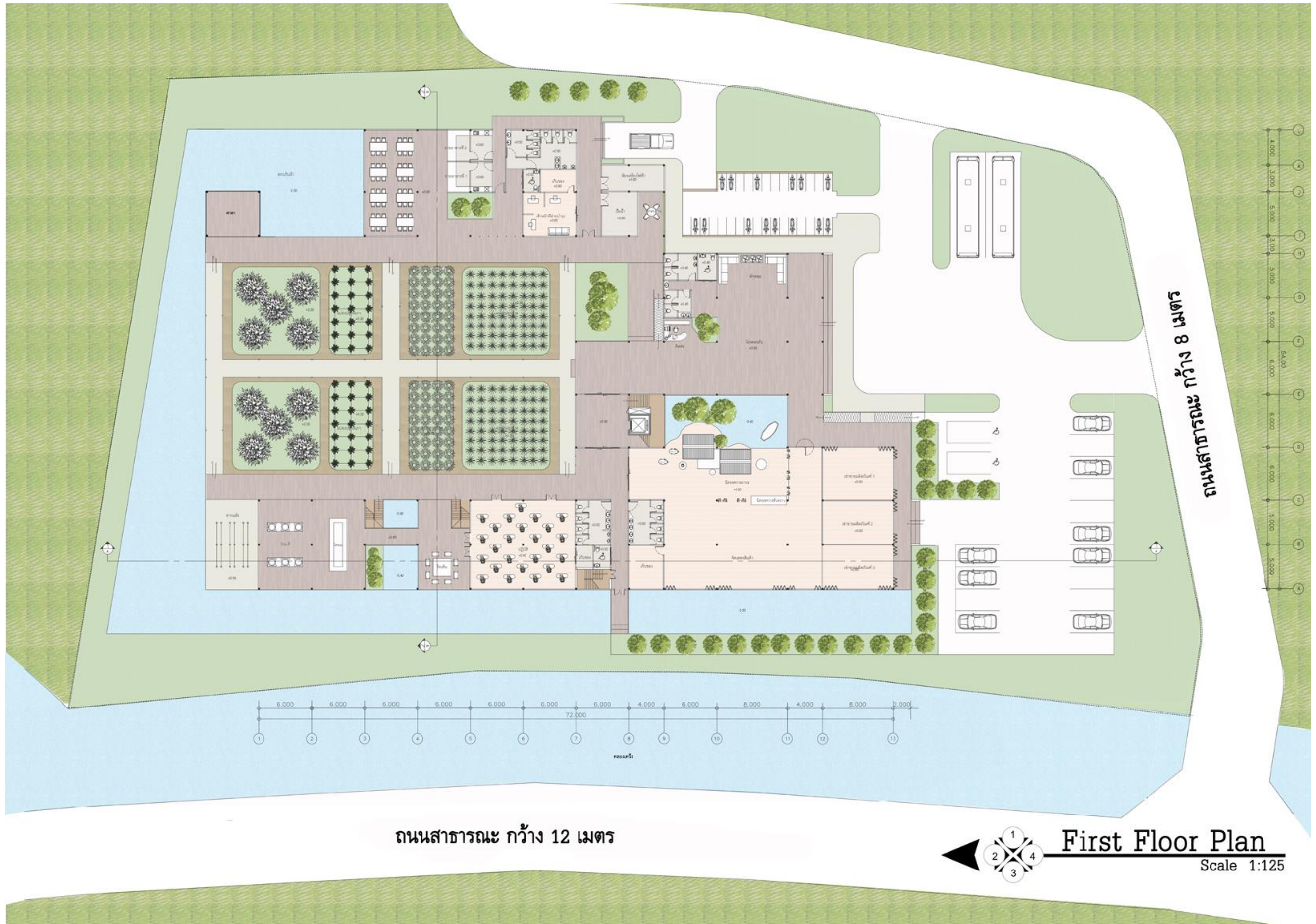
ภาพที่ 5.8 แสดงภาพโดยรวมการออกแบบอาคาร

5.4.1 LAYOUT

ภาพที่ 5.9 แสดง LAY OUT ของโครงการศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องจักสาน ทะเลน้อย

5.4.2 FIRST FLOOR PLAN

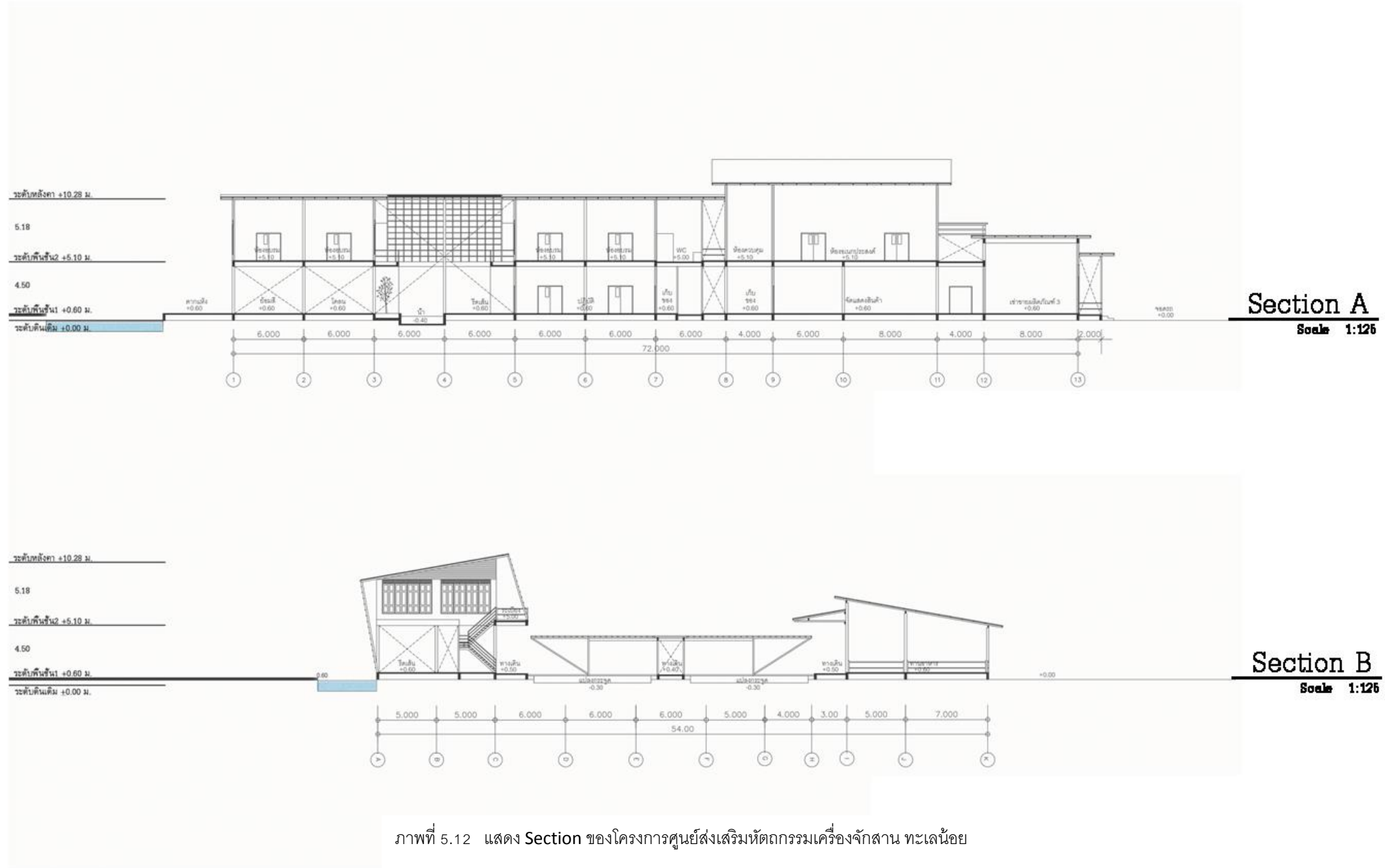
ภาพที่ 5.10 แสดง First Floor Plan ของโครงการศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องจักทะเลน้อย

5.4.3 SECOND - THIRD FLOOR PLAN

ภาพที่ 5.11 แสดง Second - Third Floor Plan ของโครงการศูนย์ส่งเสริมทัศนกรรมเครื่องจักรทะเลน้อย

5.4.4 SECTION

ภาพที่ 5.12 แสดง Section ของโครงการศูนย์ส่งเสริมกิจกรรมเครื่องจักสาน ทะเลน้อย

5.4.5 ELEVATION

ภาพที่ 5.13 แสดง Elevation ของโครงการศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องจักสาน ทะเลน้อย

5.4.6 PERSPECTIVE1

perspective1

ภาพที่ 5.14 แนวทาง perspective1

5.4.7 PERSPECTIVE2

perspective2

ภาพที่ 5.15 แสดง perspective2

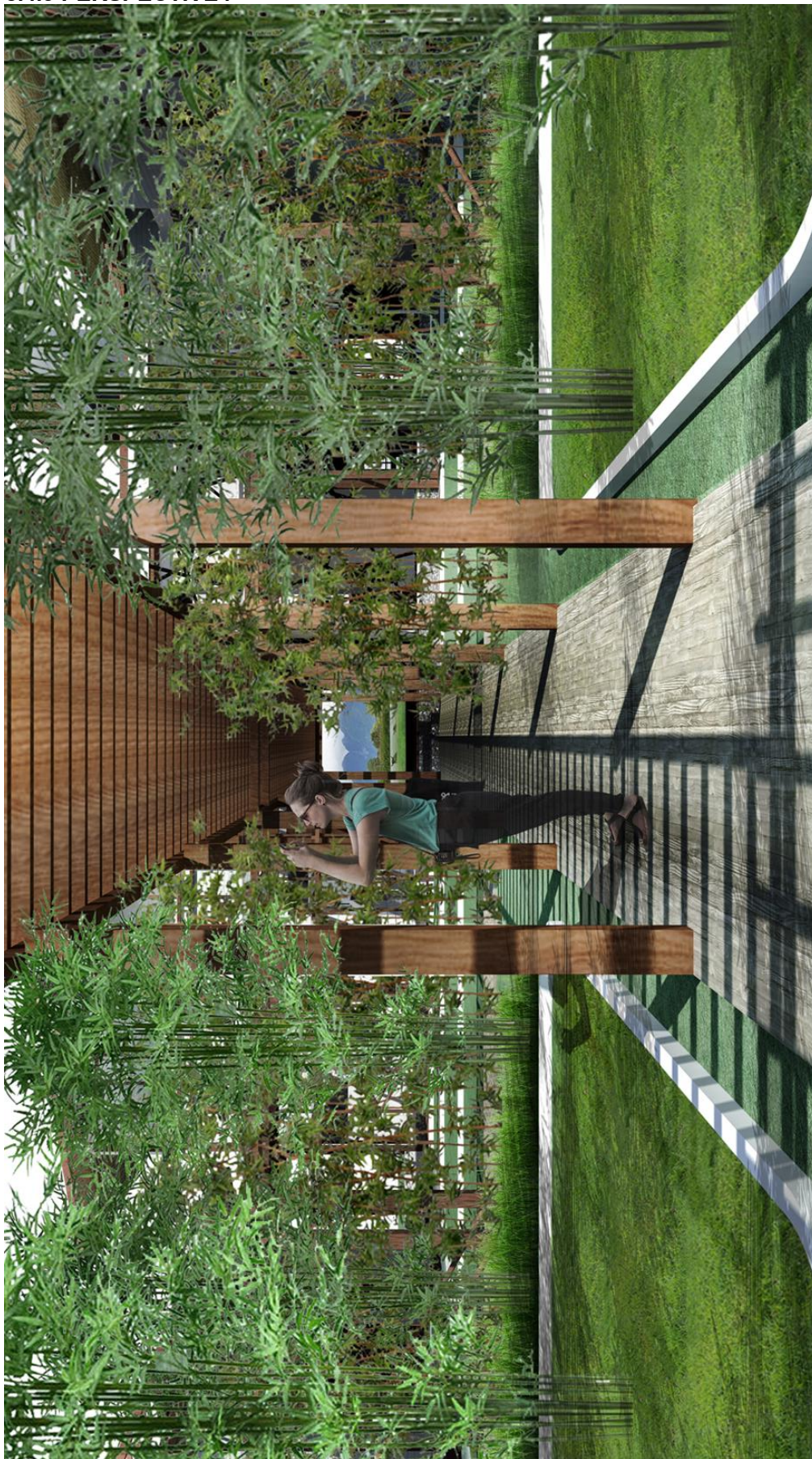
5.4.8 PERSPECTIVE3

perspective3

ภาพที่ 5.16 แสดง perspective3

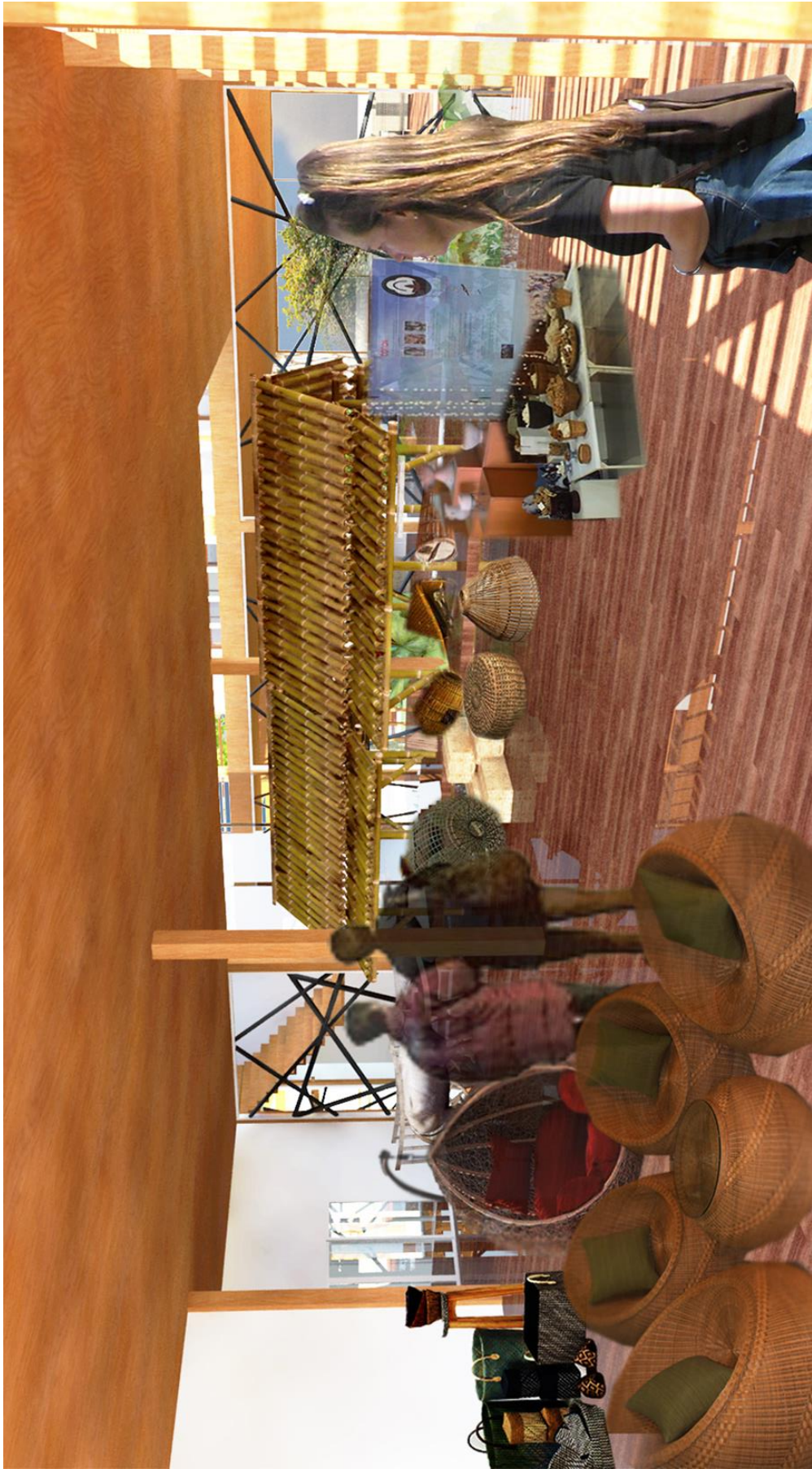
5.4.9 PERSPECTIVE4

perspective4

ภาพที่ 5.17 แสดง perspective4

5.4.10 INTERIOR PERSPECTIVE1

Interior perspective1

ภาพที่ 5.18 แสดง interior perspective 1

5.4.11 INTERIOR PERSPECTIVE2

Interior perspective2

ภาพที่ 5.19 แสดง interior perspective2

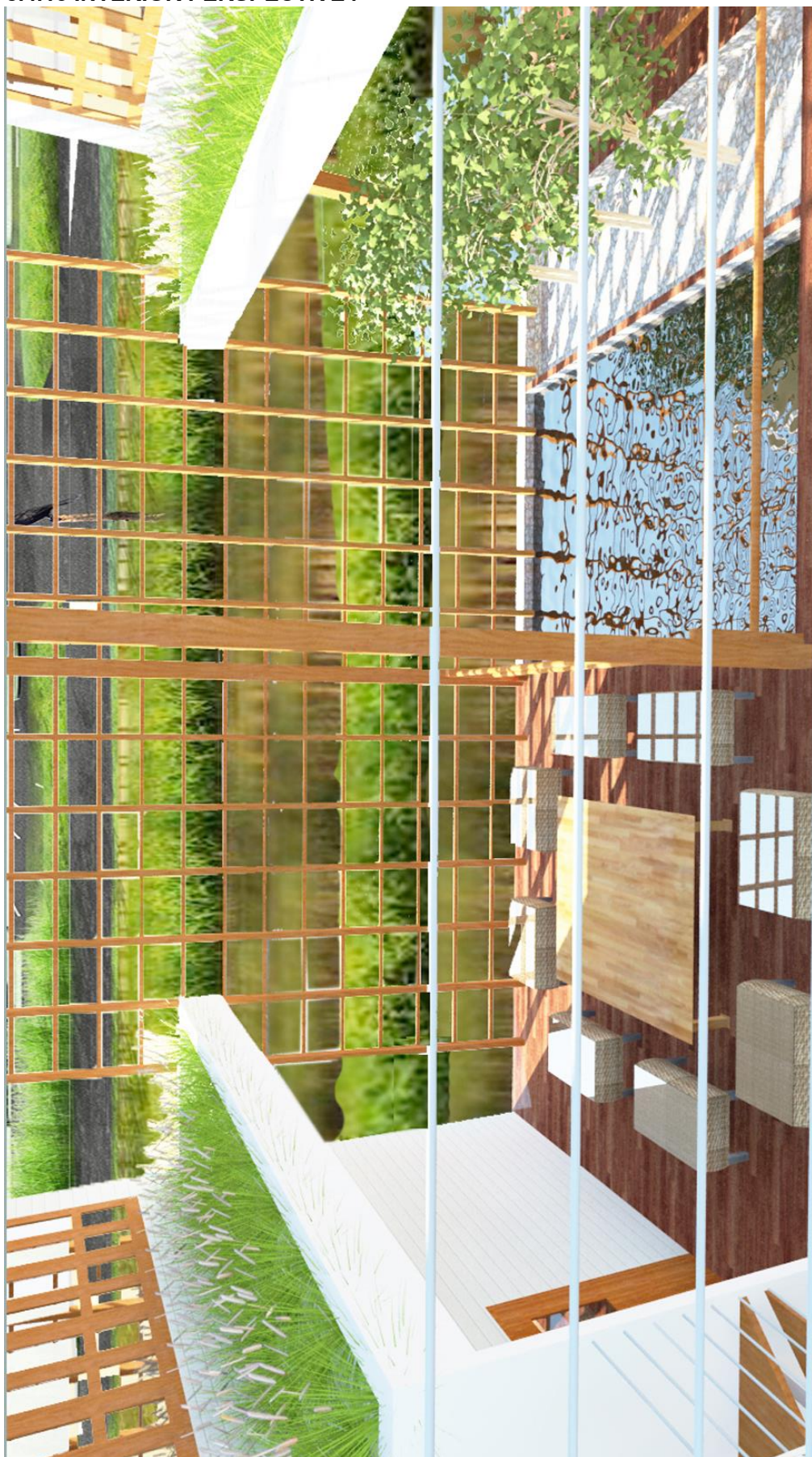
5.4.12 INTERIOR PERSPECTIVE3

Interior perspective3

ภาพที่ 5.20 แสดง interior perspective3

5.4.13 INTERIOR PERSPECTIVE4

Interior perspective4

ภาพที่ 5.21 แสดง interior perspective4

บรรณานุกรม

คณนาถ หมิ่นหนู.2559.องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย.(ออนไลน์).เข้าถึง เมื่อ 6 กรกฎาคม

2559 จาก <http://www.thalenoigo.th/>

มาโนช กงกะนันท์.2538.รายงานวิจัย การรวบรวมและศึกษาเครื่องจักสาน จ.ราชบุรี

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์การพิศอาร์ท.

มลฤดี โภคศิริ.2552.ภูมิปัญญาท้องถิ่น:หัตถกรรมเครื่องจักสานชุมชนบางจำปา.(ออนไลน์).

เข้าถึง เมื่อ 3 มิถุนายน 2559 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/166648>

พิชิต ชันติพันธ์.2559.องค์การบริหารส่วนตำบลพนางตุง.(ออนไลน์).เข้าถึง เมื่อ 6 กรกฎาคม

2559 จาก <http://www.phanangtung.go.th/>

วิบูลย์ ลีสุวรรณ.2539.เครื่องจักสานในประเทศไทย.กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สนม ครูทเมือง.2534.สารานุกรมพื้นบ้านไทยในอดีต. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ต้นอ้อ.

บทสัมภาษณ์

ธวัชชัย จันทร์หนู บุคลากรกลุ่มศิลปาชีพห้วยป่าเขียว 20 กรกฎาคม 2558

ประวัติอาจารย์ที่ปรึกษา

ผศ. กนกวรรณ อุสันโน

ประวัติส่วนตัว (โดยสังเขป)

ชื่อ : กนกวรรณ อุสันโน

สถานที่ติดต่อ : ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีปทุม 61 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทร : 0 2579 1111 ต่อ 2128

แฟกซ์ : 0 2579 1111 ต่อ 2115 อีเมล : kanokwan.us@spu.ac.th

การศึกษา :

ปริญญาตรี : สถ.บ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปริญญาโท : สถ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเชี่ยวชาญ :

-การออกแบบสถาปัตยกรรม

-งานระบบอาคาร

ประสบการณ์การทำงาน :

- สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์

ตำแหน่ง : กรรมการวิชาการ

-สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์

ตำแหน่ง : กรรมการอนุรักษ์ศิลปะสถาปัตยกรรม

-ตำแหน่ง : วิทยากรโครงการอบรมเพื่อเตรียมตัวสอบรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม

-ตำแหน่ง : วิทยากรพิเศษโครงการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เพื่อสอบรับใบอนุญาตประกอบ

ประกอบ

วิชาชีพ

-รายการบ้านแสนรัก

ตำแหน่ง : วิทยากรพิเศษ

-มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตำแหน่ง : โครงการวิจัย แนวทางการปรับปรุงการใช้พลังงานในอาคารสยามบรมราช

กุมารี

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นางสาวกรกช คำศรี

ที่อยู่ 58/1 หมู่ที่ 10 ตำบล คลองใหญ่ อำเภอ ตะโหมด จังหวัด พัทลุง 93160

เกิด 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2535

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2540 สำเร็จการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าเขียด ตำบล คลองใหญ่ อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง

พ.ศ. 2547 สำเร็จการศึกษาประถมศึกษาโรงเรียนบ้านท่าเขียดระดับ อนุบาล (1-2) และชั้นประถมศึกษา (1-6) ตำบลคลองใหญ่ อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง

พ.ศ. 2550 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนประชาบำรุงระดับชั้นปีที่ (1-3) ตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง

พ.ศ. 2553 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนประชาบำรุงระดับชั้นปีที่ (4-6) ตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง